Balatonszárszói József Attila Általános Iskola

Balatonszárszó

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

Tartalom

1.Bevezető

2. Az intézmény adatai, jellemzői

2.1. Intézményi adatok

2.2. Intézményi környezet bemutatása

3. Az intézmény tárgyi és személyi feltételei

3.1. Tárgyi feltételei

3.2. Személyi feltételei

3.3. Helyzetelemzés

4. Nevelési program

4.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, célja, feladatai, eszközei és eljárásai

4.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

4.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

4.4. A környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

4.5. Egészségnevelési elvek, teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

4.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás

4.7. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítására kapcsolatos iskolai terv

4.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

4.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

4.10. Az esélyegyenlőség megteremtése

4.11. A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

4.12. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

4.13. A szülő, tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolatának formái

4.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai (1. számú melléklet)

4.15. Tantárgyi követelmények (2. számú melléklet)

4.16. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

5. Az intézmény helyi tanterve

5.1. A választott kerettanterv megnevezése

5.2. A választható tantárgyak, foglalkozások

5.3. A választott kerettanterv feletti óraszámok

5.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

5.5. A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

5.6. Az otthoni (és a napközi foglalkozások, tanuló szobai) felkészüléshez előírt szóbeli és írásbelifeladatok megvalósításának elvei, korlátai

5.7. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése

5.7.1. A tanulmányi munka értékelése

5.7.2. A tanuló magatartásának minősítése

5.7.3. A tanuló szorgalmának minősítése

5.7.4. A tanuló jutalmazásának elvei és formái

5.7.5. A tanulók megbüntetésének elvei és formái

6. A Pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

6.1. A Pedagógiai program érvényességének ideje

6.2. A Pedagógiai program módosítása

6.3. A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. BEVEZETŐ

"Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben és, hogy ezt a valamit bármi áron el kell érnünk."

(Marie Curie)

Iskolánk a település szívében gyönyörű természeti környezetben várja a diákokat. Nagy udvar és az épület előtti gondozott park ad lehetőséget a kültéri szabadidős tevékenységek szervezésére.

Intézményünk legfőbb jellemzője a harmonikus, családias légkör, mely jó alapot ad a gyermekek oktatásához és neveléséhez. Jól felkészült, sok éves módszertani gyakorlattal rendelkező tantestület szolgálja a diákok fejlődését, amely mindig kész a megújulásra a kor követelményeinek megfelelően. Minden tanterem rendelkezik interaktív táblával, nagy hangsúlyt fektetünk az infokommunikációs eszközök alkalmazására a mindennapi munkában. Két jól felszerelt informatika tanterem segíti a digitális kultúra oktatását. Az idegen nyelv oktatását már 1. évfolyamon megkezdjük, nagyobb lehetőséget biztosítva ezzel a nyelvtudás elmélyítésére.

Feladatunk, hogy minél többet megmutassunk a világból tanulóink számára, biztosítva számukra a ma már nélkülözhetetlen széles látókört, tájékozottságot, ami az eligazodást segíti a minden napi életben. Szeretnénk sokféle lehetőséget biztosítani diákjainknak, hogy képességeiket kibontakoztathassák, készségeiket fejleszthessék. (Szakköreink /színjátszó, tánc/ könyvtár…)

Minden egyes gyermek fejlődését fontosnak tartjuk, ezért igyekszünk megtalálni az egyes diákok előre haladását legjobban segítő módszereket. Fontos számunkra a tehetségek kibontakoztatása , helyi, regionális és országos versenyeken elért eredményeink bizonyítják ezt. A tanulási nehézségekkel küzdő diákok számára pedig biztosítjuk a támogatást fejlesztő és felzárkóztató foglalkozások, valamint egyéni segítségnyújtás formájában.

Elnyertük az Örökös Ökoiskola címet, így kiemelt feladatunknak tartjuk a környezeti nevelést és programunk részét képezi a fenntarthatóság pedagógiája is.

Intézményünkben a színvonalas zeneoktatás minden érdeklődő gyermek számára elérhető.
Színes könyvtári állományunk a tanulók és nevelők számára folyamatosan rendelkezésre áll.

Felújított tornatermünk szolgálja a mindennapos testnevelés megvalósítását, változatos szabadidős sportprogramok szervezését. A testmozgás belső igénnyé válását fontos feladatunknak tekintjük. A tanórákon kívül tanulóink számos szabadidős sport tevékenység közül választhatnak: tömegsport, asztalitenisz, karate, labdarúgás. Gyógytestnevelő is jár intézményünkbe.

Fontos számunkra a közösségépítés, melynek eszközei: az iskolai rendezvények, tanórán kívüli

elfoglaltságok, a Diákönkormányzat programjai. Szoros kapcsolatot ápolunk tanulóink szüleivel, a helyi civil szervezetekkel, védőnőkkel, a Családsegítő Szolgálattal és a helyi Önkormányzatokkal.

Munkánkról rendszeresen hírt adunk az iskola Facebook-oldalán, weboldalán, anyagokat készítünk a helyi újság és televízió számára is.

A Tantestület tagjaiként, az iskola dolgozóiként akkor számíthatunk közösségünk elismerésére, ha tiszteletben tartjuk partnereinket, s figyelembe véve helyzetüket, igényeiket és elégedettségüket, a hagyományokra és a Pedagógiai programban közösen megfogalmazott értékrendre alapozva, a jövő kihívásait, az élethosszig tartó tanulás követelményeit és a majdani munkaadók elvárásait szem előtt tartva - a személyes felelősségvállalás, az önálló kezdeményezés és az együttműködés jegyében- napról-napra minőségi munkát végzünk.

2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI, JELLEMZŐI

2.1. Intézményi adatok

Az intézmény neve: Balatonszárszói József Attila Általános Iskola

Szakmai alapdokumentumát az Emberi Erőforrás Minisztériuma adta ki, A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtak alapján.

Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Fenntartó neve: Siófoki Tankerületi Központ

Az intézmény székhelye: Balatonszárszó, Vörösmarty u. 6. Tel: 84-362 931

Az intézmény szerkezeti tagozódása, alaptevékenysége

- Nyolc évfolyammal működik. Feladata az alapfokú nevelés-oktatás, a tanulók érdeklődésének, képességének, tehetségének megfelelően felkészít a középiskolai, illetve a szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását is ellátja (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos- látási fogyatékos, egyéb pszichés fejlődészavarral küzdők).
  Címe: 8624 Balatonszárszó, Vörösmarty u. 6. Tel: 84/ 362 – 931
- Az iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel működik.
- Az alapfokú művészetoktatást a zeneművészeti ágban a balatonföldvári Gróf Széchényi Imre

Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ránki György Alapfokú Művészeti Iskola biztosítja.

2.2. Intézményi környezet bemutatása

Az Általános Iskola Balatonszárszó területén működik.

A község Somogy megyében, a Balaton déli partján fekszik, lakossága kb. 2100 fő. A lakosság megélhetését az idegenforgalom, a helyi vállalkozások és a mezőgazdaság biztosítják. Kevés a munkalehetőség, magas az ingázók és a külföldön munkát vállalók száma. A gyermekszületések csökkenése miatt a lakosság korösszetétele a térség számára kedvezőtlenül alakul. A települések többségénél megfigyelhető a népesség lassú elöregedése. A népesség száma csökken, ezért a tanulói létszám is csökkenő tendenciát mutat.

Az iskola diákjai településünkről és a környező községekből kerülnek ki. A tanulók majdnem fele bejáró. Kötcse, Nagycsepely, Teleki, Szólád községből minden évfolyam, Balatonőszödről, Balatonszemesről, Kerekiből, Balatonföldvárról pedig szülői döntés alapján néhány tanuló. A bejáró tanulók utaztatása iskolabuszokkal történik.

Az intézmény természeti és társadalmi környezete szempontjából meghatározó a Balaton-part, Balatonszárszó és a környező községek előnyös földrajzi fekvése. Előnyei: üdülési, strandolási, kirándulási lehetőségek, a nyugati nyelvek gyakorlásának lehetősége.

A község, mint szűkebb társadalmi környezet hagyományaival, jellegzetességeivel hatással van annak oktatási, művelődési intézményeire. Sok százéves múltjáról millecentenáriumi emlékmű, a világháborús áldozatokról és az 1943-as írótalálkozóról emlékművek tanúskodnak. Balatonszárszó és a tanulóink lakóhelyéül szolgáló községek múltjának, nevezetességeinek megismertetése fontos nevelési feladat. Balatonszárszótól elválaszthatatlan József Attila emléke, melyet a felújított irodalmi múzeum, az iskola és a Közösségi Tér neve, hagyományos költészetnapi rendezvénye, szobor és emlékmű őriz.

A község kulturális életében annak oktatási, művelődési intézmény-együttese meghatározó, munkájuk számos területen összefonódik.

3. Intézmény tárgyi és személyi feltételei

3.1. Intézmény tárgyi feltételei

Az általános iskola főépülete 1961-ben épült, amit 1985-ben a duplájára bővítettek. Alapterülete 867m^2, ahol 15 tanterem, 10 szertár, szintenként 4 mosdó - WC, 4 iroda, tanári szoba, stúdió, elkülönítő szoba, öltöző és közlekedő folyosók találhatók.

A számítástechnika oktatásához szükséges szaktantermekkel és egy húsz számítógépből álló hálózattal, és Internet elérhetőséggel rendelkezünk.

Az épület cserépfedésű kétszintes, illetve mindkét szárny kis részben alápincézett. Az épület műszaki állapota jó. A jövőben még aktuális lenne a teljes világítási rendszer, valamint a központi fűtési rendszer felújítása.

A főépülethez összekötő folyosóval kapcsolódik nyugati irányban a 70-es években épült, lapos tetőszerkezetű konyha és étkező épülete, amely 2013. január 1-jétől a Balatonszárszó Nagyközségi Önkormányzathoz tartozik, de biztosítja tanulóink étkezési lehetőségét. Alapterülete 326 m^2, melyben egy 100 fő befogadású étkező és 450 adag kapacitású főzőkonyha található.

Észak-keleti irányban ugyancsak összekötő folyosón keresztül kapcsolódik a tornaterem épülete. Alapterülete 430 m^2. Az épületben kapott helyet egy szertár, két játékvezetői és két tanulói mosdó-WC, valamint női és férfiöltöző és tusoló. Az épület a 60-as évek végén épült lapos tetőszerkezettel, amit 1998-ban új szigeteléssel láttunk el. Nyugati oldalának 80%-a üvegfal, ami a természetes megvilágítást szolgálja, keleti oldalán pedig felső bukóablakok és 3 db ventillátor biztosítja a légcserét. Felújítására 2024-ben került sor.

Iskolánk közel 1 hektár területének az építmények 20 %-át, 1800 m^2-t foglalnak el. Van, bitumenes kézilabdapályánk, tágas udvarunk, fedett kerékpártárolónk. Az iskola és az óvoda közötti, nagy kiterjedésű, félhektárnyi park még tágasabbá teszi az intézmény rendelkezésére álló teret.

Távol forgalmas utaktól, biztonságos, nyugodt környezetben történhet az iskola működése.

3.2. Személyi feltételek

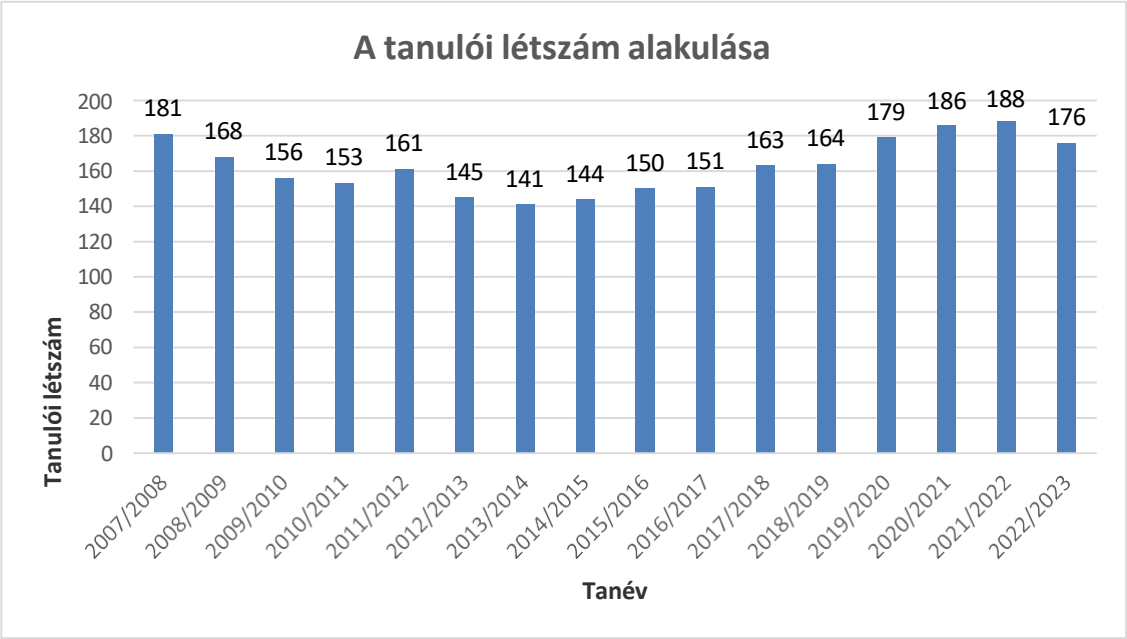
A nevelőtestület szakmailag jól felkészült, többségében sok éves gyakorlattal, tapasztalattal rendelkező nevelőkből áll. Szakképzetlen nevelő az iskolában nem dolgozik.

intézményvezető	1
intézményvezető-helyettes	1
iskolatitkár	1
szaktanár	6
tanító	6
könyvtáros	1 (megbízási szerződéssel)
karbantartó	2
takarító	2

3.3. Intézményi helyzetelemzés

Tanulók, tanulói tevékenység

Az iskola tanulólétszáma csökkenő tendenciát mutat. A tanulói létszám növelésének érdekében iskolánk tervet dolgozott ki, amely intézményünk vonzóbbá tételét szolgálja az iskolaválasztók körében.

Jelenleg minden évfolyamon egy osztály működik. Legtöbb 8. osztályt végzett tanulónk Siófok, Fonyód, Balatonboglár gimnáziumaiban, szakközépiskoláiban, ill. szakmunkásképző intézeteiben folytatja tanulmányait. Jelentős még a Kaposváron tovább tanulók száma. Csak néhányan jelentkeznek egy-egy tanévben Somogy megyén kívüli oktatási intézményekbe.

A középiskolák visszajelzései szerint tanulóink megállják a helyüket. A számszerű eredmények, a különböző tanulmányi és sportversenyeken elért eredmények alapján megállapítható: az iskolában jó színvonalú oktató-nevelő munka folyik, melyet a következő években hasonló igényességgel kívánunk folytatni.

Az iskola fegyelmi helyzete - bár kirívó rendbontások ritkán fordulnak elő - megszilárdítást, nagyobb nevelői szigort és több következetességet igényel. Fegyelmezési módszereinket újra gondoljuk, és egységes alapelveket állítunk fel, amelyek alkalmazása a tantestület minden tagjának kötelessége.

A napközis foglalkozást igénybe vevők száma az alsó tagozaton stabil, felső tagozaton tanulószobai foglalkozást biztosítunk.

Sajátos nevelési igényű, súlyos tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink is vannak az iskolában. Oktatásuk a többi tanulóval együtt, integrált formában történik. A tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Gyógytestnevelés foglalkozásokat a is tartunk.

A hátrányos helyzetű tanulókat számon tartjuk, szociális ellátásukat az állami támogatás mellett az önkormányzatokkal együttműködve tudjuk megoldani. Többségük a belső községekből jár iskolába.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára az alsó és felső tagozatban matematikából és magyar nyelvből felzárkóztató foglalkozásokat tartunk igénytől függően heti egy, vagy két órában, hetedik és nyolcadik évfolyamon felvételi előkészítőt szervezünk ezekből a tantárgyakból.

A 2011/12-es tanévtől már első osztálytól kezdve biztosítjuk a nyelvoktatás lehetőségét. Számos területen (színjátszó, tánc, sport) működnek szakköreink.

3. NEVELÉSI PROGRAM

„Amit mi nevelésnek nevezünk, az nem egyéb, mint az agy programozása abban a korai szakaszban, amelyben még formálható. Az emberiség jövője a neveléstől, ettől a változtatható programrendszertől függ. Ebből az következik, hogy a nevelés az emberiség egyik legfontosabb tevékenysége. Csodálatos lehetőségek felé nyit kaput."

(Szent-Györgyi Albert)

Jogszabályi háttér

A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjára vonatkozó jogszabályi előírások:

- 2011.évi. CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Kormányrendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet (módosítására vonatkozó utasítások kihirdetésének dátuma 2020. január 31.)
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Kormány határozat

4.1.Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Stratégiai tervezésünk és mindennapi munkánk során alapelvünk, *hogy személyes felelősségünket felvállalva, az önálló kezdeményezés és az együttműködés jegyében minőségi munkát végzünk.*

Iskolánk arculatát meghatározó legfontosabb **értéknek** a

- **testi-lelki egészséget**, mint a tartalmas, tevékeny élet fontos feltételét és az
- **alkalmazható tudást**, mint a személyiség kibontakoztatásának, a kiemelkedésnek, a talpon maradásnak és az alkotó, kiegyensúlyozott

személyiséggé válásnak az eszközét. tekintjük**.**

Ennek jegyében **küldetésünknek** tekintjük, hogy szakszerű nevelő-oktató munkával segítsük tanítványainkat abban, hogy - testi-lelki egészség, önismeret és alkalmazható tudás birtokában

- a társadalmi és természeti környezettel összhangban, konstruktív életvezetéssel élő felnőttekké váljanak.

Sikerességükért érzett felelősségünk abban áll, hogy

- tudatosítsuk tanítványainkban: felelősek saját sorsuk alakításáért, valamint abban, hogy
- színvonalas oktatással, korszerű eszközökkel és módszerekkel és konstruktív életvitelre való neveléssel: eszközként alkalmazható tudással is felvértezzük őket.

Intézményünk nevelési programjának középpontjában - a partnerek helyzetével és igényeivel, valamint a tantestületnek a nevelésről és az oktatásról vallott nézeteivel összhangban - **a személyiség szervezett, tervszerű kibontakoztatása és fejlesztése** áll. Ezzel összhangban normának tekintjük mindazt, amit a NAT, illetve az EMMI által kibocsátott kerettanterv nevelési célként megfogalmaz. Külön hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulókban kifejlesszük a **normakövető magatartás** iránti igényt. Célunk, hogy a szabályokra ne, mint korlátokra, hanem mint biztonságot nyújtó kapaszkodókra tekintsenek. Mindezeket figyelembe véve választottuk meg a kiemelten fontos közös értékeinket, és határoztuk meg pedagógiai munkánk cél és feladatrendszerét.

Céljaink meghatározásánál a fentieken kívül figyelemmel voltunk arra is, hogy egyrészt tanítványaink jelentős részének a világhoz, a munkához való viszonyát alapvetően az iskolában megszerzett tapasztalataik, ismereteik, sikereik és kudarcaik, közösségi élményeik határozzák meg, másrészt az Uniós környezetben való boldogulásra kell felkészítenünk őket. Mindezek alapján célunk, hogy

- tanítványaink biztonságban és szeretetteljes légkörben nevelődjenek
- az életkori sajátosságokat figyelembe vevő magas színvonalú oktatásban részesüljenek
- az általunk meghatározott alapelvek és a kiemeltnek tekintett értékek közös kincsükké váljanak mindazoknak, akik iskolánkhoz kötődnek.

Ennek érdekében értékválasztásunkat alátámasztó, elérhető és vonzó programokat tervezünk, és megvalósítható célokat és feladatokat tűzünk tanítványaink és önmagunk elé is.

A nevelésben

a konstruktív életvitel alkotó elemeinek, fogalom-rendszerének megismertetését, valamint az ehhez kapcsolódó tevékenységrendszer és magatartásforma kialakítását célozzuk meg.

Nagy súlyt helyezünk a közös tudásbázis kialakítására, mely környezetünkhöz, az iskola névadójához, képzési specialitásainkhoz és kiemelt értékeinkhez kötődik.

Az oktatásban

a biztos alapokon nyugvó, gyakorlatorientált képzést részesítjük előnyben, miközben az esélyteremtést és az átlagosnál ügyesebb, érdeklődőbb, tehetségesebb gyerekek képességfejlesztését is erkölcsi kötelességünknek tekintjük.

Módszereinkben

fontos szerepet kapnak az újszerű, tevékenységközpontú tanulásszervezési formák. Hagyománya van a témahétnek és kiteljesedik az IKT alapú oktatás is, hiszen a XXI. századi tanulási környezet elképzelhetetlen a digitális technológiával támogatott módszerek és az elsajátított ismeretek integritása nélkül.

Kiemelt értékeink, jövőképünk és a fentiek értelmében meghatározott pedagógiai céljaink folyamatosan aktualizálódnak, de alapvetően nem változtak, mert azokat jól megalapozottan, közös szellemi termékünkként hoztuk létre, és az ennek szellemében végzett munkánk sikeresnek bizonyult.

4.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése.

  Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

- A tanulók értelmi nevelése.

  Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

- A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

  Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

- A tanulók akarati nevelése.

  Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- A tanulók nemzeti nevelése.

  Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

- A tanulók állampolgári nevelése.

  Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- A tanulók munkára nevelése.

  Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

  Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

  A nevelőtestület a szülőkkel hatékonyan együttműködve olyan gyerekeket szeretne formálni:

  - akik szeretetre, megértésre vágynak,
  - akik igénylik az emberi közelséget,
  - akiknek nemes terveik, céljaik vannak,
  - akik késztetést éreznek arra, hogy céljaikat következetesen megvalósítsák,
  - akik toleránsak a másikkal szemben,
  - akik ösztönzést éreznek az alkotó módon való megújulásra,
  - akiknek a tevékenységét a becsület vezérli.

Ezért a 6-tól 14 éves korig tartó személyiségfejlesztés során legfontosabbnak tartjuk a következő készségek, képességek fejlesztését:

- értelmi képességek (gondolkodás, emlékezet, kreativitás, önálló ismeretszerzés képességének kialakítása, fejlesztése, a világ megismeréséhez való törekvés igényének kialakítása)

- erkölcsi nevelés (alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása)
- emocionális (érzelmi) nevelés: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
- a tanulók testi nevelése (fizikális képességek, erő, állóképesség, gyorsaság, kitartás nevelése, a testmozgás iránti igény felkeltése, az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása)
- affektív képességek (akarat, kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség, feladattűrés, újrakezdés képességének kialakítása)
- szociális készségek (társas kapcsolatok, kooperáció, konfliktuskezelés és tűrés, együttműködési készség kialakítása)
- a tanulók nemzeti nevelése (a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, a nemzeti kultúra, hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése)
- a tanuló állampolgári nevelése (alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismerése, az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt, igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre)
- önismeret, önértékelés képessége
- kommunikációs készségek (szóbeli, írásbeli, metakommunikáció, idegen nyelv ismerete)
- életvezetési, munkavégzési készségek
- tanulási, művelődési készségek fejlődése (a tanulás és az emberek által végzett munka fontosságának, megbecsülésének tudatosítása)
- viselkedési, magatartási képességek, készségek

Csak a gazdag tevékenységű iskolákban lehet hatékony az a folyamat, amelynek eredménye az érett, felelős, a társadalmi életben, az emberi kapcsolatokban teljesíteni képes személyiség. Lehetőséget biztosítunk az egyéni képességek tevékenységekben történő megismerésére, a megbízható önismeret kialakulására.

Ezt segítik:

- Az oktatási módszerek megválasztása.
- Tantárgyrendszer
- Közösségi programok.

- Az egyéni különbségeket elfogadó, megértő és követelmény támasztó pedagógiai attitűd.
- A gyermekek számára érthető követelményrendszer.
- Az egyéni utak kialakításának segítése.
- A tevékenységrendszer sokszínűsége

4.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése. A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő nevelésük. A pedagógus kiemelt feladata az osztály közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembe vétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyerek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói tevékenységek megszervezése

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által

történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Az iskolai élet gyakorlatában követelményt, hogy a gyerekek sokféle közösség tagjai lehessenek. Ezáltal gazdagodjanak emberi kapcsolataik, képesek legyenek együttműködni egymással. A közösségi részvétel lehetőségét évről-évre próbáljuk bővíteni. Itt ki kell hangsúlyozni a gyermeki jogok tiszteletét, és ezek érvényesülését kell elősegíteni. A diákönkormányzat munkája jól szolgálja azt az alapvető törekvést, hogy közösen hozzanak létre programokat hozzáértő pedagógusokkal; hogy tudjanak döntéseket hozni saját sorsukról, valamint megtanulják érdekeiket képviselni.

Ezt segítik:

- A világosan szabályozott iskolai élet
- A szabadidős programok
- A tanulmányi munka közös megtervezése adott lehetőségek között
- A konfliktus megoldó képességek fejlesztése
- A Diákönkormányzat

4.4. A környezeti neveléssel kapcsolatos feladatok

A környezeti nevelés terén szeretnénk elérni, hogy tanulóink a természeti, társadalmi környezettel összhangban konstruktívan tudjanak majd élni. Későbbi életükben is a környezetükért felelős, környezetkímélő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett életvitelt folytassanak.

Fontos, hogy tanulóink ismerjék tágabb és szűkebb környezetük természeti és épített értékeit, továbbá legyenek ismereteik a környezetvédelmi problémákról, tennivalókról.

A természet szeretetére, helyes viselkedési minták kialakítására törekszünk, melyek környezetmegóvó cselekvésre ösztönöznek.

A környezeti nevelés a minden napok része: a tanítási órák, óraközi szünetek, iskolán kívüliszínterek:

- a tanulás színtereinek esztétikus kialakítása
- energiaforrások tudatos, felelősségteljes, takarékos használata az iskola épületében és azon kívül
- természettudományos ismeretek
- környezetvédelmi akcióprogramok

- madáretetés
- jeles napok alkalmával rendezett kiállítások, vetélkedők
- tanulmányi kirándulások

4.5. Egészségnevelési elvek, teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Nevelő - oktató munkánk során azt az **elvet** követjük, hogy

- az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének
- a tanulókat felkészítsük az egészséges életmódra
- a pedagógiai programunkkal összhangban iskolánk tanulói- kiemelt értéknek tartsák a testi - lelki egészséget
- az iskolából kikerülve is környezettudatosan éljenek.

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani.
- Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok –, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit.
- Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).
- Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás)

kialakulásának megelőzésében.

- Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.
- Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az egészségnevelési és a környezeti nevelés elveivel összhangban az egészség fejlesztése az iskola valamennyi tantárgyába, a mindennapjaiba beépülő folyamat. A megvalósítás formái:

- tanórákon, osztályfőnöki órákon, napközis foglakozásokon
- tanulmányi kirándulások által, iskolai sportprogramok szervezésével
- célirányosan szakemberek bevonásával
- érzékenyítő programokkal

Jogszabályi háttér:

- a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény.
- egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 38. (1) és (2) bekezdése,
- az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3) NM rendelet 2. és 3. számú melléklete,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény

4.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nemzeti alaptanterv Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, kajak), vagy - az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően - különféle más sporttevékenységekre fordítható.

A heti két óra kiváltható továbbá sportolással **a szülő kérelme alapján** - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel. A szülői kérvényhez mellékelni kell: tanévre érvényes versenyengedély másolatát, igazolt versenyzői státuszt egyesületi igazolás az edzés látogatásról.

4.7. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Célok:

- Tanulóinkat felkészítjük a vészhelyzetek megfelelő kezelésére és a legoptimálisabb döntések meghozatalára.
- A 8. évfolyam végére minden tanuló rendelkezzék az elemi elsősegély nyújtás alapjainak ismeretével, gyakorlatban is tudja alkalmazni meglévő ismereteit.
- Érezzék át a másokon való segítés fontosságát.
- Kerüljék el a baleseteket az iskolában, otthon és a közlekedésben egyaránt.
- Ismerjék meg az újraélesztés elméleti és gyakorlati hátterét.

Feladatok:

A tantárgyak közül elsősorban a biológia-, technikaórákon, napközis foglalkozásokon, osztályfőnöki órák keretében, tanórán kívüli programokon valósíthatjuk meg feladatainkat. A megjelölt feladatokhoz a módszereket, az életkori sajátságokat figyelembe véve választjuk meg. (balesetvédelmi oktatás, bemutatók, szituációs játékok, rajz, plakátkiállítás, kerékpáros ügyességi verseny, vetélkedő, előadás)

1 - 8. évfolyamon:

- biztonságos környezet kialakítása, baleset - megelőzés
- mentőhívás, segítséghívás (mentők, rendőrség, tűzoltóság telefonszámainak ismerete)
- stabil oldalfektetés
- vérzések csillapítása, sebek ellátása
- lázcsillapítás, fertőzések, járványok elkerülése
- gyalogos, kerékpáros közlekedés szabályainak ismerete
- segítő magatartás kialakítása sérült vagy fogyatékkal élő embertársaik iránt

A 8. évfolyamon „emlékeztető” foglalkozáson ismételjük át a tennivalókat.

4.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnökök feladatait alapvetően a jogszabályok, a szervezeti és működési szabályzat és az erkölcsi normák határozzák meg.

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt

pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselete a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési,

magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.

- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A pedagógus a tanórai tevékenységek/foglalkozások tervezésébe építse be a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat, szükség esetén változtasson eljárásain, módszerein.
- A pedagógus a tananyag adaptálásánál, feldolgozásánál vegye figyelembe a az egyes tanulók fejlettségi szintjét, a támogatás szükséges mértékét, a tantárgyi tartalmak sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó specifikus jellemzőit, az irányelvekben foglaltakat.
- A pedagógus működjön együtt a gyermek/tanuló fejlesztésében résztvevő szakemberekkel.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, mikulás ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri kötelességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óraközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület tevékenységében

- Feladatvállalás a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.

- **Az iskolai munka feltételeinek javítása**
    - Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
    - Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
    - Az iskolai alapítvány működésének segítése.
    - Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása.
    - Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
    - Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.
- **Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában**
    - Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
    - Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
    - Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.
- **Aktív részvétel a tantestület életében**
    - A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
    - Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
    - Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényekein.
- **Az iskola képviselete**
    - A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
    - Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
    - Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
    - Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
    - Részvétel a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.
- **A vezetői feladatok ellátása**
    - Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
    - Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
    - A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.
    - Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal
    - A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
    - Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
    - Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

4.7.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékosságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján segíti a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat.
- Vezeti és ellenőrzi a Kréta naplót.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

4.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű,

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- a kiemelten tehetséges,
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő kiscsoportos foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési alapelvei:

A fejlesztés mindig a szakértői bizottság véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, az egyéni sajátosságok, szükségletek figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

A fejlesztő munka a fejlesztési tervre épülő szakember által történik a rehabilitációs célú órakeretben.

A fejlesztési terv célkitűzéseiről, tartalmáról, ütemezéséről tájékoztatni kell az osztály munkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, a tanuló osztályfőnökét.

A célkitűzés megvalósulását időszakosan ellenőrizni kell a további célkitűzések megtervezése érdekében.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési feladatai:

- eredményes szocializáció
- integrálhatóság elősegítése, a tantervi előírásoknak megfelelő továbbhaladás segítése
- pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- a tanulás iránti motiváció és kudarctűrő képesség növelése
- értékrendek kialakítása
- beilleszkedés elérése, a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása
- önmagához mért fejlődésének elérése
- az integráltan való továbbhaladás elérése, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

Magatartászavart elsősorban a környezeti, szociokulturális problémák idézhetnek elő, így például az elhanyagoltság, ismerethiány, tanulási problémák, beilleszkedési és kapcsolatteremtő képesség hiánya vagy hiányossága és nem utolsó sorban a nehezen nevelhetőség.

Célunk, hogy az érintett gyerekek időben megkapják azt a speciális egyénre szabott segítséget, amellyel ezek a gondok megelőzhetők, enyhíthetők, ill. megszüntethetők.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a problémák időben történő felismerése, az okok feltárása, szükség esetén vizsgálat kezdeményezése, illetve adott esetben a megfelelő tevékenységi formák megválasztása az alábbiak szerint:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- családlátogatások,
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- szülők tájékoztatása a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bevonásának lehetőségéről, szolgáltatásairól.

A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

Nevelő - oktató munkánk célja, hogy tanítványainknak szakszerű segítséget nyújtson abban, hogy rátaláljanak az adottságaiknak legjobban megfelelő műveltségterületre. Nem csak a kisszámú, messze kiemelkedő képességű tanulót kívánjuk egyénileg fejleszteni, hanem mindazokat, akik az átlagosnál nagyobb érdeklődéssel fordulnak egy-egy műveltségterület, tantárgy felé, akiknek e tevékenységben örömük telik, és az ott elért sikerük pozitívan hat egész személyiségükre.

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,

- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés,
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

E területen legfontosabbnak a személyes odafigyelést tartjuk, a folyamatos kapcsolattartás a családokkal és a segítő szakemberekkel.

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számára hatékony segítségnyújtás,
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- családlátogatások,
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- szülők tájékoztatása a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bevonásának lehetőségéről, szolgáltatásairól.

4.10. Az esélyegyenlőség megteremtése

A tantestület minden tagjának kötelessége betartani az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítani a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkör kialakítását.

Az oktatásban részt vevő tanulóinkban tudatosítjuk a megszerzett ismeretek értékét. A mindennapi

szellemi munka fontosságát hangsúlyoztuk, és ehhez igyekeztünk megnyerni a szülőket is.
Minden esetben arra törekszünk, hogy az évfolyam követelményeinek az alapjait a lehető legalaposabban sajátítsa el minden tanítványunk. Ez lehetőséget teremt tanulóink számára a folyamatos haladásra, az évvesztés elkerülésére.
Különös figyelmet fordítunk azon tanulókra, akik viselkedésében magatartászavaros jegyeket fedeztünk fel. A probléma megoldása érdekében együttműködünk a Családsegítő Szolgálat, a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel.
Ezen tanulóknál is törekszünk arra, hogy felismerjék a tanulás fontosságát. Az önkéntes tanulás, a tanulás iránti vágy felkeltése sok iskolába nem való problémától mentesítheti az iskolát.
Célul tűzzük ki:

- az **esélyteremtést**
- támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a **hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása érdekében**
- az **esélyegyenlőség előmozdítását** az intézmény minden tevékenysége során:
    - a gyermekek szocializációjában
    - a gyermekek egyéni fejlesztésében
    - az ismeretközvetítés gyakorlatában
    - az iskolai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
    - a középiskolai továbbhaladás előkészítésében, a pályaorientációban
    - a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
    - a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel

Feladatok:

- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése
- Tanórákon kiemelt figyelem
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével.
- Szabadidős tevékenységek: napközi, tanulószoba, szakkörök
- Támogatások elősegítése
- Partnerekkel történő együttműködés

Intézményünk alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa, a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, de helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására.

4.11.A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A pedagógusok ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatainak szakszerű és következetes ellátásához az iskola ifjúságvédelmi felelőse segítője nyújt segítséget. A tevékenység az osztályfőnökök és a szaktanárok bevonásával történik.

Feladataik:

- a tanulók szociális hátterének feltérképezése
- a pedagógusok, szülők, tanulók jelzése alapján - veszélyeztetettség esetén - jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot
- esetmegbeszélésen vesz részt, ahol konstruktív javaslatot tesz a tanuló megsegítésére
- családlátogatáson keresztül megismeri a tanuló családi környezetét
- az iskolai problémák leküzdésére szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvételre ösztönöz
- különös figyelemmel kíséri az egyéni bánásmódot igénylő tanulókat (hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók)
- kapcsolattartás a főbb gyermekvédelmi szervekkel: gyermekvédelmi szolgálatok, Szociális és Gyámügyi Osztály, Gyermek - és Ifjúsági Pszichiátria, rendőrség, illetve az iskolai védőnő, iskolaorvos
- bekapcsolódik az iskola egészségnevelési programjába (drogmegelőzés, fiatalkorú bűnözés, alkoholfogyasztás, fiatalkorú szexualitás)

4.12.A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani. A diákjogok érvényesítése, a tanulói érdekképviselet, érdekvédelem, érdekegyeztetés érdekében a tanulók az intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet, diákönkormányzatot hozhatnak létre.

A tanuló joga, hogy személyesen, vagy választott képviselője útján részt vegyen a Diákönkormányzat munkájában, megilleti a kérdezés – érdemi válasz, véleménynyilvánítás, a tájékoztatás, véleményezés, információhoz jutás joga.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves

időtartamra.

A Nemzeti Köznevelési Törvénnyel és a miniszteri rendelettel (20/ 2012. EMMI rendelet 120.§) összhangban a **diákönkormányzat** eljárhat a tanulókat érintő ügyekben.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési - oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál,
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

4.13.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

- **A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése**

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az intézményvezető és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az intézményvezető legalább évente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

- Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

- Szülői értekezlet

Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

- Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

- Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

- Írásbeli, elektronikus tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz illetve a szülői szervezethez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülői szervezettel.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az intézményvezetőtől, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott intézményvezetői, intézményvezető-helyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján,
- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában, az iskola könyvtáraiban,
- az iskola nevelői szobáiban,
- az iskola igazgatónál.

A szülői szervezet és az intézmény együttműködése

A szülői szervezet az iskola közösségeivel az teljes jogú tagjain és a meghívottakon keresztül tartja

egymással a kapcsolatot. Tagjait az osztályok szülői közül választják, a megválasztottak

képviselik az osztályok szülői közösségeit és bevonják a szülőket a közös munkába.

A szülői szervezet tagjai rendszeres időközönként – évente legalább egy alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviselteket a tevékenységükről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait a szülői szervezet felé továbbítani.

A szülői szervezet ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:

- az iskola intézményvezetője,
- intézményvezető-helyettesek,
- DÖK felnőtt vezetője.

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola intézmény vezetője rendszeresen – évente legalább egy alkalommal – köteles tájékoztatni a szülői szervezetet.

A tanulókkal történő kapcsolattartás

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója hirdetőtáblán és online felületen keresztül folyamatosan,
  - az osztályfőnökök folyamatosan (nem csak az osztályfőnöki órákon).

- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve csoportosan közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve online felületen) tájékoztatják

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

Az intézmény fenntartójával és működtetőjével:

Siófoki Tankerületi Központ

8600 Siófok, Szépvölgyi u. 2.

A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal:

Balatonszárszói Közös Önkormányzati Hivatal

8624 Balatonszárszó Hősök tere 1.

A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:

Balatonszárszói Százszorszép Óvoda és Mini Bölcsőde

8624 Balatonszárszó, Radnóti u. 10.

Kötcsei Óvoda

8627 Kötcse, Hősök tere 1.

A területileg illetékes pedagógiai intézet:

Kaposvári Pedagógiai Oktatási Központ
Dr. Kis Szilvia
főosztályvezető

A területileg illetékes nevelési tanácsadóval:

Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Siófoki Tagintézménye
8600 Siófok, Beszédes sétány. 79.
Tagintézményi telephely: Balatonszemes
8636 Balatonszemes, Szabadság utca 1.
Somogy Megyei Pedagógiai
Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság
7400 Kaposvár, Somssich Pál utca 8.

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az intézményvezető a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

Művelődési ház Balatonszárszó
Községi könyvtár Balatonszárszó

Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

Balatonszárszói Sportegyesület
Balatonszárszói Nyugdíjas Klub
Nők a Balatonért Egyesület Balatonszárszói Csoportja
Polgárőrség Balatonszárszó

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

Magyar Római Katolikus Egyház
Magyarországi Református Egyház
Magyarországi Evangélikus Egyház

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

- A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres

kapcsolatot tart fenn a Gyermek Háziorvosi Rendelővel (8624 Balatonszárszó Fő u. 48.) illetékes egészségügyi dolgozóival (Dr. Merényi Éva. és Dr. Joó Zsuzsanna gyermekorvos, Dr. Kovács Mária fogorvos, Tamáskóné Eszlári Szabina védőnő), és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

- A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal (8624 Balatonszárszó Fő u. 48.). A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgatóhelyettes a felelős.

Az iskola vezetése és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az intézményvezető segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések.

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szobákban elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon, elektronikus elérhetőségeken keresztül is értesíti a nevelőket.

Az iskolavezetés tagjai:

- az iskolavezetés ülései után, és a tankerületi értekezletek után tájékoztatják az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az iskolavezetés felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével illetőleg a szülői szervezettel.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,

- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, eredményeiről.

4.14.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai (1.számú melléklet)

4.15. vizsgakövetelmények

- **Az értékelés rendje**

  Megegyezik a helyi tantervben előírt követelményekkel.

- **A vizsgatárgyak részei és követelményei**

Magyar nyelv	szóbeli és/vagy írásbeli
Magyar irodalom	szóbeli és/vagy írásbeli
Történelem	szóbeli és/vagy írásbeli
Állampolgári ismeretek	szóbeli és/vagy írásbeli
Idegen nyelv	szóbeli és/vagy írásbeli
Matematika	szóbeli és/vagy írásbeli
Fizika	szóbeli és/vagy írásbeli
Biológia	szóbeli és/vagy írásbeli
Kémia	szóbeli és/vagy írásbeli
Földrajz	szóbeli és/vagy írásbeli
Környezetismeret	szóbeli és/vagy írásbeli
Természetismeret/ Természettudomány	szóbeli és/vagy írásbeli
Etika/hit-és erkölcstan	szóbeli és/vagy írásbeli
Informatika/ Digitális kultúra	gyakorlati és szóbeli
Ének-zene	gyakorlati és szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati és szóbeli
Hon- és népismeret	szóbeli és/vagy írásbeli
Dráma és színház	szóbeli és/vagy írásbeli
Technika és tervezés	szóbeli és/vagy írásbeli
Testnevelés és sport	gyakorlati

……..

4.16.Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei

- Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – első osztályba minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a

hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek lakcímkártyáját,
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalmi érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. A tanuló felvételéről döntése előtt kikéri az igazgató helyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
- Az iskolába beadott felvételi kérelmeket ***a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben*** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
- A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
- A tanév közben átiratkozó tanuló tankönyveiről a szülőnek kell gondoskodnia, az iskola ebben lehetősége szerint segítséget nyújt.

5. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

5.1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tantervét az

- Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
  - Kerettanterv az általános iskola 1 – 4. évfolyamára
  - Kerettanterv az általános iskola 5 – 8. évfolyamára alapján,
- NAT-ban megfogalmazott célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak, valamint a
- küldetésünkben megfogalmazott értékválasztással, az általános célokkal és feladatokkal összhangban alakítottuk ki.

A helyi tanterv meghatározásának elvei

A kerettanterv által meghatározott alapóraszám feletti kötelező tanórai tartalmakat a *tantárgyi programokban* illetve a tanári tanmenetekben fogalmazzuk meg.

Iskolánk pedagógiai elveivel, szakmai alapdokumentumával, valamint a partnereinek igényeivel és szociokultúrális helyzetével összhangban arra törekszünk, hogy

- biztos alapokon álljon tanítványaink tudása,
- legyenek gyakorlottak a megszerzett tudás alkalmazásában,
- feladathelyzetben jól tudjanak kommunikálni
- vállalkozzanak szívesen - mind a hagyományos mind az újszerű – feladatokra.

A fentiekkel összhangban a rendelkezésünkre álló alapóraszám feletti időkeretet *iskolai szinten*

- az idegen nyelv 1 – 3. évfolyamon való tanítására,
- a tantárgyak tananyagainak elmélyítésére fordítjuk.

A tantárgyakhoz kapcsolódó „szabad időkeretben” kiemelten

- az ismeretek elmélyítésére, begyakoroltatásra, prezentálására,
- az egészségnevelésre,
- a tanulás tanítására,
- a tehetséggondozásra törekszünk.

A mindennapos művészeti nevelésre – a tanórákon kívül - a napközi is alkalmat nyújt.

A mindennapos testnevelést a törvényben meghatározottak szerint szervezünk meg.

5.2. A választható tantárgyak, foglalkozások

Kötelezően választható tantárgyak:

- német / angol nyelvi képzés 1. évfolyamtól / Amennyiben az azonos nyelvet választott tanulók száma nem éri el a 8 főt, azt az idegen nyelvet tanulja az

osztály melyet a többség választott./

- etika / hit - és erkölcstan tantárgyak 1. évfolyamtól

Tanulóink szabadon választhatnak érdeklődésük szerinti foglalkozások közül a tantárgyi órákat követő délutáni időkeretben:

- sportköri foglalkozások
- tehetségfejlesztő foglalkozások
- szakkörök
- korrepetálások

A választható tantárgyak évfolyamonkénti óraszámát a tantárgyi program tartalmazza. A pedagógusválasztásra akkor van lehetőség, ha azt a tantárgyfelosztás keretei, a munkaerő – gazdálkodás, a pedagógusok arányos terhelése, illetve a csoportlétszámok lehetővé teszik. A nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát

- a helyi tanterv,
- a szakmai munkaközösség-vezetők által jóváhagyott tanmenetek, foglalkozási tervek tartalmazzák.

A csoportbontás feltételei

Csoportbontásra ott van lehetőségünk, ahol a számított tanulólétszám eléri a legalább 24 főt. Célunk a csoportbontással, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására, valamint a középiskolai felvételire való felkészítésre.

5.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6
Idegen nyelvek	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	5
Hit és Erkölcstan / Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2

Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Szabadon tervezett órakeret	**2**	**2**	**2**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4 | 3	4
Etika/ Hit és Erkölcstan/	1	1	1	1
Történelem/társadalmi és állampolgári ismeretek	2	3	2 | 3	2
Hon és népismeret	1			
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	1
Kémia			1	2
Biológia			2	1 | 1
Földrajz			2	2 | 2
Ének-zene	2	1	1	1
Dráma és színház		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	0
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Állampolgári ismeretek				1
Szabadon tervezett órakeret	**1**	**2**	**2**	**2**
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**28**	**30**	**30**

A 7. és 8. osztályban az óraszámok félévkor változnak.

Témahetek

- „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét

- Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap (Magyar Diáksport Napja).

5.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
- A jogszabályok keretei között biztosítjuk a tankönyvek térítésmentes igénybevételét.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a ***testnevelés***, a ***vizuális kultúra***, valamint a ***technika és tervezés***.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
    - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
    - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
    - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
    - Mivel helyi tanterveinket elfogadott, engedélyezett tantervekből állítottuk össze, a rájuk épülő tankönyveink csak a NAT és a kerettantervek követelményeknek megfelelő, OM által kiadott tankönyvjegyzékben szereplők lehetnek.
    - A taneszközöket az iskolán keresztül szerezhetik be a tanulók, forgalmazásukkal tankönyvfelelős foglalkozik.

5.5. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A tanulói összetételt figyelembe véve az alternatív oktatási formák célravezető megoldásait integráljuk a hagyományos oktatási formákkal. A gyermekek között jelentős egyéni készség és képességbéli különbségek tapasztalhatók, ezért mind a felzárkóztatást, mind a tehetséggondozást nagyon fontosnak tartjuk, célunk, hogy minden tanítványunk képességei szerint a lehető legtöbbet hozza ki magából.

A képzés belső szakaszai:

1 - 4. évfolyam – alsó tagozat:

- 1 - 2. évfolyam
- 3 - 4. évfolyam

5 - 8. évfolyam – felső tagozat:

- 5 - 6. évfolyam,
- 7 - 8. évfolyam

Az 1 - 2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Ebben a képzési szakasz lehet leginkább az egyéni fejlődésbeli különbségeket csökkenteni, melynek érdekében pedagógiai feladatunk

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe,
- iskolai fegyelem és figyelem kialakítása,
- feladattudat, kötelességtudat kialakulása, kialakítása,
- a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak kialakítása,
- alapvető, eszköz jellegű ismeretek elsajátíttatása,
- az esetleges tanulási nehézségek hátterének feltárása, segítségnyújtás

4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik - negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény- elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- az önálló tanulás és az önművelés megalapozása,
- az alkalmazható tudás gyarapítása,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása,
- az együttműködésre épülő tanulási technikák és tanulásszervezési módok

alkalmazása az tanulás – tanítás folyamatában

- önismeret, önértékelés képességének fejlesztése

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- kulcskompetenciák megalapozása, fejlesztése
- az együttműködési készség fejlesztése
- az élethosszig való tanulás feltételeinek megalapozása

- kreativitás fejlesztése
- személyre szóló, fejlesztő értékelés
- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat
- egészséges életvitel kialakulása
- értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése

A 7 - 8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nevelés oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint a pályaválasztás.

- kreatív önálló kritikai gondolkodás, elemzőképesség és vitakultúra fejlesztése
- a felelősség az önálló cselekvés, megbízhatóság, kölcsönös elfogadás elsajátítása
- mások megértéséhez, tiszteletéhez, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képességek kialakítása
- hivatásuk megtalálása

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek és feladatok

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A természettudományos kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Az iskolánkban, a pedagógiai folyamat egészét – a tanterven kívül- jelentősen befolyásolják a tantestület által kiemelten kezelt értékek és célok, a helyi szabályozások (pl. a Házirend), a hagyományok, a szokások és a pedagógusok által közvetített magatartásformák, az un. rejtett tanterv. Az EMMI kerettantervére támaszkodó Helyi tantervben igyekeztünk ezeket a jelenségeket hangsúlyosan megjeleníteni.

Figyelemmel vagyunk arra, hogy a célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen van az ismeretszerzés, a gyakoroltatás - cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatása is.

Az alábbi nevelési célok - a NAT-tal összhangban:

- beépülnek az egyes tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba,

- egyes tantárgyak részterületeivé válnak a helyi tanterv szerint,
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig jellemzően az osztályfőnöki órák témaköreit,
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés, az önismeret a társas kultúra fejlesztése a családi életre nevelés

„A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése…" (NAT 2020)

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése kapcsán pedig az alábbiakat olvashatjuk: „Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére…" (NAT 2020)

„A *család* kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában" (NAT 2020). Ennek értelmében minden lehetőséget ki kell használni arra, hogy a családi életre nevelést – az életkori sajátosságokat figyelembe véve - előtérbe helyezzük.

E területek fejlesztése megjelenik minden tanórán, tanórán kívüli foglalkozáson.

A tanulási folyamat során ráirányítjuk tanulóink fegyelmét a kötelességtudatra, a munka megbecsülésére. Fontos nevelési cél az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet, a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás, az önfegyelem fejlesztése. Mindezt annak tudatában tesszük, hogy az erkölcsi nevelés és az önismeret az iskolás korban egyaránt jelentős mértékben segíti a tanulók beállítódásának kialakítását, s így hatással lesz egész felnőtt életükre. Mottónkkal összhangban is feladatunk, hogy időről - időre szembesítsük tanítványainkat önmagukkal, önmagunkat pedig az e téren elért eredményeinkkel.

A testi és lelki egészségre nevelés

Pedagógiai Programunk kiemelt értéke a testi - lelki egészség.

„Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez." Főleg a testnevelés, a biológia – egészségtan - és az osztályfőnöki órák keretében ösztönözzük a tanulókat arra, hogy „…legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére…." (NAT 2020). A betegségek megelőzésének fontosságára, illetve a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának veszélyére is felhívjuk a tanulók figyelmét.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés és az állampolgárságra, demokráciára nevelés

Szülőföld szolgálata iránti attitűd kialakítása már kisiskolás kortól kezdődően hangsúlyos szerepet kap minden napi nevelő munkánk során az életkori sajátosságoknak megfelelően: alsó tagozaton a történelmi olvasmányok, felső tagozaton elsősorban a történelem és a magyar irodalom tantárgyakon keresztül valósítható meg, hogy céltudatosan tegyünk annak érdekében, hogy a NAT-tal összhangban „Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését…"

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés során kiemelten kezeljük azt a gondolatot, hogy **„**a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi..." A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás - és tanulásszervezési eljárások.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.

A NAT célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban.

Elő kell segítenünk, hogy a gyengébbek, a lassabban haladók, az elesettek, a hátrányos helyzetből indulók, a fogyatékkal élők természetes módon illeszkedjenek az iskolai közösségbe.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A jövő generációjának meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

A megvalósítás színterei a tanórán kívüli iskolai élet mellett a környezetismeret, a természetismeret, a kémia-, földrajz- és biológiaórák, napközis foglalkozások.

Pályaorientáció.

Hagyományainknak és az Alapelveinkben megfogalmazottaknak megfelelően arra törekszünk, hogy tanítványaink - kellő önismeret birtokában és képességeikkel összhangban találják meg a nekik megfelelő helyet a társadalomban. Ennek alapvető feltétele, a megfelelő pályaválasztás, amit a célzott programokon kívül az osztályfőnöki órák keretében is segítünk.

A tantárgyakhoz kötődő pályaorientációt elő kell segíteni a tanulóknak az adott tantárgyhoz kötődő kompetenciáinak tudatosításával, a kellően gyakori és tartalmas szóbeli értékeléssel.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Médiatudatosságra nevelés

„*Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.”* (NAT 2020)

A vizuális kultúra és az digitális kultúra tantárgyak külön figyelmet fordítanak e területre, de a számítógéppel támogatott oktatás, a könyvtári dokumentumok és a médiának a különféle tantárgyaknak az oktatásába eszközként való bevonása is fejleszti a médiatudatosságot.

A tanulás tanítása

„A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;

hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése." (NAT 2020)

A fenti célok fontosságát felismerve évek óta törekszünk arra, hogy tanítványainkat helyzeti előnybe hozzuk azáltal, hogy fokozott figyelmet fordítunk a tanulás tanítására

5.6. Az otthoni (és napközis foglalkozás, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- ugyanakkor a hétvégék és tanítási szünetek fontos szerepe a pihenés, regenerálódás, mely nélkül nem lenne fenntartható a tanulók teljesítménye,
- minden évfolyamon alapelv tehát: a tanulók a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli többlet házi feladatot;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- a házi feladatok, csakúgy mint a felszerelés hiányát a Kréta naplóban a pedagógusok jelzik a szülők felé

5.7. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

5.7.1. A tanulmányi munka értékelése

Az iskolai ellenőrzés és értékelés a tanítási, tanulási folyamat igen lényeges eleme.

- a pedagógus megállapítja a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított
- tényleges teljesítményét és azt minősíti
- az egész éves folyamatos értékelés során a tanuló, a nevelő és a szülő

- folyamatában láthatja a tanuló fejlődését
- a nevelő következtethet a tanítás, tanulás hatékonyságára
- felmérheti a szükséges korrekciót, és a hiányosságokat segíti bepótolni.

Az ellenőrzés, értékelés rendszere annál jobb, minél sokoldalúbb és változatosabb.

Lehet:

- szóbeli felelet, melynek során a tanuló egész személyisége megnyilvánul, beszédkészsége, fellépése fejlődik, azonnali visszajelzést, javítási lehetőséget kap, ezért igen fontos számonkérési mód
- az írásbeli munkák számos formája, mint a különféle tesztek, felmérő dolgozatok, esszé jellegű dolgozatok, témazárók, házi feladatok, melyek nagyfokú tanulói önállóságot igényelnek, esetenként egy-egy témakörben elért eredményről tájékoztatnak. A témazáró dolgozatokra való felkészülés időigényesebb, több felkészülést, alapos tanulói munkát kíván, ezért ezt előre be kell jelenteni a tanulóknak. Egy tanítási napon két témazáró dolgozatnál több nem iratható. A tervezett témazáró dolgozatról a nevelők a diákokat és egymást egy héttel korábban tájékoztatják.
- gyakorlati tevékenység eredményei: technikai munkadarabok, rajzok, ének- és tánc produkciók,
- testnevelési órán végzett felmérés eredményei
- egyéb tanórai tevékenységek: a tanuló órai megnyilvánulásai, kiselőadások, kísérletek bemutatása
- és bármi, amit a nevelő úgy ítél meg, hogy arról értékelést ad
- a tanulók tanórán kívüli tevékenységei: versenyeken, pályázatokon, ünnepi műsorokon, vetélkedőkön stb. való részvétel

Az, hogy melyik ellenőrzési, értékelési módot választja a nevelő, függ a gyermek életkorától, a tantárgy jellegétől, de lehetőséget ad erre a pedagógiai módszer szabadsága is.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

  Az szöveges értékelés módjai:

  - Félévente a tanulókról szöveges értékelés készül tantárgyanként.
  - Szorgalmi időszakban a tanító érdemjeggyel is értékelhet.
  - Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.

- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: ***jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).***
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében az egyórás tantárgyaknál minden tanulónak félévente legalább 4, a több órás tantárgyaknál havonta legalább egy érdemjegyet kell szereznie. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Az értékeléssel kapcsolatban általános szabályok:

- a tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle
- értékeljük a sikeres és sikertelen munkáját egyaránt

A tanulók félévi és év végi osztályzatait a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, a tanítók, ill. szaktanárok által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló osztályzatairól, magasabb évfolyamba lépéséről. Ha a javasolt osztályzat a tanuló hátrányára több mint egy jeggyel eltér az érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felszólíthatja az illető nevelőt a javasolt jegy megváltoztatására.

Az év végi osztályozásnál az egész éves munkát kell figyelembe venni. Az éves munka elismeréseként, ha adott tantárgyból a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújtott, a szaktanár kitűnő osztályzatot is adhat.

5.7.2. A tanuló magatartásának minősítése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,

- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- eladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

5.7.3. A tanuló szorgalmának minősítése

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

- A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

- Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3*)* az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórántöbbnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában, felkészülésében megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

5.7.4. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

- Azt a tanulót, aki képességihez mérten
  - példamutató magatartást tanúsít,
  - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
  - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
  - vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
  - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.
- Az iskolai jutalmazás formái.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Az osztályfőnök, ill. osztálytanító a tanulóközösség véleményét is kikérve évente dönt az **„osztály diákja”**cím odaítéléséről. Ennek feltétele a kiemelkedő teljesítmény és magatartás, és az osztályközösségért, iskoláért végzett munka. Az osztály diákjai közül évente a nevelőtestület választja ki az **„iskola diákja”** kitüntetésre érdemes tanulót.
Az iskola nevelőtestülete dönt ezen kívül a „jó tanuló, jó sportoló” cím odaítéléséről.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

5.7.5. A tanulók megbüntetésének elvei és formái

- Azt a tanulót, aki
  - tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
  - vagy a házirend előírásait megszegi,
  - vagy igazolatlanul mulaszt,
  - vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.
- Az iskolai büntetések formái:
  - szaktanári figyelmeztetés,
  - napközis nevelői figyelmeztetés,
  - osztályfőnöki figyelmeztetés,
  - osztályfőnöki intés,
  - osztályfőnöki megrovás,
  - igazgatói figyelmeztetés,
  - igazgatói intés,
  - igazgatói megrovás,
  - tantestületi figyelmeztetés,
  - tantestületi intés,
  - tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az *„osztályfőnöki megrovás*” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása,
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása,
- a szándékos károkozás,
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése,
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

- A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
- Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene ***a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény*** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

6. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

6.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.

6.2. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szülői munkaközösség
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé. A többletkötelezettséghez a fenntartó egyetértése szükséges.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

6.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola honlapján.

1. számú melléklet

Tanulmányok alatti vizsgaszabályzat

Készült a 20/2012. EMMI rendelet alapján

1. ***A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye*** (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.
2. ***Osztályozó vizsgát kell tennie*** a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
   a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
   b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
   c) a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
   d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
3. Egy osztályozó vizsga - a *b)* pontban meghatározott kivétellel - egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
4. ***Különbözeti vizsgát*** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.
5. ***Pótló vizsgát tehet a vizsgázó***, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
6. ***Javítóvizsgát tehet a vizsgázó,*** ha
   a) a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
   b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
7. A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

8. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során
bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.
9. Tanulmányok alatti vizsgát - az e rendeletben meghatározottak szerint - független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
10. Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az (előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
11. Tanulmányok alatti vizsgát legalább ***háromtagú vizsgabizottság*** előtt kell tenni. Amennyiben az intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
12. A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.
13. A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.
14. A tanulmányok alatti vizsga ***vizsgabizottságának elnöke*** felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében
    a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
    b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
    c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
    d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
15. A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

16. A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során
    a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
    b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
    c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
    d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.
17. ***A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.***
18. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a ***gyakorlati vizsgára***, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően - így különösen rajz, festmény, számítástechnikai program formájában - kell elkészíteni.
19. Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
20. A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
21. Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
22. Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
23. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni. A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. Ha az

írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

24. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
    b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
    c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
    d) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
25. Ha a vizsgázó a *d)* pont alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
26. ***Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.*** A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga - szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával - harmadik vizsgaként is megszervezhető.
27. ***Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel,*** elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

28. Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat - az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt - a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával - az időpont feltüntetésével - lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.
29. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
30. Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.
31. Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
    a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
    b) az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
    c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az *a)* pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
32. A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.
33. ***Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.***
34. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
35. A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
36. A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és - amennyiben szükséges - kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
37. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

38. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
39. A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
40. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
41. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök ***egy alkalommal póttételt húzat*** vele.
    Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
42. Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
43. Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
44. ***A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó*** szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
    b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
    c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
45. Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.
    A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
46. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a

vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

47. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
48. ***A gyakorlati vizsgarész*** szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
49. A gyakorlati vizsgafeladatokat - legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal - az iskola igazgatója hagyja jóvá.
50. A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
51. A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
52. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
53. A gyakorlati vizsgarészt - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
54. A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

2. számú melléklet

Tantárgyi követelmények
Alsó tagozat

Magyar nyelv és irodalom

1.osztály félévi követelmények

A tanult kis- és nagybetű biztonságos ismeretében tudjon a tanuló némán és hangosan olvasni. Oldja meg a tanító rávezetésével a szavakhoz kapcsolódó ismert típusú feladatokat. Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben, tudja alakítani a tanult kisbetűket, az írásjeleket másoláskor, tollbamondáskor és emlékezetből íráskor. Az írás terjedelme kb. 2-4 sor legyen. Másoláskor legfeljebb 3-4 írástechnikai hibát követhet el. A betű és a hang különbségének felismerése. Tudja a tanuló tisztán ejteni a hangokat. Szavakat és szópárokat tudjon utánmondással, helyes időtartammal ejteni. Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni. Tudjon 1-2 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

1. osztály év végi követelmény

Valamennyi kis- és nagybetű biztonságos ismeretében tudjon a tanuló némán és hangosan olvasni. Olvasson a tanuló némán – szóanyagában ismert – 6-8 soros szöveget. Oldja meg a tanító rávezetésével a szöveghez kapcsolódó ismert típusú feladatokat (válogató olvasás, feleletválasztás).Biztosan tájékozódjon a tanuló a vonalrendszerben, tudja alakítani a kisbetűket, az írásjeleket másoláskor, tollbamondáskor és emlékezetből íráskor. Az írás terjedelme kb. 4-6 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 8-11 betűt percenként. Másoláskor legfeljebb 2-3 írástechnikai hibát követhet el. A betű és a hang különbségének felismerése. A szókezdő nagybetű használata ismert esetekben. Tudja a tanuló tisztán ejteni a hangokat. Szavakat és szópárokat tudjon utánmondással, helyes időtartammal ejteni. Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni. Tudjon 1-2 mondatot alkotni eseményt ábrázoló képről. Nevezze meg kedves könyvének címét. Ismerje föl, hogy a műköltészeti alkotásoknak van címe, szerzője. Csoportosítsa az olvasott mesék gyakran előforduló szereplőit (csodás lények, emberek, állatok). Különböztesse meg a verset a prózától. Tudja, hogy a verset általában versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

2. osztály félévi követelmény

Olvasson a tanuló lassú folyamatossággal. Fogalmazza meg szóban (tömören egy mondattal) az olvasmány egy-egy gondolategységét nevelői segítséggel. Érzékeltesse a tanuló a beszélő szándékát helyes hanglejtéssel (kijelentő, kérdő mondat) nevelői minta alapján. Tartson szünetet a mondatok végén. Használja az Ablak-Zsiráf című gyermeklexikont címszó megadásával. A tanuló írása – a betűk alakja és kapcsolása – a normához közelítsen. Írása legyen könnyen olvasható. Az írás terjedelme 5-7 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 10-15 betűt percenként. Másoláskor legfeljebb 2-3 írástechnikai hibát követhet el. A felismerés és a megnevezés szintjén ismerje a tanuló a tanterv alábbi témáit: az egyszerű mondat fajtái (kijelentő, kérdő) szavak, szótagok, hang és betű, magán- és mássalhangzók. Szókapcsolatokat és rövid, egyszerű mondatokat tudjon helyes hangsúllyal és hanglejtéssel ejteni. Különböztesse meg a verset a prózától. Ismerje fel, hogy a művészeti alkotásoknak van címe, szerzője. Tudja, hogy a verset versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

2. osztály év végi követelmény

Olvasson a tanuló lassú folyamatossággal. Olvasson némán ¾ oldal terjedelmű szöveget. Érzékeltesse a beszélő szándékát helyes hanglejtéssel a tanult mondatfajták esetében. Tartson szünetet a mondatok végén. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát nevelői segítséggel. Az olvasmányokban szereplő személyek viselkedéséről alkosson véleményt kérdések segítségével.
Használja az Ablak-Zsiráf című gyermeklexikont címszó megadásával. Nevezze meg 2 könyv írójának nevét, illetve kedvenc olvasmányának címét és szereplőjét. A tanuló írása – a betűk alakja és kapcsolása – a normához közelítsen. Írás-munkája legyen könnyen olvasható. Az írás terjedelme kb. 7-8 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el kb. a 12-18 betűt percenként. Másoláskor legfeljebb 1-2 Írástechnikai hibát követhet el. A felismerés és megnevezés szintjén ismerje a tanterv alábbi témáit: egyszerű mondat fajtái (kijelentő, kérdő), szavak, szótagok, hang és betű, magán- és mássalhangzók. Szókapcsolatokat és rövid, egyszerű mondatokat tudjon helyes hangsúllyal és hanglejtéssel ejteni.
Tudjon köszönni a felnőtteknek és gyermekeknek a napszaknak megfelelően. Tudjon udvariasan megszólítani felnőtteket, gyermekeket. Tudjon helyesen bemutatkozni. Csoportosítsa az olvasott mesék gyakran előforduló szereplőit (csodás lények, emberek, állatok). Különböztesse meg a verset a prózától. Ismerje föl, hogy a műköltészeti alkotásoknak van címe, szerzője. Tudja, hogy a verset általában versszakok alkotják. Jelezze a tanult módon (tapssal, kopogással) a versek ritmusát.

3. osztály félévi követelmény

Hangos olvasása közelítsen a természetes beszéd üteméhez. Olvasson a tanuló némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével. A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.
Legyen tagja a könyvtárnak. Az írása legyen könnyen olvasható, írásmunkája tetszetős. Az írás terjedelme kb. 7-8 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el a 15-20 betűt percenként. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa. Ismerje fel és tudja megnevezni a tanult anyanyelvi ismereteket. Tudjon 3-4 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően. Ismerje fel a tanult költészeti alkotásokat.

3. osztály év vége

Olvasson a tanuló a természetes beszéd ütemének megfelelően. Újrakezdést ne kövessen el. Olvasson némán 1 oldal terjedelmű szöveget. Emeljen ki lényeges információkat kérdések segítségével. Tagolja a szöveget szerkezetük szerint hiányos vázlat segítségével. A tartalomjegyzék segítségével gyakorolja a könyvben való tájékozódást.
Legyen tagja a könyvtárnak. Az egyéni írás kialakulásának megengedésével (dőlés, betűarányok) írása legyen könnyen olvasható. Írásmunkája legyen tetszetős. Az írás terjedelme kb. 8-10 sor legyen. Az írás teljesítményének szintje érje el a 19-28 betűt percenként. Másolásnál ne kövessen el írástechnikai hibát. Tollbamondáskor 3-4 írástechnikai hibát követhet el. Ismerje fel – összehasonlítás alapján – írástechnikai hibáit és javítsa. Határozza meg és alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. A felismerés és megnevezés szintjén ismerje fel a tanuló a tanterv alábbi témáit: az egyszerű mondat fajai, a főnév: a köznév és a tulajdonnév néhány változata (személyek, állatok neve), a melléknév: a fokozott melléknév, a számnév, az ige: jelen, múlt, jövő idejű igealakok. Tudjon 5-7 mondatos fogalmazást írni a tanult műfajnak megfelelően. Tudja a tanult költészeti alkotásokat.

4. osztály félév

Olvasás: Olvasson a tanuló némán másfél oldal terjedelmű szépirodalmi és 1 oldal ismeretterjesztő szöveget. Olvasson az élőbeszéd ütemének megfelelően. Kérdések segítségével tagolja a szöveget. Vázlatírás tanítói segítséggel. Könyvek önálló keresése a könyvtárban. *Helyesírás, anyanyelvismeret:* Rendezett, olvasható írás. A tanult szófajok felismerése, megnevezése. A tanult anyanyelvi ismeretek alkalmazása. Beszédművelés, kommunikáció: Legyen képes a tartalomnak megfelelően elmondani a tanult verseket, szövegrészeket. Hibáit tudja javítani tanítói minta alapján. *Fogalmazás*: A tanult műfajokban legyen képes 5-8 mondatos szöveget

írni, megtartva a műfaj sajátosságait. Vázlat alapján tudja tagolni a fogalmazását. *Irodalom*: Ismerje fel az olvasott alkotásokat. Ismerje fel a rímeket, vegye észre a rokon értelmű szavakat, jelzős szószerkezeteket.

4. osztály év vége

Olvasás: Olvasson a tanuló másfél oldal szépirodalmi és 1 oldal ismeretterjesztő szöveget. Olvasson folyamatosan a természetes beszéd ütemének megfelelően. Nevelői kérdések segítségével tagolja a szöveget, fogalmazza meg egy-egy gondolategység lényegét. Vázlatírás tanítói segítséggel. Könyvek önálló keresése a könyvtárban. Használja a lexikonokat és a szótárakat tanítói segítséggel. Jegyezze fel (4) kedvenc könyvének címét, írójának (szerzőjének) nevét. *Helyesírás, anyanyelvismeret:* Rendezett, olvasható írás, gazdaságos szövegelrendezés. A meghatározás és alkalmazás szintjén ismerje a tanult szófajokat. Alkalmazza a tanult anyanyelvi ismereteket. Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. *Beszédművelés, kommunikáció*: Legyen képes a tartalomnak megfelelő tempóban, hangerővel, hanglejtéssel, helyes artikulációval elmondani a tanult verseket és szövegrészeket. Hibáit tudja javítani nevelői minta alapján. *Fogalmazás:* Tudjon a tanuló elbeszélést írni képsor, egyéni vagy közös, illetve olvasmányélmény alapján előkészítés után. Tudja tagolni a fogalmazást közösen készített vázlat alapján. A fogalmazás terjedelme 6-10 mondat legyen. *Irodalom:* Ismerje fel a tanuló az olvasott népköltészeti alkotások közül a népmesét, a mondát és a népdalt. Figyelje meg a versekben a rímeket. Vegye észre a szépirodalmi szemelvényekben (vers, próza) a művészi stílus eszközei közül a rokon értelmű szavakat, jelzős szószerkezeteket.

Matematika

1.évfolyam félév

Számfogalma biztos a 10-es számkörben. Képes a 10-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, összehasonlításra, azonosításra, közös tulajdonság felismerésére. A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja. Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással. A számokat 10-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja. Meghatározza az egyes számszomszédokat. Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására. Biztos a matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Tevékenységgel tud összeadni és kivonni. Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold. Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat. Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására.

1.évfolyam év vége

Számfogalma biztos a 20-as számkörben. Képes a 20-as számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra,

azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja. Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással. A számokat 20-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja. Megnevezi az egyes számszomszédokat. Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására. Biztos a matematikai jelek: +, –, =, <, > ismerete, használata. Tevékenységgel tud összeadni és kivonni, pótolni és bontani. Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold. Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat. Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására. Felismerni az egyenes és a görbe vonalakat, a síkbeli alakzatok közül a háromszöget, a négyszöget és a kört. Térben és síkban biztosan tájékozódik, ismeri az irányokat.

2.évfolyam félév

Számfogalma biztos a 100-as számkörben. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százas fogalmát, adott szám helyét a számegyenesen megtalálja. Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére. Képes a <, >, = jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére. Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal. Az összeadást és a kivonást kirakással értelmezi, a tanult műveleteket biztonságosan megoldja szóban. Felismeri az összeadás és a kivonás közötti kapcsolatot. Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról. A nyitott mondatot kiegészíti megadott számokból, válogatással. Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold. Adott szabályú sorozatot több taggal folytat. Felismeri a tanult mennyiségek közötti összefüggéseket.

2.évfolyam év vége

Számfogalma biztos a 100-as számkörben.

Pontosan írja és olvassa a számok jelét 100-ig. Ismeri az egyes, tízes, százas fogalmát, helyét a számegyenesen megtalálja. Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; állításokat megfogalmazni, közös tulajdonság felismerésére. Képes a +, –, •, :, =, <, >, ( ) jelek használatára, a tanult számok nagyság szerinti összehasonlítására, sorba rendezésére. Megnevezi az egyes, tízes számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Képes adott számot jellemezni a megismert tulajdonságokkal. Képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben, ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben, ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét. Képes állításokat megfogalmazni tevékenységről, rajzról. Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold. Egyszerű szöveges feladatot önállóan ábrázol és megold. Felismeri

növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni. Képes a test és a síkidom megkülönböztetésére. Kiválasztja a négyszögek közül a téglalapot, a téglalapok közül a négyzet. Képes tájékozódni, ismeri az irányokat. Felismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.

3.évfolyam félév

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig. Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát. Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Megnevezi az egyes, tízes, százas számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Képes adott szám közelítő helyének megtalálására 10-zel, 100-zal beosztott számegyenesen. Tud tízesre, százasra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százasokkal számolva. Tud összeadni és kivonni ezres számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére. Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni. Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold.

Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával.

3.évfolyam év vége

Számfogalma biztos az 1000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 1000-ig. Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát. Képes az 1000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Megnevezi az egyes, tízes, százas számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Képes adott szám közelítő helyének megtalálására 10-zel, 100-zal beosztott számegyenesen. Tud tízesre, százasra kerekíteni. Képes háromjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Műveleteket leolvasni ábráról, megjeleníteni tevékenységgel. Háromjegyű számok összegének, különbségének becslésére kerek százasokkal számolva. Alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést. Ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados, a többszörös, osztó, maradék fogalmát. Képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására. Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét. Tud

írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal. Képes a műveletek ellenőrzésére. Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni. Az egyszerű nyitott mondatot önállóan értelmez és megold. Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával. Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket. Ismeri a római számokat (I, V, X). Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével. Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Megérti a test és a síkidom közötti különbséget. Felismeri a kockát, téglatestet. Képes hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítására. Tudja megmérni a négyzet és a téglalap kerületét. Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel. Ismeri szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, km, l, dl, cl, hl, g, dkg, kg, t, másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.

4.évfolyam félév

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig. Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát. Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni. Meghatározza az egyes, tízes, százas, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százasra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Tud összeadni és kivonni tanult számkörben, szóban és írásban. Képes a műveletek ellenőrzésére. Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni. Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon. Egyszerű és összetett szöveges feladatokat önállóan értelmez, adatait lejegyzi, megoldási tervet készít és kiszámolja szóbeli és írásbeli művelet alkalmazásával. Ismeri és használja a szabvány mértékegységeket, át- és beváltások a tanult mértékegységekkel.

4.évfolyam év vége

Számfogalma biztos a 10000-es számkörben. Ismeri a számok nagyságrendjét, az egyes, tízes, százas, ezres, tízezres fogalmát. Pontosan írja és olvassa a számok jelét 10000-ig. Ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát. Képes 10000-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra,

megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. Adott beosztású számegyenesen tud számokat ábrázolni. Meghatározza az egyes, tízes, százas, ezres számszomszédokat, megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Tud tízesre, százasra, ezresre kerekíteni. Képes négyjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani. Képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban. Tudja a műveletek helyességének ellenőrzését. Alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét. Ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét. Felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, önállóan tudja a sorozatot folytatni. Képes nyitott mondat igazsághalmazának megkeresésére véges alaphalmazokon. Képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával. Képes törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Ismeri a római számokat (I, V, X). Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell segítségével. Képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek) Ismeri a kör fogalmát. Megérti a test és a síkidom közötti különbséget. Felismeri és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket. Felismeri a gömböt. Hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat. Tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét. Képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel. Ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, cm, dm, m, km, ml, cl, dl, l, hl, g, dkg, kg, t. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.

Környezetismeret

3.évfolyam félév

Képes az élettelen környezet kölcsönhatásainak felismerésére, tárgyak összehasonlítása, csoportosítása tulajdonságai alapján. Meg tudja nevezni a tanult halmazállapotokat, fel tudja sorolni főbb jellemzőiket. A halmazállapotváltozására tud példát mondani. Ismeri az időjárás elemeit, el tudja mondani a víz körforgását. Tudja a napszakok és az évszakok változásának okát.

Az élőlények tulajdonságainak felismerése. Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja. Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint. Képes egy természetes életközösséget bemutatni. Tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát.

3.évfolyam év vége

Az első félév anyagának ismerete**.** Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit, az

egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.

Ismeri az emberi élet szakaszait. Tudja a helyes testápolási szokásokat és azok egészségmegőrző szerepét. Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben. Tudja az emberi külső és belső tulajdonságokat csoportosítani. Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. Föld forgásának, keringésének bemutatása. Ismétlődő jelenségek összefügésének meglátására.

Értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében. Képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására. Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja. Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint. Képes egy természetes életközösséget bemutatni. Képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában. Képes értelmezni helyünket a világegyetemben. Képes tájékozódni Magyarország domborzati térképen. Jellemezni tudja a domborzati formákat.

4.évfolyam félév

Képes Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, ismeri néhány fő kulturális és természeti értékét. Megnevezi megyéinket. Képes tájékozódni a térképen, kis pontossággal körül írni lakókörnyezetét, hazáját. Ismeri a domborzat jelölését a térképen, tudja hazánk nagy tájait megnevezni, felsorolja főbb jellemzőit. Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint. Képes egy természetes életközösséget önállóan bemutatni. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

4.évfolyam év vége

Az első félév anyagának ismerete. Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Képes megnevezni testrészeinket, érzékszerveinket. Képes csoportosítani az emberi test szervrendszereit adott tulajdonságok alapján. Ismeri és alkalmazza az egészséges élethez szükséges testi-lelki egyensúly fenntartásának fontosságát. Ismeri az alapvető tisztálkodási szabályokat, megfelelő öltözködést, helyes táplálkozást, a mozgás és az alvás fontosságát.

Ének-zene

1. évfolyam félév

Éneklés: Hibátlanul el tudja mondani és ritmizálni a népi mondókákat, énekelni a tanult gyermek és népi gyermekjátékdalokat. A dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kísérni. *Zenehallgatás:* Felismeri a vokális és hangszeres zenét, a meghallgatott zeneműveket, a tanult hangszíneket (gyermek, női és férfi énekhangszínek) és hangszereket (zongora, fuvola). *Improvizáció:* Képes ritmus és dallami variációk önálló visszaadására, változatos előadására.
Zenei ismeretek: Meg tudja különböztetni a mérőt a ritmustól. A tanult ritmikai és dallami elemek (egyenletes lüktetés, motívumhangsúly, negyed és páros nyolcad jele) pontos alkalmazása. Ismeri a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (szó-mi). Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Rendezett füzetvezetés.

1. évfolyam év vége

Éneklés: Hibátlanul el tudja énekelni a tanult gyermek és népi gyermekjátékdalokat. A dalok éneklését egyenletes mozgásokkal tudja kísérni. Vállalkozik a dal önálló előadására, megfelelő tempóválasztással és tempótartással. *Zenehallgatás:* Felismeri a meghallgatott zeneműveket, a tanult hangszíneket (gyermek, női és férfi énekhangszínek) és hangszereket (zongora, fuvola, hegedű, dob). Felismeri a különböző hangulatokat. *Improvizáció:* Képes ritmus és dallami variációk alkotására. *Zenei ismeretek:* A tanult ritmikai és dallami elemek (egyenletes lüktetés, motívumhangsúly, ütemhangsúly, kettes ütem, negyed és szünet jele, páros nyolcad jele, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel) pontos alkalmazása. Ismeri a tanult dallamhangok nevét és kézjelét (lá-szó-mi). Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Rendezett füzetvezetés, pontos kottázás.

2. évfolyam félév

Éneklés: El tudja énekelni pontos ritmusban a tanult műdalokat és népi gyermekjátékdalokat, valamint a rokon népek megismert dalait. Felismeri a tavaszi népszokásokat és el tudja énekelni a hozzájuk fűződő szokásdalokat. *Zenehallgatás:* Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert zenei együtteseket (gyermekkar, vonós zenekar). *Improvizáció:* Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, gyermekjátékok ötletes előadására. *Zenei ismeretek:* A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése. Ismeri az újonnan tanult dallamhang (dó) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Pontos kottázás, dalrészletek olvasása.

2. évfolyam év vége

Éneklés: El tudja énekelni pontos ritmusban, helyes zenei hangsúllyal a tanult dalokat, a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Népszokások, népi gyermekjátékok ismerete, előadása. *Zenehallgatás:* Felismeri, és érdeklődéssel hallgatja a bemutatott zeneműveket. Felismeri az újonnan megismert hangszert (fagott), zenei együtteseket (gyermekkar, vonós-fúvós zenekar). *Improvizáció:* Vállalkozzon ritmusrögtönzésre, önálló ritmuskísérletre, zenei kérdés-felelet improvizálására, gyermekjátékok ötletes előadására. *Zenei ismeretek:*

A tanult hangok (félértékű hang és szünete) hosszúságának felismerése hangzás után és képes önálló lejegyzésükre. Ismeri az újonnan tanult dallamhangok (dó, ré, alsó lá) nevét és kézjelét. Képes hangoztatni a tanult dallamelemeket. Dalrészletek olvasása és kottába írása önállóan.

3. évfolyam félév

Éneklés: Tanult gyerekdalok, népi gyermekjátékdalok, népdalok, műdalok zeneileg hibátlan éneklése értelmes szövegkezeléssel. Aktívan vesz részt a dramatikus játékok előadásában. Zenehallgatás Felismeri a hangszíneket (gyerekkórus, nőikar, férfikar). *Improvizáció:*
Önállóan vesz részt zenei improvizációkban, népi gyermekjátékdalokban, dramatikus játékokban. *Zenei ismeretek:* Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (önálló nyolcad és szünetjele, szinkópa, az egészérték és szünetjele, alsó szó). Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

3. évfolyam év vége

Éneklés: A tanult dalok zeneileg hibátlan, élményszerű éneklése hibátlan szövegkezeléssel. Részt tud venni kánonok és kétszólamú dalok pontos éneklésében. Felismeri és meg tudja különböztetni a tavaszi és lakodalmi szokásokat és dalait. *Zenehallgatás:*
A kórustípusokat (gyerekkórus, nőikar, férfikar, vegyeskar) hallás utáni megnevezi. Hangszerek felismerése hallás után (kürt, üstdob). A hallgatott zeneművek és népzenei, autentikus felvételek felismerése. *Improvizáció:* Önállóan és alkotó módon vesz részt a népi gyermek és dramatikus játékokban, zenei improvizációkban. *Zenei ismeretek:*
Tudjon ismert dalokat szolmizálni, legyen biztos a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (felső dó, értékviszonyok, 4-es ütem), a magyar népdalok sorszerkezetének felírásában. Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

4. évfolyam félév

Éneklés: Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. *Zenehallgatás:* Valamennyi meghallgatott zeneművet, népdalfeldolgozásokat felismeri. Meg tudja nevezni a többször meghallgatott művek szerzőjét. Jellemezni tudja a megismert karakterdarabokat. A vegyeskar szólamait fel tudja ismerni, meg tudja nevezni. Hangszerismeretei bővítése a cselló és a klarinét felismerésével. *Improvizáció:* Önállóan, alkotó módon vesz részt népi és dramatikus játékokban, ritmus és dallamvariációiban. *Zenei ismeretek*: Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében, megszólaltatásában (pontozott fél és szünetjele, nyújtott és éles ritmus, 3-as ütem, fá, ti hangok).
Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

4. évfolyam év vége

Éneklés: Tisztán, helyes légzéssel, értelmezéssel, helyes artikulációval tudjon énekelni a dalok hangulatának megfelelő előadásmódban. Aktívan vesz részt egyszerű kétszólamú művek hibátlan éneklésében. *Zenehallgatás:* Ismerje fel a fokozatos halkítást, erősítést a zenei példákon. *Improvizáció:* Önállóan vegyen részt ritmus és dallamvariációk alkotásában (max. 8 ütem). Vállalkozzon népi gyermekjátékok és dramatikus játékok élményszerű előadására. *Zenei ismeretek*: Tudjon ismert dalokat szolmizálni, biztos legyen a tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerésében és megszólaltatásában (váltakozó ütem, hétfokúság). Tudjon önállóan dalrészleteket olvasni és kottába írni.

Vizuális kultúra

1.osztály félévi követelmény

Élményeit megjeleníti a síkon, használja kedvelt színeit, rajzi formáit. Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon. El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel. Tud rajzolni, színezni, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót tanítói segítséggel használja.

1. osztály év végi követelmény

Élményeit megjeleníti a síkon, bátran használja kedvelt színeit, rajzi formáit.
Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon.
Tanítói irányítással felidézi közvetlen környezete információs jeleit és a tankönyvek ábráit.
Tanítói segítséggel képes különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzésére. El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel. Felismeri a tárgyak rendeltetésének és formájának legalapvetőbb összefüggéseit. A tárgyak csoportosítását tanítói segítséggel végzi.
Tud rajzolni, színezni, festeni, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót célszerűen használja.
2. osztály félévi követelmény

Felismeri a vizuális minőségeket (szín, vonal, forma, folt, az egyszerű vonal, folt és színritmusokat). Ezeket megnevezi, két-három variációt létre tud hozni. Képes élőlények, tárgyak szemléletére, emlékezetre támaszkodó ábrázolására. Munkáiban megjelenik egy-két felismerhető jellemző. Képes megfigyelt változás megjelenítésére a legegyszerűbb jellemzőkkel. Képes különböző médiumok (pl. könyv, televízió, film, internet, videojáték) egyszerű példáinak elemzésére. Díszítésnél sorritmusokat alkalmaz. Tud megadott vizuális jellemzők alapján tárgyakat csoportosítani.

2. osztály év végi követelmény

Törekszik a képelemek egyensúlyosabb elrendezésére. Festményeiben többféle színárnyalatot használ. Felismeri a vizuális minőségeket (szín, vonal, forma, folt, az egyszerű vonal, folt és színritmusokat), tanítói irányítással kéthárom variációt létre tud hozni. Képes az alapvető térviszonyok jelölésére tanítói irányítással. Műalkotások (festmény, szobor) megismert típusait megnevezi. Képes élőlények, tárgyak szemléletére, emlékezetre támaszkodó ábrázolására. Munkáiban megjelenik egy-két felismerhető jellemző. Értelmezni tudja környezete emberi gesztusait. Felfogja a tájékoztató, felhívó jelek üzenetét. Díszítésnél sorritmusokat alkalmaz. Tud megadott vizuális jellemzők alapján tárgyakat csoportosítani. Képes a különböző médiumok összehasonlítására és értékelésére, érzelmi tartalmának megjelenítésére. Képes meseillusztrációk, médiafigurák tanulmányozására, ábrázolására alapvető jegyekkel.

3. osztály félévi követelmény

Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére. Törekszik rá, hogy az adott témákhoz megtalálja a jellemző mozdulatokat, és tanítói irányítással megfelelően ábrázolja a térviszonyokat. Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, változást tanítói irányítással. Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel. Elképzel és elkészít egyszerű tárgyakat. A tárgyalkotás, konstruálás lépéseit, folyamatát megérti. A karakterábrázolás filmes eszközeit felismeri, a pozitív és negatív hőst megkülönböztetni.

3. osztály év végi követelmény

Képes élményeinek, elképzeléseinek tudatos vizuális megjelenítésére. Törekszik rá, hogy az adott témákhoz megtalálja a jellemző mozdulatokat, és megfelelően ábrázolja a térviszonyokat. Képes látvány alapján a jellegzetes formákat, színeket megragadni, ábrázolni, változást, folyamatot értelmesen rögzíteni. Képes közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélésére, jellegének leírására alapvető jegyekkel. Elképzel és elkészít adott rendeltetésnek megfelelő egyszerű tárgyakat, betartva a konstruálás lépéseit, legfőbb szabályait. Képes a médiatartalmak közötti tudatos választásra. Képes egyszerű cselekmény megjelenítésére képsorozattal.

4. osztály félévi követelmény

Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, motívumai változatosabbak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb. Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja. Ismeri a lakóhely, a környék múzeumait.

Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tanítói irányítással tudja vázolni a nézetek összefüggéseit. Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

4. osztály év végi követelmény

Élményeinek kifejezéséhez a megoldást önállóan választja, motívumai változatosak. A mozgás és térábrázolása egyre önállóbb. Jártas a műalkotások közös elemzésében, önálló véleményt formál, tetszésítéletét indokolja. Ismeri a képzőművészet több műtípusát. Felismer, megnevez művészeti ág, cím és alkotó szerint az elemzett alkotások közül 1-1 művet. Ismeri a lakóhely, a környék múzeumait. Adott modellek közvetlen megfigyelése alapján értelmesen ábrázol, jellemző formák, főbb arányok megragadásával. Érti, és tudja vázolni a nézetek összefüggéseit.
Azonosítja a gyerekeknek szóló, vagy fogyasztásra ösztönző, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közléseket. Változást, folyamatot tud ábrázolni. Érti a vizuális kommunikáció jelentőségét a tanulásban, tájékoztatásban.

Technika és tervezés

1.osztály félévi követelmény

- Legyen képes a tárgyakat állandó segítség és mintaadással formázni.
- Legyen jártas a lágypapír hajtogatásában, alakításában
- Legyen képes segítséggel munkadarabot készíteni.
- Szerezzen tapasztalatot a tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.
- Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

1.osztály év végi követelmény

- Legyen képes a tárgyakat segítség és mintaadással formázni.
- Legyen jártas a lágypapír darabolásában, hajtogatásában, alakításában.
- Legyen képes kevés segítséggel munkadarabot készíteni.
- Szerezzen tapasztalatot, ismereteket a fonalak megadott szempont szerinti szétválogatásában.
- Szerezzen tapasztalatot egyszerű műveletekben: darabolás, csiszolás.
- Szerezzen tapasztalatot a tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.
- Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.
- Tudjon segítséggel munka közben célszerű rendet, tisztaságot fenntartani.

- Alkalmazza segítséggel a gyakorlatban az elemi higiéniai és munkaszokásokat.

2.osztály félévi követelmény

- Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.
- Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.
- Tudjon segítséggel papírt hajtogatni.
- Tudjon segítséggel egyszerű tárgyat készíteni minta alapján.
- Ismerje a háztartáshoz kapcsolódó szokásokat.
- Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

2.osztály év végi követelmény

- Ismerje az anyagok tanult tulajdonságait.
- Használja balesetmentesen a szerszámokat, eszközöket.
- Legyen jártas a papír darabolásban, hajtogatásban, alakításában.
- Legyen képes segítséggel egyszerű munkadarabot készíteni minta alapján.
- Szerezzen tapasztalatot a tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazásáról.
- Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.
- Szerezzen tapasztalatot a háztartáshoz, ünnepekhez kapcsolódó szokások terén.
- Tudjon munka közben célszerű rendet, tisztaságot fenntartani.
- Alkalmazza a gyakorlatban az elemi higiéniai és munkaszokásokat.

3.osztály félév végi követelmény

- Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.
- Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez néhány tulajdonságát.
- Végezze segítséggel az alapöltéseket.
- Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.
- Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel.

3. osztály év végi követelmény

- Ismerje az élő és tárgyi környezetünk kapcsolatát.
- Ismerje fel érzékszervi összehasonlítással a karton, papírlemez tanult tulajdonságait.
- Mintaadással tudja a kartont karcolni, hajlítani
- Végezze segítséggel az alapöltéseket és a fonást.
- Értse meg a család szerepét, időbeosztását és egészséges munkamegosztását.
- Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet, teendők ennek érdekében.

- Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.
- Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

4. osztály félévi követelmény

- Ismerje fel a modellt és a makettet
- Legyen képes tanítói segítséggel munkadarabokat elkészíteni
- Ismerje az úttesten való KRESZ szerinti átkelés szabályait.
- Elkötelezett legyen a nemzeti hagyományaink ápolása iránt.
- Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel.

4.osztály év végi követelmény

- Ismerje fel a modellt és a makettet.
- Legyen képes önállóan munkadarabokat elkészíteni.
- Tudjon segítséggel különbséget tenni az alaprajz és a nézetrajz között.
- Ismerje az úttesten való átkelés és a tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályait.
- Alakítson ki maga körül egészséges, tiszta környezetet, teendők ennek érdekében.
- Elkötelezett legyen a nemzeti és népi hagyományaink ápolása iránt.
- Az elkészült munkadarabokat reálisan értékelje, a hibákat ismerje fel, szükség esetén javítsa.

Angol

1.évfolyam év végi követelmény

- Tudatosodjon a tanulóban, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát.
- Értse meg a tanuló az óravezetéssel kapcsolatos alapvető kifejezéseket, utasításokat.
- Tudjon a tanuló az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett kérdésekre, utasításokra reagálni.
- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel elmondani az órán a meghatározott témakörökben megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.

Témakörök:

- Bemutatkozás, köszönés, elköszönés
- A család bemutatása
- Színek
- Számok 1-10
- Életkor kifejezése
- Felszólítások, mozgások, tantermi utasítások angolul

- Az iskola: a tantermi környezet, berendezési tárgyak, tanszerek, taneszközök
- Állatok
- Játékok
- Mondókák, dalok, kiszámolók
- köszönés, elköszönés*:* Good morning. Good afternoon. Hello. Hi. Goodbye. Bye-bye.
- bemutatkozás: My name is…, How do you do?, What's your name?, Who is this? Nice to meet you., This is…, How old are you? I am seven.
- megszólítások: , Mrs., Miss
- köszönet és arra reagálás: Thank you., Thank you very much., Thanks., Please., You are welcome.
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás:
- How are you? I am fine, thank you. Fine thanks.
- tantermi utasítások Stand up. Sit down. Turn around. Come here. Read. Write. Open your…/Close your…Repeat! Let's count!

Tartalmak:

- Kommunikációs szándékok
- Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:
- Személyes érzület és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

- tetszés, nemtetszés: Do you like it? I like it/ I don't like it. Super! Nice!
- csodálkozás, dicséret: Wow! Very good. I like it. What a …! Great job! Wonderful!

1. Nyelvtani fogalomkörök

- számok 1-10-ig one, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten
- színek red, blue, yellow, green, orange, white, black, purple, grey, pink, brown
- mutatással kapcsolatos kifejezések: This is a dog. It is a dog. Point to the dog. Is it a bear?
- igenlés, tagadás: Yes, it is. No, it isn't. Yes, I am. No, I'm not.
- kérdő névmások: What, Who, How
- birtokos névmások egyes számban: my, your
- gyakori kifejezések: Who are you? How old are you? What's this? What's that? It's a/an. What colour is it? It's….

2.évfolyam félévi követelmény

- A tanuló értse meg az óravezetéssel kapcsolatos alapvető kifejezéseket, utasításokat
- Tudjon a tanuló az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett kérdésekre, utasításokra reagálni.

- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel mondani az órán megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.
- Legyen képes megérteni és használni a helyi tantervben felsorolt nyelvi eszközöket.
- Tudjon a tanult témakörökön belül rövid szövegeket elolvasni és megérteni.
- Legyen képes tanítói segítséggel a szövegekhez kapcsolódó egyszerű feladatokat megoldani, kérdésekre válaszolni.

Témakörök:

- Az angol abc
- Az időjárás
- Osztálytermi tárgyak, taneszközök
- Testrészek
- Cselekvések kifejezése
- Érzések kifejezése
- Járművek
- Foglalkozások
- köszönés, elköszönés*:* Good morning. Good afternoon. Hello. Hi. Goodbye. Bye-bye. See you tomorrow. Good night. Welcome.
- bemutatkozás: My name is…, How do you do? What's your name?, Who is this? Nice to meet you., This is…, How old are you? I am seven.
- megszólítások: , Mrs., Miss
- köszönet és arra reagálás: Thank you., Thank you very much., Thanks., Please., You are welcome.
- érdeklődés hogylét iránt és arra való reagálás: How are you? I am fine, thank you. Fine, thanks.
- tantermi utasítások Stand up. Sit down. Turn around. Come here. Read. Write. Open your…/Close your …Repeat! Let's count!
- tetszés, nem tetszés: Do you like it? I like it/ I don't like it.
- csodálkozás, dicséret: Super! Nice!
- érzések kifejezése: Wow! Very good. I like it. What a …! Great job! Wonderful! Well done I'm hungry. She's thirsty. He's happy.
- figyelmeztetés: Be careful. Listen. Take care. Are you ready? Let's repeat!

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

Személyes érzület és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

Nyelvtani fogalomkörök:

- számok megnevezése 1-10
- nyelvi struktúrák: Who are you? How old are you? What's this? What's that? It's a/an. What colour is it? It's…. .Can I have….? I'm sorry. I'm late.
- képességek kifejezése: I can…./I can't…..Can you…?

2.évfolyam év végi követelmény

- A tanuló értse meg az óravezetéssel kapcsolatos alapvető kifejezéseket, utasításokat
- Tudjon a tanuló az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett kérdésekre, utasításokra reagálni.
- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel mondani az órán megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.
- Legyen képes megérteni és használni a helyi tantervben felsorolt nyelvi eszközöket.
- Tudjon a tanult témakörökön belül rövid szövegeket elolvasni és megérteni.
- Legyen képes kevés segítséggel a szövegekhez kapcsolódó egyszerű feladatokat megoldani, kérdésekre válaszolni.
- Legyen képes idegen nyelven kevés hibával szavakat másolni a füzetébe.

Témakörök:

- Az otthon: a lakás bemutatása, a ház részei, szobák megnevezése
- Bútorok, berendezési tárgyak
- Állatok
- Ruhaneműk
- Ételek
- Mondókák, dalok

Nyelvtani fogalomkörök

- személyes névmások: I am, you are, he is, she is, it is, we are, you are, they are
- nemek: he, she, it
- mutató névmás: This is a dog. That is a dog. It is a dog. Point to the dog. Is it a bear?
- igenlés, tagadás: Yes, it is. No, it isn't. Yes, I am. No, I'm not.
- kérdő névmások: What, Who, How Where
- birtokos névmások egyes számban: my, your, his, her, its
- nyelvi struktúrák: Who are you? How old are you? What's this? What's that? It's a/an. What colour is it? It's….Can I have….? I'm sorry. I'm late.

- képességek kifejezése: I can…./I can't…..Can you…?

3.évfolyam félévi követelmény

- A tanuló kövesse a kissé komplexebb formában elhangzó nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetést.
- A tanuló értse meg az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, bővülő szókinccsel megfogalmazott, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.
- Értse meg az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló kijelentéseket.
- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel mondani az órán megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.
- Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására
- Legyen képes megérteni és használni a helyi tantervben felsorolt nyelvi eszközöket.
- Tudjon a tanult témakörökön belül rövid szövegeket helyes kiejtéssel elolvasni és megérteni.
- Legyen képes kevés segítséggel írásbeli feladatokat megoldani, kérdésekre önállóan válaszolni.
- Legyen képes idegen nyelven önállóan a tanult szavak könyv nélküli leírására.
- A tanuló legyen képes nonverbális elemekkel támogatva beszédszándéka kifejezésére egyszerű nyelvi eszközökkel, fokozatosan bővülő szókinccsel.
- Tudjon a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
- A tanuló legyen képes minta alapján, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal, rövid párbeszédeket folytatni társaival a tanult témákról.
- Vegyen részt rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.

Témakörök:

- Üdvözlések, ismétlés
- Tantermi tárgyak
- Családtagok megnevezése, családfa
- Szobák, helyiségek és azok berendezési tárgyai
- Tulajdonságok
- Foglalkozások
- Cselekvések

Nyelvi kifejezések:

- Possessive adjectives – my, your
- Vocabulary related to classroom objects; this – that

- Identifying classroom objects – What's this? What's that?
- Vocabulary related to classroom objects
- Yes/No question – Is it a(n) …..?
- Short answers – Yes, it is. / No, it isn't.
- Articles – a, an
- Giving and following orders – Imperative
- The verb be –I am – I'm, you are – you're
- Preposition of places
- Expressing ability – Modal – can, can't

3.évfolyam év végi követelmény

- A tanuló legyen képes a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeget és néhány konkrét információt kiszűrni ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből.
- A tanuló legyen képes néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazására.
- A tanuló legyen képes elmondani rövid, egyszerű szövegeket.
- Társaival közösen legyen képes előadni egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- A tanuló legyen képes saját magáról, számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.
- A tanuló legyen képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát használni.
- Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.
- Legyen képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.
- Legyen képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.
- Legyen képes bekapcsolódni olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- Legyen képes az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzésére.
- Legyen képes a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértésére.

Témakörök:

- Testrészek
- Állatok
- Ételek és italok
- Számok 11-20
- A városban található helyek megnevezése
- Boltok
- Közlekedési eszközök

Nyelvi kifejezések:

- have got, has got
- Irregular Plural
- Expressing preferences – I like; I don't like
- Asking about Ss' preferences – Do you like….?
- Short answers –Yes, I do. / No, I don't.
- Numbers – 11 – 20
- There is …, There are ….
- Is there a ….? Are there….?
- Prepositions of places – next to, between

4.évfolyam félévi követelmény

Szóbeli interakció:

- A tanuló legyen képes nonverbális elemekkel támogatva beszédszándéka kifejezésére egyszerű nyelvi eszközökkel, fokozatosan bővülő szókinccsel.
- Tudjon a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
- Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Hallott szöveg értése:

- A tanuló kövesse a kissé komplexebb formában elhangzó nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi óravezetést.
- A tanuló értse meg az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, bővülő szókinccsel megfogalmazott, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.
- Értse meg az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, néhány rövid mondatból álló kijelentéseket
- Ismerje fel rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és legyen képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.
- A tanuló legyen képes a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeget és néhány konkrét információt kiszűrni ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből.
- A tanuló legyen képes az órát kifejezni angolul.

Összefüggő beszéd:

- A tanuló legyen képes elmondani rövid, egyszerű szövegeket.
- Társaival közösen legyen képes előadni egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- A tanuló legyen képes saját magáról, számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.

Olvasott szöveg értése:

- Legyen képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.
- Legyen képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.

Íráskészség:

- Különböző nyelvi tevékenységek során legyen képes lemásolni, illetve leírni rövid szavakat, mondatokat.
- Legyen képes bekapcsolódni írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- A tanuló legyen képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni.

Témakörök:

- Tulajdonságok
- Cselekvések
- Család
- Személyek külső jellemzése
- Ruhaneműk
- Játékok
- Testrészek
- Szabadidős tevékenységek
- Az órák megnevezése
- Sport
- Boltok
- Szabályok
- Jelzőtáblák

Nyelvi kifejezések

- Greetings
- Colours, Numbers – 1 – 100
- Imperatives
- Expressing preferences – I like, I don’t like
- The verb ‘be’ – Affirmative, Questions, Short answers, Negative
- Expressing feeling
- Modal Verb – Can. Asking and answering questions about abilities
- Have got – Affirmative
- Indefinite article – a / an
- Have got – Questions, Short answers and Negative
- this/these; that/those
- Possessive Adjevtives
- Plural
- Whose?
- Present Progressive – Affirmative Questions, Short answers and Negative
- Irregular plural – child – children
- Telling the time; What’s the time?
- Object pronouns
- Expressing obligation and prohibition: must- mustn’t

4.évfolyam év végi követelmény

Szóbeli interakció:

- A tanuló legyen képes minta alapján, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal, rövid párbeszédeket folytatni társaival a tanult témákról.
- Vegyen részt rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.

Hallott szöveg értése:

- A tanuló legyen képes a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeget és néhány konkrét információt kiszűrni ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből.
- A tanuló legyen képes néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazására.

Összefüggő beszéd:

- A tanuló legyen képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezetet és mondatfajtát használni.
- A tanuló legyen képes munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel bemutatni.
- Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.
- Legyen képes bekapcsolódni olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Olvasott szöveg értése:

- Legyen képes az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzésére.
- Legyen képes a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegének megértésére.

Íráskészség:

- Legyen képes megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegek alkotására.
- Legyen képes írásbeli válaszadásra személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekben.
- Legyen képes a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok elvégzésére.
- A tanuló legyen képes meglévő szókincsét, tudását kreatívan alkalmazni az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásához.

Témakörök

- Mindennapi tevékenységek
- A hét napjai
- Foglalkozások
- Hónapok, évszakok
- Ételek, italok
- Állatok

Nyelvi kifejezések

- Present Simple: Affirmative, Questions, Short answers, Negative
- Adverbs of frequency
- Vocabulary – months of the year, days of the week
- Ordinals – 1st – 31st
- There is / There are …..
- Some -any
- What would you like? I’d like …..
- Can I have some ….., please?

- Comparative form of adjectives
- Superlative form of adjectives

Német

1.osztály

- Tudatosodjon a tanulóban, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát.
- Értse meg a tanuló az óravezetéssel kapcsolatos alapvető kifejezéseket, utasításokat.
- Tudjon a tanuló az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett kérdésekre, utasításokra reagálni.
- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel elmondani az órán a meghatározott témakörökben megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.

Témák:

- Köszönés, megszólítás, bemutatkozás
- Információ kérése és adása személyi adatokról (név)
- Internacionalizmusok
- Színek
- Számok 12-ig
- Háziállatok és jellemzésük
- Gyümölcsök és jellemzésük
- Dalok, mondókák ismerete

2. osztály

- A tanuló értse meg az óravezetéssel kapcsolatos alapvető kifejezéseket, utasításokat
- Tudjon a tanuló az egyszerű, életszerű beszédhelyzetekben feltett kérdésekre, utasításokra reagálni.
- A tanulók legyenek képesek helyes kiejtéssel mondani az órán megtanult szavakat, kifejezéseket, mondókákat.
- Legyen képes megérteni és használni a helyi tantervben felsorolt nyelvi eszközöket.
- Legyen képes idegen nyelven kevés hibával szavakat másolni a füzetébe.

Témák:

- Információ kérése és adása személyi adatokról (ország, lakhely, életkor)
- Tanterem berendezési tárgyai
- Tanszerek
- Családtagok

- Születésnapi gratuláció
- Alapvető cselekvések
- Igeragozás egyes számban
- Dalok, mondókák ismerete

3. osztály

- A tanuló legyen képes a megértést segítő feladatokra támaszkodva a lényeget és néhány konkrét információt kiszűrni ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből.
- A tanuló legyen képes néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazására.
- A tanuló legyen képes elmondani rövid, egyszerű szövegeket.
- Társaival közösen legyen képes előadni egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- A tanuló legyen képes saját magáról, számára ismert témákról beszélni.
- Törekedjen a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.
- Legyen képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.
- Legyen képes bekapcsolódni olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- Legyen képes az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatok elvégzésére.

Témák:

- Német ABC
- Állatkerti állatok
- Köszönési formák
- Érdeklődés hogylét felől
- Hobbik, cselekvések /gern/
- Igeragozás
- Számok 20-ig
- Családtagok, rokoni kapcsolatok, család bemutatása
- Mein, dein…

4. osztály

- A tanuló aktívan vegyen részt a célnyelvi tevékenységekben, legyen képes követni a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, értse meg az egyszerű, ismerős kérdéseket, legyen képes válaszolni ezekre, tudja kiszűrni az egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- A tanuló legyen képes beszédszándéka kifejezésére egyszerű nyelvi eszközökkel, fokozatosan bővülő szókinccsel. Tudjon egyszerű információkat adni és kérni valós beszédhelyzetben.

- Tudjon a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
- Tudjon elmondani néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytatni társaival.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket legyen képes elolvasni és megérteni jól ismert témában.
- A tanult szavakat, ismerős mondatokat legyen képes lemásolni, önállóan leírni, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkotni.

Témák:

- család bemutatása
- információ kérése és adása családtagokról
- a németnyelvű országok megnevezése
- származás megadása: *Ich komme aus…*
- kérdőszavak: *Woher?*
- elöljárószavak: *in, aus*
- számok 20–100
- németnyelvű hírességek megismerése
- kedvelt tevékenységek, *gern*…
- foglalkozások megadása
- a *mögen* ragozása
- tagadás *nicht*-tel
- iskolaszerek megnevezése, leírása
- szükséglet kifejezése: *Was braucht…? Wer hat…?*
- főnevek többes száma

Digitális kultúra

3. évfolyam félévi követelmény

Ismeri, használja a digitális eszközöket.

Alkot digitális eszközök segítségével.

Képes információ szerzésre digitális eszközök segítségével.

3. évfolyam év végi követelmény

Ismeri a digitális világ veszélyeit.

Ismeri a robotika és a kódolás alapjait.

Produktívan részt vesz digitális csoportprojekt létrehozásába.

4. évfolyam félévi követelmény

Ismeri az információközlési rendszereket.

Képes információhoz jutni digitális alkalmazások segítségével.

Képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására, irányított információkeresésre.

Ismeri az információs technológián alapuló kommunikációs formákat.

Tisztában van az infokommunikációs eszközök lehetőségeivel és kockázataival.

Ismeri az informatikai eszközöket alkalmazó média lehetőségeit.

4. évfolyam év végi követelmény

Ismeri az információs társadalom, a személyes adatok fogalmát, netikett alapjait, az e- szolgáltatások szerepét és használatukat.

Ismeri a gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatásokat.

Képes az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalakat látogatni, tapasztalatot szerezni.

Eligazodik az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.

Ismeri a könyvtárak alapszolgáltatásait, betartja a használat szabályait.

Ismeri az elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formáit, tartalmi jellemzőit, használatuk alapjait.

Erkölcstan

1. évfolyam félév

Éntudat – Önismeret

Megnevezi személyes adatait, 1-2 alapérzelmét. Néhány saját külső tulajdonságát tudja azonosítani.

Család – Helyem a családban

Megnevezi a szűkebb a családtagjait, nevüket, rokonsági szinteket.

Felsorol 1-2 fontosabb családi eseményt, ünnepet.

Helyem az osztály közösségben

Megfelelően kommunikál felnőttekkel és társakkal.

Nemzet – Helyem a társadalomban

Meg tudja nevezni lakóhelyét és annak 1-2 nevezetességét. Fel tud sorolni néhány ünnepet.

A természet rendjének megőrzése

Fel tud sorolni a környezetéből állatokat, növényeket. Meg tudja fogalmazni hogyan gondoskodik a környezetében előforduló állatokról, növényekről.

Az európai kultúra hatása – Közös ünnepek

Ismer 1-2 vallási ünnepet, fel tud sorolni pár népszokást.

1.évfolyam év vége

Éntudat – Önismeret

Megkülönböztet néhány külső és belső tulajdonságot, felsorolja pár belső tulajdonságát. Meg tud nevezni néhány kellemes és kellemetlen helyzetet, ahhoz kapcsolódó érzelmeket.

Család – Helyem a családban

Fel tudja sorolni a fontosabb családi eseményeket, ünnepeket. Megfogalmazza a családtagok közös tevékenységeit. Tud néhány példát felsorolni az egészséges életmóddal kapcsolatban.

Helyem az osztály közösségben

Ismeri és megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.

Tudja az alapvető testbeszéd – jelzéseket azonosítani és értelmezni.

Nemzet – Helyem a társadalomban

Fel tudja sorolni lakóhelyének néhány jellemzőjét. El tudja mondani pontos lakcímét. Megkülönbözteti a családi az iskolai és nemzeti ünnepek jellegét.

A természet rendjének megőrzése

Példákat tud megfogalmazni a természetvédelem fontosságáról. Fel tud sorolni környezetkárosító cselekvéseket.

Az európai kultúra hatása – Közös ünnepek

Ismeri az egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat, pl: mikulás, karácsony, húsvét.

2. évfolyam félév

Éntudat-Önismeret

Tud illendően bemutatkozni. Ismeri a vezeték-, kereszt-, becenév fogalmát.

Saját külső és belső tulajdonságát azonosítja, felismeri erősségeit és a fejlesztésre váró területeket.

Család-Helyem a családban

Felismeri és megnevezi a tágabb családtagjait, a rokonsági szinteket. Érti a családi szokások jelentőségét és azok szerepét.

Helyem az osztály közösségében

Ismeri a társas érintkezés alapvető szabályait. Meg tudja különböztetni a kapcsolatok, barátságok kialakulását segítő és gátló viselkedési formákat.

Társas együttélés

Ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.

Természet rendje

Meg tudja fogalmazni, mit jelent az állatok és növények felelős gondozása. Fel tud sorolni néhány védett és veszélyeztetett élőlényt, el tudja mondani ezek veszélyeztetettségének okait.

Európai kultúra hatása az egyén értékrendjére – Közös ünnepek

Ismer néhány fontosabb ünnephez kapcsolódó vallási eseményt. Gondolatokat tud megfogalmazni a jóról és a rosszról.

2. évfolyam év vége

Éntudat – Önismeret

Ismer hatékony tanulási technikákat. Meghatározza tanulási céljait.

Több példán keresztül meg tudja fogalmazni, hogyan vigyázhat magára (pl.: egészséges életmód, veszélyt jelentő helyzetek felismerése...)

Család-Helyem a családban

Ismeri és azonosítja a család tágabb kapcsolatrendszerét: barátok, szomszédok, távoli rokonok, ismerősök.

El tudja mondani a családi szerep- és felelősségvállalást önmagára nézve is.

Helyem az osztály közösségében

Példákat tud felsorolni a kapcsolattartás különféle módjára, ápolására.

Képes feltárni a harag, veszekedés, vita okait, ismeri a megoldás módjait, a helyes viselkedési formákat.

Társas együttélés

Ismeri lakóhelyének legfontosabb kulturális, természeti értékeit.

Felismeri Magyarország leghíresebb nevezetességeit (pl.: Parlament, Lánchíd, Hortobágy..).

Természet rendje

Tisztában van a természetvédelem fontosságával. Példákat tud felhozni a fenntarthatóságra.

Megfogalmazza a nemzeti parkok jelentőségét, fel tud sorolni néhányat.

Európai kultúra hatása az egyén értékrendjére – Közös ünnepek

Ismeri az egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat (pl.:

Jézus születésének története a keresztény vallásokban, a hanuka ünnepe a zsidó vallásban).

3. évfolyam félév

Éntudat-Önismeret

Véleményt tud fogalmazni önmagáról és másokról egyaránt. Érzéseit kifejezi és képes konfliktuskezelésre .Indulatait kontrolálja és megfelelő módon kezeli.

Van példaképe, azt indokolni tudja.

Család-Helyem a családban

Ismeri a családi ünnepeket.

A családi életben bekövetkező változásokról szívesen beszél, azokat önmagára vonatkoztatva is kifejezi.

Helyem az osztály közösségében

A társas érintkezés alapvető szabályait ismeri.

Tisztában van az osztályközösségben betöltött helyével, szerepével.

Tudja a baráti kapcsolatok fontosságát.

Törekszik kialakult és számára fontos érintkezéseinek a megtartására.

Társas együttélés

Ismeri az állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.

Megfogalmazza a hazaszeretet jelentését, fontosságát.

Ismer, helyi emlékműveket, történelmi épületeket.

Jelesnapokat megnevez és azokról átfogóan beszél.

Természet rendje

Tisztában van a természetvédelem fontosságával. Példákat tud felhozni

a fenntarthatóságra. Megfogalmazza a nemzeti parkok jelentőségét, fel tud sorolni néhányat.

4.évfolyam félév

Önismeret

Tudjon különbséget tenni külső és belső tulajdonság között, verbálisan körül tudja írni érzelmeit, indulatait.

Család – Helyem a családban

Értse a család szó fogalmát, tudja megnevezni tagjait. Tudjon példát mondani a családon belüli feladatmegosztás főbb területeire.

Ismerje fel a különböző élethelyzetek érzelmi megnyilvánulásait pl.: új családtag érkezése.

Helyem az osztály közösségben

Életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.

Ismeri az iskolai élet szabályait, szokásokat, hagyományokat.

Nemzet – Helyem a társadalomban

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához. Ismeri az állami, nemzeti ünnepek jelentőségét, valamint az ünnepek közösségformáló és közösségmegtartó szerepét.

A természet rendjének megőrzése

Képes érzelmi kötéssel viszonyulni környezetéhez. Felismeri, hogy miért

szükséges a környezetvédelem, a Föld az élőlények köztük az ember életére.

Az európai kultúra hatása – Közös ünnepek

Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Ismeri az ünnepi alkalmak viselkedési és öltözködési szabályait

4.évfolyam év végi

Önismeret

Életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól.

Vágyait, példaképeit meg tudja fogalmazni.

Család – Helyem a családban

Felismeri a családi összetartozás jelentőségét és bizalmi kapcsolatok alakulásának fontosságát.

A családtagok egymásrautaltsága, közös feladatok azonosítása, a részvállalás szükségszerűségének felismerése.

Helyem az osztály közösségben

Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.

Törekszik a tartós barátságok,kapcsolatok ápolására.

Nemzet – Helyem a társadalomban

Ismeri a lakóhelye természeti, épített, művészeti értékeit, történelmi helyeit.

Érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat.

Tudjon néhány fontos szabályt a közösségi élet alkalmazkodási és különböző élethelyzetekben alkalmazandó illemszabályai közül.

A természet rendjének megőrzése

Tudja, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért. Megfogalmazza a pazarlás, a felesleges tárgyak gyűjtésének káros hatását.

Az európai kultúra hatása – Közös ünnepek

Ismeri az egyes egyházak ünnepköreihez kapcsolódó vallási,

kulturális eseményeket és a hozzá kapcsolódó zsidó ünnepi tartalmakat, szokásokat, néphagyományokat.

Testnevelés és sport

1.évfolyam félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű tanítói irányítással kialakításuk.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

A gimnasztikai feladatok teljesítése, utánzással, ütemtartás nélkül.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások tudatos végrehajtása.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

A népi játékokban az alapvető mozgásformákat alkalmaz.

1.évfolyam év vége

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

A torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban törekvés az esztétikus végrehajtásra.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon, eszközön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása.

Labdás ügyességfejlesztés tanítói segítséggel.

Részvétel a labdás ügyességfejlesztésben.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységben, sorversenyekben, akadályversenyekben.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.

Mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.

A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.

A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

2.évfolyam félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Alakzatok felvétele és változtatása az utasításnak megfelelően.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése.

A gimnasztikai feladatok végrehajtása utánzással, tanítói ütemezéssel.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér sokrétű felhasználásával.

Az alapvető mozgáskészségek minél pontosabb végrehajtására való törekvés.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

A népi játékokban tanult mozgásformákat alkalmaz.

2.évfolyam év vége

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Célba dobási kísérletek.

A labdás gyakorlatok elfogadható végrehajtása.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységben, sorversenyekben és akadályversenyekben.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Küzdőjátékok megismerése.

A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3.évfolyam félév

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjainak ismerete.

Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

Vezényszavak ismerete, rendgyakorlatok végrehajtása.

Alapvető gimnasztikai alapformák követése.

Az alapvető mozgásformák többféle ismerete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Megfelelő kísérletek a kúszás, mászás, támasz-és függés feladatainak teljesítésére.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

3.évfolyam év vége

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés.

A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Elfogadható mozgásminta reprodukálása a rajtolás, futás, ugrás és dobás végrehajtása során.

Törekvés a labdavezetés minél pontosabb végrehajtására.

Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékké válása.

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának ismerete.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4.évfolyam félév

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A rendgyakorlatok fegyelmezett, pontos végrehajtása.

A gimnasztikai gyakorlatok végzése az utasításnak megfelelően.

A változó feltételekhez igazodva a feladatok végrehajtásának kísérlete.

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

4.évfolyam év vége

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése.

A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.

Próbálkozás nyújtott karral történő támasz a támaszugrásokra.

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.

Mászás kötélen 2-3 fogással, a támasz-, függő-és egyensúlygyakorlatok teljesítése.

Különböző dobásmódok alkalmazása.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Részvétel a szabadidős sporttevékenységekben.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.

A test-test elleni küzdelem elfogadása.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékké válása.

Felső tagozat

MAGYAR IRODALOM – 5. OSZTÁLY

I. félév

1. **Család, otthon, nemzet**

A versekben és lírai alkotásokban

- az irodalmi alkotások csoportosítása: eredete, formája szerint
- rímfajták
- életkép, dal fogalma
- Arany János: Családi kör, Petőfi Sándor: Egy estém otthon, Füstbement terv, Magyar vagyok c. műveinek ismerete

A mondák és a mítoszok világában

- az epikai alkotások jellemzői

2. **Mesék bűvöletében**

– A népmese és a műmese, a verses és a prózai forma közötti különbség felismerése

– Az állatmese, a tréfás mese, csalimese, tündérmese műfaji sajátosságának ismerete, egy-egy példa felsorolása, cselekményük tömör összefoglalása

– A mesei jellemzők, motívumok, meseformulák (mesekezdet, mesezárás, állandó kifejezések, meseszámok, átváltozások, eszközök, tárgyak, ismétlődő tettek, cselekedetek, szereplők, helyszínek)

– Elbeszélő fogalmazás írása

3. **Eredetünk a mondákban és regékben**

- a monda fogalma
- a mondák csoportosítása
- a rege, hősi ének fogalma
- A csodaszarvas és Arany János: Rege a csodaszarvasról c. művek ismerete
- a mítosz és mitológia fogalma, a műfaj jellemzői

– a mítosz és a mese megkülönböztetése

– három mítosz ismerete (Prométheusz, Daidalosz és Ikarosz, Parisz ítélete)

4. **A bibliai történetekben**

- A Biblia jelentése
- A Biblia részei

- A részek tartalma, nyelve
- A *Biblia,* Ószövetség-Újszövetség, evangélium, próféta, szállóige
- A világ teremtése, A vízözön története, Jézus születése c. bibliai történetek ismeret

II. félév

1. **Petőfi Sándor: János vitéz**

– Petőfi Sándor pályaképe

– A mű keletkezése, cselekménye, szerkezeti felépítése

– Az elbeszélő költemény jellemzői

– A hasonlat, a megszemélyesítés és metafora, s néhány nyelvi alakzat (megszólítás, felkiáltás, kérdés, felsorolás, ismétlés) felismerése

– A meseszerű és a valós elkülönítése az elbeszélő költeményben

– Az elbeszélés és leírás jellemzőinek ismerete

– Tudja önállóan elmondani az alábbiakat (memoriterek):

Petőfi Sándor: János vitéz 1. fejezet, 4. fejezet 8-9-10. vsz.

- **Szülőföld, táj**

Ez a föld a mi hazánk:

- A tájleíró költemény, az életkép, a regény műfaji jellemzői

– Az alkotások műfaji sajátosságainak felismerése az alábbi versekben:

Petőfi Sándor: Szülőföldemen, Az alföld, az Úti levelek c. művének ismerete

Arany János: Családi kör

Tudja önállóan elmondani (memoriter) Petőfi Sándor Az alföld c. versét

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

A mű cselekménye, szerkezete, a szereplők cselekedeteinek, jellemének megértése

Választható magyar ifjúsági vagy meseregény

– Fekete István: A koppányi aga testamentuma

A regény címe, története.

MAGYAR IRODALOM – 6. OSZTÁLY

I. félév

Hősök az irodalomban:

Arany János: Mátyás anyja

Arany János: A walesi bárdok (kijelölt versszakok megtanulása, memoriter)

Csörsz árka

Lehel kürtje

Mátyás király meg Markóp

Kőmíves Kelemenné

Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)

Fazekas Mihály: Lúdas Matyi

Fogalmak: próbatétel, ismétlődő motívum, időmértékes verselés, vándortéma; daktilus, spondeus, hexameter; epigramma, ballada, vígballada, népballada, műballada, balladai homály, kihagyás

Arany János: Toldi

Arany János pályaképe. A Toldi forrásai. Fogalmak: elbeszélő költemény, előhang, mottó. Az epikus művek szerkezeti egységei és jellemzőik. A mű cselekménye és szerkezete, a konfliktus kibontakozása. Az életkép fogalma. A fordulópont. Néhány szókép (hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória) és jellemzői. Nyelvi sajátosságok. Az epizód fogalma. A hangsúlyos (ütemhangsúlyos, magyaros) verselés, a felező tizenkettes. A páros rím.

Toldi Miklós összetett jelleme: próbatételek, konfliktusok, lélekábrázolás. A fordulat. A tetőpont. A jellemzés tartalmi és formai követelményei: a jellemzés, mint műfaj, a jellemzési módok. Elbeszélő fogalmazás írása jellemzéssel és/vagy leírással. Petőfi és Arany levelezése. A költői levél, az episztola műfaji jellemzői.

Tudja önállóan emlékezetből elmondani az alábbiakat (memoriterek):

Előhang végig; Első ének:1-3. vsz.; Második ének: 12. vsz.; Harmadik ének: 7- 8. vsz.;

Negyedik ének: 4. vsz.; Ötödik ének: 15. vsz.; Hatodik ének: 15. vsz.; Hetedik ének: 7. vsz.; Nyolcadik ének: 13. vsz.; Kilencedik ének: 8. vsz.; Tizedik ének: 20. vsz.; Tizenegyedik ének: 16-17. vsz.; Tizenkettedik ének: 19-20. vsz.

II. félév

Szeretet, hazaszeretet, szerelem:

Bibliai történetek:

Mária és József története; Jézus tanítása a gyermekekről (karácsonyi ünnepkör)

Kölcsey Ferenc: Himnusz (memoriter)

Vörösmarty Mihály: Szózat (memoriter)

Petőfi Sándor: Honfidal

Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (memoriter)

Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert…

Radnóti Miklós: Bájoló

Fogalmak: líra, lírai alany, lírai én, téma, motívum; versforma, rímszerkezet, keresztrím, alliteráció; dal, népdal.

Gárdonyi Géza: Egri csillagok

A regény forrásai, a történelmi regény. A szöveg nyelvi sajátosságai. Az adott kor, a mű cselekménye és szerkezete. Ismétlődő motívumok, helyzetek, kalandok, konfliktusok, helyszínek, az idő és a tér mozzanatai. Szereplők, jellemzések, sorsok.

Fogalmak: történelmi regény, elbeszélő, időszerkezet, több szálon futó cselekmény, jellemek.

Daniel Defoe: Robinson Crusoe

A korábban tanult poétikai fogalmak alkalmazása a választott regénynek megfelelően

MAGYAR IRODALOM – 7. OSZTÁLY

I. félév

1. **A középkor irodalma**

Egyházi kultúra, keresztény szellemiség

Világi irodalom, lovagi kultúra; *Szent István király intelmei Imre herceghez*

1. **A reneszánsz irodalma**

Reneszánsz, humanizmus, reformáció

A magyar reneszánsz Mátyás idején, mesék és mondák a királyról; Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó; *Hogyan került a holló Mátyás király címerébe?*

A reneszánsz világa a versekben; Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*

Balassi Bálint: *Egy katonaének; Hogy Juliára talála, így köszöne neki*

A reneszánsz dráma – Shakespeare: Romeo és Júlia

A dráma műneméről; Milyen volt a Shakespeare korabeli színház?

A Romeo és Júlia cselekménye és szerkezete; eredete és témája, szerepkörök és szereplők

III. A barokk, irodalmunk a 17–18. században

A barokk – művelődéstörténeti korszak és korstílus

A barokk eposz; Zrínyi Miklós: *Szigeti veszedelem*

A költői levél; Mikes Kelemen: *Törökországi levelek*

A kuruc kor irodalma; *Csínom Palkó, Csínom Jankó; Igen szép bujdosó legények éneke; Rákóczi-nóta*

1. **A klasszicizmus és a romantika irodalma**

Korok és portrék; Két korstílus: a klasszicizmus és a romantika

Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*

Berzsenyi Dániel: *Levéltöredék barátnémhoz*

Mozaikok Kölcsey Ferenc életéből

Kölcsey Ferenc: *Emléklapra; Huszt; Himnusz; Parainesis Kölcsey Kálmánhoz*

Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Janus Pannonius: *Pannónia dicsérete*

Csokonai Vitéz Mihály: *A Reményhez*

Kölcsey Ferenc: *Emléklapra*; *Himnusz*

II. félév

1. A klasszicizmus és a romantika irodalma (folytatás)

Mozaikok Vörösmarty Mihály életéből

Vörösmarty Mihály: *Szózat; Ábránd*

Petőfi Sándor életútja

Petőfi Sándor: *Szabadság, szerelem!; Szeptember végén; Nemzeti dal*

Arany János életútja; Anekdota Arany Jánosról

Arany János: *A fülemile; Epilógus*

Mozaikok Jókai Mór életéből

Jókai Mór: *A huszti beteglátogatók; A nagyenyedi két fűzfa*

Mozaikok Mikszáth Kálmán életéből

Mikszáth írói munkássága – a novellák; *A néhai bárány*

Mikszáth Kálmán: *Szent Péter esernyője*

A regény cselekménye és szerkezete; A regény történetének ideje és helyszínei; Szereplők, jellemek

2. Regények bűvöletében

Regények, történetek, elbeszélések

Csukás István: *Vakáció a halott utcában;*

Miről árulkodik a regény címe?, A történet idejéről és helyéről, A regény cselekményéről és a szereplőkről

Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Vörösmarty Mihály: *Szózat*

Petőfi Sándor: *Szeptember végén; Nemzeti dal*

MAGYAR IRODALOM – 8. OSZTÁLY

I. félév

1. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; Líra a 20. század első felének magyar irodalmában**

Mozaikok a 20. század első felének gazdasági és kulturális életéből

Mozaikok Ady Endre életéből; Ady Endre: *Góg és Magóg fia vagyok én…*

A szimbolizmusról és a szimbólumról

Ady Endre: *Lédával a bálban; Őrizem a szemed; A magyar Ugaron; Üzenet egykori iskolámba*

A metonímiáról

Babits Mihály: *Ádáz kutyám; Messze… messze…*

Az impresszionizmusról

Kosztolányi Dezső: *Mostan színes tintákról álmodom…*; *Már néha gondolok a szerelemre…*

Juhász Gyula: *Milyen volt…; Tiszai csönd*

Tóth Árpád: *Körúti hajnal*

Dsida Jenő: *Hálaadás*

Reményik Sándor: *Templom és iskola*

Áprily Lajos: *Március*

Mozaikok József Attila életéből

József Attila: *Rejtelmek; Kertész leszek; Születésnapomra*

Radnóti Miklós: *Nem tudhatom…; Hetedik ecloga*

2. **/ 2. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; Epika a 20. század első felének magyar irodalmában**

Az epika műneméről

Kós Károly: *Az országépítő*

Herczeg Ferenc: *Pro libertate!*

Nyirő József: *Uz Bence*

Tamási Áron: *Ábel a rengetegben*

Móricz Zsigmond: *Hét krajcár*

Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című művének az elemzése; A mű születéséről; A regény cselekménye és szerkezete; Az alkotás műfajáról, a történet idejéről, helyéről és szereplőiről

Karinthy Frigyes: *Röhög az egész osztály*

Tudja önállóan elmondani az alábbi műveket (memoritereket):

Ady Endre: *Őrizem a szemed*

Reményik Sándor: *Templom és iskola (*A vers egy részlete.)

József Attila: *Születésnapomra*

Radnóti Miklós: *Nem tudhatom… (*A vers egy részlete.)

II. félév

1. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében; „*Vérző Magyarország*” – Trianon a magyar irodalomban**

Trianoni békediktátum – nemzeti trauma

Reményik Sándor: *Mi a magyar?*

Karinthy Frigyes: *Levél*

1. **/ 2. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Líra a 20. század második felének magyar irodalmában**

Mozaikok a 20. század második felének kulturális életéből

Szabó Lőrinc: *Tücsökzene*

Weöres Sándor: *A társ*

Kányádi Sándor: *Két nyárfa; Öreg iskola ünnepére*

Nagy László: *Ki viszi át a Szerelmet*

Wass Albert: *Üzenet haza* (részlet)

2. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Epika a 20. század második felének magyar irodalmában**

Tamási Áron: *Bölcső és Bagoly*

Sütő András: *Anyám könnyű álmot ígér*

Örkény István: *Egyperces novellák*

3. **/ 1. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében; Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában**

Sütő András: *Advent a Hargitán*

III. A 20. századi **történelem az irodalomban**

Szabó Magda: *Abigél;* A mű születéséről; A regény cselekménye és szerkezete; Az alkotás műfajáról, a történet idejéről, helyéről és szereplőiről

Pilinszky János: *Francia fogoly*

Illyés Gyula: *Egy mondat a zsarnokságról (részlet)*

Choli Daróczi József: *Dal*

George Orwell: *Állatfarm*

1. Szórakoztató irodalom

Szórakoztató irodalom

Agatha Christie: *A karácsonyi puding esete*

Magyar nyelv

5. évfolyam vizsgakövetelményei

I. félév

I. A kommunikáció

A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben. Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna. A kapcsolatfelvétel, a megszólítás, a köszönés, a kérdés különféle formáinak ismerete.

A testbeszéd fő formáinak: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, szemkontaktus szerepe. A testbeszéd elemeinek kapcsolata a nyelvi kifejezőeszközökkel.

II. Hang és betű

A hangok, a beszédhangok keletkezése, a hangképzési folyamat. A hang és a betű megkülönböztetése. Hang- betű- írásjegy.

A beszélőszervek és működésük. Beszédhangok csoportosítása: magán- és mássalhangzók.

A rövid és hosszú magánhangzók; az ajakkerekítéses és ajakréses magánhangzók; magas és mély

magánhangzók.

A magánhangzótörvények (hangrendtörvény, illeszkedés).

Az ábécé és a betűrend.

A mássalhangzók csoportosítása jegyeik és időtartamuk szerint. Zöngés és zöngétlen mássalhangzók.

A mássalhangzótörvények (részleges hasonulás, teljes hasonulás, összeolvadás, egyéb msh. törvények).

Hangtörvények a hangok között, a beszédben létrejövő törvényszerűségek.

II. félév

III. A magyar helyesírás

Helyesírási alapelveink:

– a kiejtés elve,

– a szóelemzés elve,

– a hagyomány elve,

– az egyszerűsítés elve.

Az elválasztás. Az egyszerű és összetett szavak elválasztása.

Különböző műfajú szövegek olvasása. A szövegfeldolgozási algoritmus megismerése. A mássalhangzótörvények helyesírási kérdései, a helyesírási alapelvek. A magyar helyesírás szabályai című mű megismerése.

IV. A szavak alakja és szerkezete

Egy-, többjelentésű és azonos alakú szavak; hasonló alakú szavak; rokon értelmű szavak és kifejezések.

Szólások és közmondások. Az ellentétes jelentésű szavak. A hangutánzó és a hangulatfestő szavak.

A szavak szerkezete: az egyszerű és az összetett szavak; a toldalékos szavak.

V. Fogalmazás:

A fogalmazás megírásának lépései, műfajok, a levél jellemzői, az elbeszélés és a leírás jellemzői.

Levél, leírás írása.

Magyar nyelv

6. évfolyam vizsgakövetelményei

I. félév

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, a leírás, az elbeszélés, a párbeszéd, a levél (hagyományos, elektronikus), a plakát, a meghívó; A jellemzés

Fogalmak: elbeszélés, leírás, feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat, jellemzés, levél, elektronikus levél, plakát, meghívó, könyvismertető

Szófajok

Szóelemek, szófajok

Az ige fogalma

Az igeidők

Az igemódok

Az ige ragozása

A leggyakoribb igeképzők

Az igék helyesírása

A határozószó

A főnév

Személynevek és helyesírásuk

A földrajzi nevek és helyesírásuk

Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk

Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk

Fogalmak: szó, szóelem, szófajok: ige, főnév

II. félév

Szófajok

A melléknév

A melléknevek helyesírása

A számnév

A számnév helyesírása

A névmások

A személyes és birtokos névmás

A kölcsönös és visszaható névmás

A mutató és kérdő névmás

A vonatkozó, határozatlan és általános névmás

Az igenevek:

A főnévi igenév

A melléknévi igenév

A határozói igenév

Viszonyszók, mondatszók

Fogalmak: melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonyszók, mondatszók

Magyar nyelv

7. évfolyam vizsgakövetelményei

I. félév

Témakörök:

I. KOMMUNIKÁCIÓ, TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ

Hozzászólás, felszólalás

Szövegértés, szóbeli szövegalkotás

II. SZÓALKOTÁSI MÓDOK

Szóképzés

A képzők fajtái

Szóösszetétel

Az összetett szavak helyesírása

III. A SZÓSZERKEZETEK

Szókapcsolatok és szószerkezetek : alárendelő (alanyos, tárgyas , határozós, jelzős) és mellérendelő (kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető) szószerkezetek

II. félév

IV. MONDATOK, MONDATRÉSZEK: AZ ÁLLÍTMÁNY, AZ ALANY ÉS A TÁRGY

A mondat, mondatfajták, szerkezetük és a beszélő szándéka szerint

Az állítmány fogalma és fajtái

Az alany fogalma és fajtái

A tárgy fogalma, fajtái

V. MONDATOK, MONDATRÉSZEK: A HATÁROZÓK ÉS A JELZŐK

A határozó fogalma és fajtái I. (hely-, idő-, mód- és állapothatározó)

A határozó fajtái II. (társ-, eszköz-, ok- és célhatározó)

A határozó fajtái III. (részes- és állandó határozó; a határozók irányhármassága)

A jelző fogalma és fajtái I. (minőség- és mennyiségjelző)

A jelző fogalma és fajtái II. (értelmező és birtokos jelző)

Szóbeli és írásbeli kommunikáció : Az egyszerű mondat írásjelei, szórend.

Könyvtárhasználat: Hagyományos és digitális szöveg

Magyar nyelv

8. évfolyam vizsgakövetelményei

I. félév

ÖSSZETETT MONDATOK:

Az összetett mondat fogalma, felismerése

Az alárendelő összetett mondatok fajtái, elemzése

A sajátos jelentéstartalmú mondatok

A mellérendelő összetett mondatok fajtái elemzése

A többszörösen összetett mondatok

Az összetett mondatok helyesírása

Az idézés

II. félév

NYELVTÖRTÉNET, NYELVROKONSÁG:

A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint

A nyelvünk eredete, rokonsága

A nyelvtörténet, nyelvemlékek

A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai

A köznyelv és csoportnyelvek, nyelvjárások

Ritkább szóalkotási módok: mozaikszók, ikerszók, szórövidülések

Az alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő

A kommunikációs zavar

Matematika

5. **osztály**

félévi követelmény

Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése. – Két véges halmaz közös részének, illetve uniójának felírása, ábrázolása. – Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint és sorba rendezése különféle módszerekkel. – Állítások igazságának eldöntése, igaz és hamis állítások megfogalmazása. – Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata. – Néhány elem összes sorrendjének felírása.

A 100 000-nél nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése. – A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.

Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. – Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése. – Az egész számok halmazának ismerete, egyszerű műveleteket a megfelelő sorrendben elvégezni az egész számokkal; ellentett, abszolút érték felírás

Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete. – A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata. – Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, merőleges és párhuzamos egyenesek.

év végi követelmény

Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen. Törtek kétféle értelmezése összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal. – Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása.

Zárójelek alkalmazása.

Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.

A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság felismerése, használata. – Szöveges feladatok megoldása következtetéssel (az adatok közötti összefüggések felírása szimbólumokkal).

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a

leolvasása. – Egyszerűbb grafikonok, elemzése. – Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete. – Téglalap és a négyzet kerületének és területének kiszámítása.

Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása. – Néhány szám számtani közepének kiszámítása. – Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. **osztály**

félévi követelmény

Helyiértékek rendszere a tízes számrendszerben: alakiérték, tényleges érték. Természetes számok és tizedestört alakban adott számok ábrázolása számegyenesen.

Hatványozás.

Hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő – mértékegységek átváltása.

Tizedestörtek kerekítése, közelítő érték meghatározása. Az átlag kiszámítása.

Osztó, többszörös, osztópárok. Közös osztók, a legnagyobb közös osztó, közös többszörösök, a legkisebb közös többszörös kiszámítása.

Oszthatósági szabályok: a 10-zel, 2-vel, 5-tel, 100-zal, 4-gyel, 25-tel, 3-mal, 9-cel, 6-tal.

Az egész számok értelmezése, összehasonlítása. Ellentett, abszolútérték meghatározása.

Törtek értelmezése, vegyesszám alak, egyszerűsítés, bővítés, összehasonlítás.

Tizedestörtek egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása.

Pozitív számok reciproka.

Alapműveletek a racionális számok körében.

Alakzatok csoportosítása síkban és térben.

Alapszerkesztések. Alakzatok kölcsönös helyzete, távolsága. Adott tulajdonságú ponthalmazok.

A kör nevezetes vonalai.

Háromszög, téglalap, négyzet szerkesztése.

A szögek fajtái, mérése, mértékegységek. A szögmérő használata. Szögek szerkesztése.

A sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk.

Trapéz, paralelogramma, téglalap, rombusz, négyzet, deltoid fogalma.

Háromszögek, négyszögek csoportosítása különböző szempontok szerint.

A téglalap, a négyzet kerületének és területének; a téglatest, a kocka felszínének és térfogatának kiszámítása.

év végi követelmény

Diagramok, grafikonok elemzése, készítése.

Két szám aránya, az arány jelentése, kifejezése tört- és tizedestört alakban.

Az egyenes arányosság fogalma, tulajdonságai. Az egyenes arányosság grafikonja. Egyenesen arányos mennyiségek ismeretlen értékeinek meghatározása.

A fordított arányosság fogalma, grafikonja és tulajdonságai. Fordítottan arányos mennyiségek ismeretlen értékeinek meghatározása (elsősorban) következtetéssel.

Százalékszámítási feladatok megoldása.

Arányos osztás. Az arányos osztás fogalma.

Valószínűségi kísérletek. A biztos, lehetséges, de nem biztos, lehetetlen események megkülönböztetése.

A tengelyes tükrözés értelmezése. A tükörkép megszerkesztése

Tengelyesen tükrös alakzatok felismerése.

A tengelyesen szimmetrikus háromszögek tulajdonságainak vizsgálata, háromszög szerkesztése. A tükrös háromszög területének kiszámítása.

Szabályos sokszögek értelmezése, tulajdonságaik vizsgálata.

A tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságai.

Egyenletek, egyenlőtlenségek igazsághalmazának meghatározása adott alaphalmazok esetén. Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása két-három lépésben a műveletek közti összefüggések alkalmazásával.

Szöveges feladatok megoldása egyenlettel. Táblázatok, rajzos modellek készítése a szöveg alapján.

7. **osztály**

félévi követelmény

Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.

Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.

Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.

Számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.

Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.

Hatványok értelmezése, azonosságai

Geometriai transzformációk – Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése.

Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése

Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

év végi követelmény

Számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.

Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.

Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.

A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.

8. **osztály**

félévi követelmény

Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.

Halmazműveletek

Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.

Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.

Mérés, mértékegység használata, átváltás.

Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Hatványozás azonosságainak alkalmazása.

Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás egész kitevők esetén.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.

Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás.

Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.

Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek.

A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

év végi követelmény

Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.

Hatványozás azonosságainak alkalmazása.

Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás egész kitevők esetén.

Egyenes arányosság, fordított arányosság.

A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.

Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Grafikonok elemzései a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.

Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).

A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.

Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.

A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében

ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.

Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.

Kémia

Kémia 7. évfolyam I. félév

– Ismerje a kísérletezés közben betartandó balesetvédelmi szabályokat, a vegyszerek veszélyességi jeleit, az alapvető laboratóriumi eszközöket.
– Tudja megkülönböztetni a fizikai és kémiai változásokat.
– Ismerje, a hőtermelő és hőelnyelő folyamatokat, tudjon példát mondani!
– Tudja felsorolni és jellemezni a levegő fő összetevőit!
– Ismerje a levegő- és vízszennyezés forrásait, anyagait, hatásait!
– Tudja az égés fajtáit.(gyors égés, lassú égés, robbanás)
– Ismerje a tűzoltás kémiai lényegét, a tűzoltáshoz használt anyagokat.
– Tudja a természetes vizeket csoportosítani, jellemezni.
– Ismerje a desztillált víz fogalmát.
– Tudja meghatározni az oldatok tömeg%-os összetételét egyszerűbb számítási feladatokban.
– Ismerje a víz bontásának folyamatát.
– Tudjon felsorolt anyagokat csoportosítani.(elem, vegyület, keverék, oldat)
– Tudja csoportosítani az anyagi változásokat
1. a változás minősége szerint(fizikai, kémiai)
2. hőváltozás szerint (exoterm, endoterm)
3. anyagok száma szerint (egyesülés, bomlás)
– Szóegyenlettel tudja felírni az alábbi változásokat:
1. a magnézium égése
2. a hidrogén égése
3. a víz bontása
4. a cukor hevítése
– Tudja jellemezni az alábbi anyagokat!(szín, szag, halmazállapot, élettani hatás, előfordulás, egyéb jellemzők)
1. oxigén
2. hidrogén
3. levegő
4. víz

Kémia 7.évfolyam II. félév

– Tudja a vegyjelét a periódusos rendszer első 20 elemének, és a legismertebb fémeknek! (réz, arany, ezüst, higany, cink, platina)

– Ismerje és jelölje az elemi részecskéket! (proton, neutron, elektron)

– Ismerje az atom felépítését, az elektronszerkezet kiépülését.

– Tudjon a periódusos rendszerből adatokat leolvasni, értelmezni. (rendszám, protonszám, elektronszám, elektronhéjak száma, külső elektronok száma, 1 mól atom tömege)

– Tudja az elemmolekulák (hidrogén, oxigén, nitrogén, klór) és vegyületmolekulák (víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia) képleteit.

– Tudja az ion fogalmát, egyszerű ionok keletkezésének jelölését. (nátrium ion, magnézium ion, klorid ion, oxid ion)

– Tudja a konyhasó képletét és jelentését.

– Tudja a kémiai részecskéket csoportosítani, jelölni, jellemezni.(atom, ion, molekula)

– Tudja a kémiai reakció fogalmát.

– Ismerje a tömegmegmaradás törvényét!

– Tudja kémiai egyenlettel felírni a következő kémiai reakciókat:

1. szén égése
2. magnézium égése
3. hidrogén égése
4. víz bontása

– Ismerje a redoxi reakció fogalmát.(oxidáció, redukció, oxidálószer, redukálószer)

– Ismerje a sav-bázis reakció fogalmát.(sav, bázis, savas kémhatás, lúgos kémhatás, semleges kémhatás, indikátorok színváltozásai a különböző kémhatásokban)

– Ismerje és értelmezze a pH skálát!

– Tudja felírni egyenlettel a következő kémiai reakciókat:

1. hidrogén-klorid és víz
2. ammónia és víz
3. nátrium-hidroxid és sósav

– Tudja a kémiai reakciókat csoportosítani:

1. anyagok száma szerint (egyesülés, bomlás)
2. energiaváltozás szerint (exoterm, endoterm)
3. részecskeátmenet szerint (redoxi, sav-bázis)

Kémia 8.évfolyam I. félév

1. KÉMIAI ÁTALAKULÁSOK

– Tudja a kísérletezéskor betartandó balesetvédelmi szabályokat, ismerje az anyagok veszélyjelzéseit, ismerje fel a legalapvetőbb laboratóriumi eszközöket!

– Tudja az anyagokat csoportosítani összetételük szerint! (elem, vegyület, keverék, oldat)

– Ismerje és jelölje az elemi részecskéket! (proton, neutron, elektron)

– Ismeri és tudja jelölni a kémiai részecskéket. (atom, ion, molekula)

– Tudja csoportosítani az anyagi változásokat. (kémiai-fizikai, exoterm-endoterm, egyesülés-bomlás)

– Ismeri a kémiai reakciók két típusát.(redoxi reakció, sav-bázis reakció)

2. KÉMIA A TERMÉSZETBEN

Tudja jellemezni a természetben található legfontosabb anyagokat. (képlet, szín, szag, halmazállapot, élettani hatás, előfordulás, felhasználás, jellemző kémiai reakcióik)

– hidrogén

– levegő

– víz

– ásványvíz, gyógyvíz, termálvíz

– mészkő

– kőszén

– grafit

– gyémánt

– szénsav

– szén-monoxid

– szén-dioxid

3. AZ ANYAG ÁTALAKÍTÁSA

A természetben található nyersanyagok kémiai átalakításával nyert nélkülözhetetlen anyagokhoz lehet jutni. Ezen folyamatok bemutatása, jellemzői, környezeti veszélyei, termékei:

– vasgyártás, acélgyártás

– alumíniumgyártás

– üveggyártás

– porcelángyártás

– papírgyártás

– műanyaggyártás

– mészkő feldolgozása (égetett mész, oltott mész)

– gipsz (kristályos gipsz, égetett gipsz)

Kémia

8.évfolyam II. félév

KÉMIA A MINDENNAPOKBAN

Ismerje a hétköznapi élet szempontjából jelentős vegyületek tulajdonságait, felhasználását!

– tápanyagok, élelmiszer-adalék, táplálékkiegészítő
– mesterséges édesítőszerek, tartósítószerek, E-számok
– méreg, dohánytermékek, drog, alkohol
– mosószerek, szappan, fertőtlenítés
– egészséges táplálkozás (tápanyagok, vitaminok)
– alkaloidák (koffein, nikotin, kokain, morfin)
– autó kémiája

KÉMIA ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

A háztartásban található anyagok és vegyszerek legfontosabb tulajdonságainak ismerete, szakszerű jellemzése. Szabályos tárolási, és a hulladékok előírásszerű begyűjtési módjai, ezek gyakorlati alkalmazásai:
– levegőszennyezés és következményei
– vizek szennyezése
– hulladákok, veszélyes hulladékok, szelektív hulladékgyűjtés
– energiaforrások, megújuló és nem megújuló energiaforrások

Fizika

7. évfolyam I. félév

1.Témakör: Bevezetés a fizikába

Tudja – mi a mérés – becsülni és mérni a következő mennyiségeket: hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, idő, hőmérséklet – mit jelent a mérés pontossága, a mért adatok átlaga

2. Témakör: Mozgás közlekedés és sportolás közben

Ismeri a következő fogalmakat: pálya, elmozdulás, út, kölcsönhatás, nehézségi gyorsulás, erő

Tudja az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességére vonatkozó összefüggést, tudja számolási feladatokban alkalmazni.

Ismeri – az átlagsebesség fogalmát, meghatározását – a szabadesés. a nehézségi gyorsulás és a nehézségi erő fogalmát • Tudja Newton első és második törvényét

3. Témakör: Lendület és egyensúly

Ismeri a következő fogalmakat:

–lendület,

–periódusidő,

–fordulatszám,

–amplitúdó,

–rezgésszám

– Newton harmadik törvényét

– rugalmas alakváltozás fogalmát

– ismeri az egyensúly feltételét

Fizika

7. évfolyam II. félév

4. Témakör: Az energia

Ismer energiahordozókat, tudja azokat csoportosítani

Tud példákat az energiatakarékosságra

Tudja az energiamegmaradás törvényét

Ismeri a következő energiafajtákat: rugalmas energia, helyzeti energia, mozgási energia, belső energia

Ismeri a teljesítmény fogalmát, meghatározását

5. Témakör: Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

Ismeri

– a halmazállapotokat, a halmazállapot-változásokat (légnemű, folyékony, szilárd, fagyás, olvadás, párolgás, lecsapódás, forrás)

– a kapilláris csövek, a nyomás, a hidrosztatikai nyomás fogalmát, nyomáskülönbségen alapuló eszközöket ismer

– a felhajtóerő fogalmát – az úszás, a lebegés feltételét

– Tudja elemezni a termikus kölcsönhatásokat

Fizika

8. évfolyam I. félév

1. Témakör: Elektromosság a háztartásban

Ismeri

– a következő fogalmakat: atom, elektromos állapot, elektromos áram, áramforrás, fogyasztó, feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, Joule-hő, teljesítmény, szigetelők és vezetők

– a feszültség, áramerősség, ellenállás, elektromos energia, teljesítmény mértékegységét, jelét

– az egyszerű áramkör részeit

– Ohm törvényét és tudja alkalmazni egyszerű számítási feladatokban

– az áramütés hatásait, következményeit, a teendőt, ha áramütést szenvedettet lát

– az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt, a Föld mágneses terét – a transzformátor szerepét

2. Témakör: Világítás, fény, optikai eszközök

Ismeri

– a fényforrás fogalmát, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, tud példákat fényforrásokra – a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában

– a fény egyenes vonalú terjedését, a szabályos fényvisszaverődést, a fénytörést

– a síktükörben látható tükörkép megszerkesztésének módját

– a fénytörés jelenségét

– a gyűjtő- és szórólencse jellemzőit, képalkotását, a fókusztávolság és a fókuszpont fogalmát

3. Témakör: Hullámok

Ismeri

– a hullámhossz, frekvencia, amplitúdó, terjedési sebesség, állóhullám fogalmát

– a hallás folyamatát

– hangmagasság és a hangerő fizikai magyarázatát

– a fény hullámtermészetét

– szivárvány színeit, a kiegészítő színeket

Fizika

8. évfolyam II. félév

4. Témakör: Környezetünk globális problémái

Ismeri

– az éghajlatváltozás, üvegházhatás, ökológiai lábnyom, környezettudatosság, fényszennyezés, zajszennyezés fogalmakat

– az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait.

– az éghajlatváltozás okait és következményeit

5. Témakör: Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

Ismeri

– a napközéppontú világkép, földtípusú bolygó, Nap- és Holdfogyatkozás, csillag, világűr, galaxis, fekete lyuk, fényév fogalmakat

– a holdfázisok változásának fizikai hátterét – a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban

– Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit

– a Nap fizikai jellemzőit, a Nap energiájának forrását

– A Föld Nap körüli mozgásának, a Hold Föld körüli mozgásának fizikai jellemzőit

Biológia

7. évfolyam

I. félév

Biomok a földön

– ismerjék a trópusi esőerdők, a trópusi lombhullató erdők, a szavannák és a sivatagok földrajzi helyét, éghajlatát,

– legyenek képesek a hazai és a forróövi erdők és füves területek hasonlóságainak és különbségeinek a megállapítására;

– tudják a forró övezet életközösségeihez tartozó jellemző fajok nevét, küllemét, életmódját és egyedfejlődését;

– állítsanak össze a megismert fajokból minél több táplálkozási láncot;

– értsék az élőlények alkalmazkodását a környezethez, lássák a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit;

– lássák az életközösségek szerepét, fennmaradásuk fontosságát;

—tudják a megismert életközösségek pusztulásának okait és következményeit;

– lássák be az életközösségek további pusztulásának megakadályozására tett intézkedések fontosságát;

A tanulók

– ismerjék a keménylombú erdők, a bükkösök, a tölgyesek, a tajga és a préri földrajzi helyét, éghajlatát

– ismerjék az erdők szintjeit, és a különböző erdők hasonlóságainak, különbségeinek okait;

– használják megfelelő biztonsággal a fajok megismerési algoritmusait;

– legyenek képesek a megismert élőlényeket közös tulajdonságaik alapján rendszerezni;

– értsék az élőlények alkalmazkodásának szükségességét, a környezet – szervezet – életmód összefüggéseit;

– állítsanak össze minél több táplálkozási láncot a megismert élőlényekből;

– ítéljék meg reálisan a mérsékelt éghajlati övezet életközösségeinek a bioszférában betöltött szerepét, területi csökkenésük, pusztulásuk okait, következményeit;

– alakuljon ki tudatos természetvédő szemlélet és magatartás;

– ismerjék fel az ésszerű erdőgazdálkodás fontosságát.

A tanulók:

– ismerjék a tundra, az állandóan fagyos terület és a magas hegyvidékek földrajzi helyét, éghajlatát

– ismerjék a tengerek és tengerpartok környezeti tényezőit;

– tudják a hideg övezet, a magas hegységek és a tengerek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét;

– értsék az élőlények környezethez való alkalmazkodását, tudjanak rá példákat mondani;

– legyenek képesek a megismert fajokból táplálkozási láncokat összeállítani;
– ismerjék a tengerek és a vízpart környezeti tényezőit;
– tudják a partközeli és nyílttengeri vizek legtipikusabb, egymással táplálkozási kapcsolatban lévő fajainak nevét, küllemét, életmódját és az életközösségben betöltött szerepét;
– ismerjék a vízi életmódhoz való alkalmazkodás jellegzetességeit, s tudjanak rá példákat mondani;
– lássák be a vizek jelentőségét és egyre növekvő veszélyeztetettségét, váljanak a környezetvédelem tevékeny résztvevőivé;

II. félév

Élőlények és környezetük

A tanulók

– ismerjék meg a környezeti tényezőket, azok hatásait az élőlényekre;
– lássák az élőlény tűrőképessége és előfordulása közötti összefüggéseket;
– tudják, melyek az élőlények közötti kölcsönhatás leggyakoribb formái, és mi azok jelentősége az életközösségekben, ismerjék fel az életközösségek változásának típusait, okait;
– sajátítsák el az egyes táplálkozási szintek jellemzőit, lássák azok szerepét az anyag- és energiaforgalomban;
– ismerjék meg az élővilágot, az emberiséget fenyegető veszélyeket, azok következményeit, megelőzésük lehetőségeit;
– legyenek érzékenyek a környezet változásai iránt, tudatosuljon bennük, hogy felelősek saját életük és környezetük állapota iránt;

Az élőlények rendszerezése

A tanulók:

– ismerjék a rendszerezés történetét, a mesterséges és természetes rendszer alapelveit és jeles képviselőit;
– tudják a főbb rendszertani kategóriákat és azok egymáshoz való viszonyát;
– sajátítsák el a megismert osztályok, törzsek, országok nevét és közös jellemzőit;
– ismerjék fel a rendszerben az élővilág fejlődéstörténetét;
– legyenek képesek a megismert fajokat jellemzőik segítségével besorolni a megfelelő rendszertani kategóriába;
– szerezzenek alapvető jártasságot a növények, állatok felismerésében.

Természet és fenntarthatóság

– természetvédelem és környezetvédelem legfontosabb feladatai
– tájékozottság a globális problémák témájában

Biológia 8. évfolyam I. félév

Az emberi szervezet egyed alatti szerveződési szintjei

A tanulók

– ismerjék a szerveződési szintek nevét, fogalmát, egymáshoz való viszonyát a, szervezetben betöltött szerepét,

– legyenek képesek a szövetek felismerésére és csoportosítására,

– tudják a szerkezet – működés – testbeni hely összefüggéseit példákkal bizonyítani,

– értsék, hogy az emberi szervezet egységes egész, melynek részei összehangoltan működnek,

Bőr és mozgás szervrendszer

A tanulók

– tudják, hogy a bőr szervezetük első védelmi vonala, s e feladatot milyen szerkezettel végzi,

– ismerjék meg a bőr leggyakoribb kamaszkori elváltozásait és a tennivalókat,

– sajátítsák el a bőrápolás és az egészséges öltözködés ismereteit,

– ismerjék meg a mozgás szervrendszerének szerveit és a szervek szervrendszerben betöltött szerepét,

– lássák a sport, a rendszeres mozgás és a megfelelő idejű és formájú pihenés jelentőségét a szervrendszer és az egész szervezet egészségének megőrzésében,

– tudják, milyen az egészséges testtartás, s ez váljék személyiségük jellemzőjévé,

– ismerjék meg a leggyakoribb mozgásrendszeri elváltozások okait, és igyekezzenek ezeket életvitelük során kiküszöbölni,

– sajátítsák el e két szervrendszerrel kapcsolatos elsősegély-nyújtási alapismereteket.

A szervezet anyag-és energiaforgalma

A tanulók

– ismerjék a legfontosabb tápanyagokat, azok tulajdonságait és a szervezetben betöltött szerepüket,

– értsék az étrendben tervezett változtatások fontosságát,

– sajátítsák el az egészséges táplálkozás szokásait,

– ismerjék az anyagcsere szervrendszereit felépítő szerveket, azok működését

– ismerjék az anyag- és energiaforgalom lebonyolításában részt vevő szervrendszerek felépítését és működését,

– értsék az építő és lebontó folyamatok elválaszthatatlanságát, s arányaik meghatározó szerepét a szervezet állapotában,

– ismerjék a rendszeres mozgás (sport) és a szervrendszerek „edzésének” fontosságát a betegségek megelőzésében,

– legyenek képesek ellenállni az alkohol és a cigaretta csábításának

Biológia 8. évfolyam II. félév

Szabályozás

A tanulók

– ismerjék az idegrendszer szerveződését, fő részeit: központi, környéki szerveit; helyüket és felépítésüket,

– értsék az ingerület keletkezésének, vezetésének és átadásának menetét,

– legyenek képesek – az idegélettani folyamatoknál – a fizikai, kémiai ismereteiket alkalmazni,

– tudják a reflexív részeit, a feltétlen és a feltételes reflexek hasonlóságait és különbségeit,

– ismerjék a hormonális szabályozást végző mirigyek működését,

– ismerjék az érzékszervek felépítését és a bennük lejátszódó érzékelési folyamatokat,

– ismerjék az élvezeti és kábítószerek káros élettani hatását, s tudjanak ezek csábításainak ellenállni,

– törekedjenek pszichés egészségük megőrzésére,

Szaporodás szervrendszere

A tanulók

– ismerjék a férfi és a női szaporító szervrendszer részeit, felépítését,

– értsék a szabályozó és a szaporító szervrendszer működésének kapcsolatát,

– tudják, miben hasonlít és miben különbözik a két nem szaporító szervrendszerének működése,

– ismerjék fel a másodlagos nemi bélyegeket a női és a férfi szervezetben,

– lássák a nemi élet jelentőségét az ember életében, s alakuljon ki bennük megfelelő felelősségtudat,

– lássák a túl korai nemi élet veszélyeit,

– tudják, miként lehet elkerülni a leggyakoribb nemi úton terjedő betegségeket,

– sajátítsák el a személyi szexuális higiéné ismereteit, szokásait,

– ismerjék az emberi élet méhen belüli és kívüli szakaszait, jellemzőit,

Természetismeret

5. évfolyam I. félév

Ismerje a virágos növény szerveit, és azok működését. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a félév során megismert zöldség- és gyümölcsféléket, és háziállatokat.

Ismerje az ízeltlábúak, madarak, emlősök testfelépítésbeli legfontosabb jellemzőit, azok alapján tudja a tanult élőlényeket felismerni, csoportosítani. Ismerje a háziállatok igényeit, hasznosítási módjait. Ismerje a legjellemzőbb zöldség- és gyümölcskárosító rovarokat. Legyen tájékozott a természetes védekezési lehetőség módjairól

Fogalmak: egynyári növény, kétnyári növény, évelő növény, főgyökérzet, főeres levél, mellékgyökérzet, mellékeres levél, fás szár, lágy szár, hagyma, torzsa, tönk, gumó, bogyótermés, csonthéjas termés, almatermés, egyszerű levél, összetett levél, virágzat, teljes átalakulás, gerinces, emlős

Tudjon tájékozódni a térképen és a természetben.

Ismerje a fő és mellékvilágtájakat.

Tudja használni a vonalas mértéket, a keresőhálózatot.
Ismerje a térkép jelrendszerét.
Ismerje fel a domborzati formákat a színek és a magassági számok alapján.

5. évfolyam II. félév

A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a II. félév során megismert háziállatokat, jellemzők alapján tudja felismerni, és csoportosítani. Ismerje a háziállatok igényeit, hasznosítási módjait.
Fogalmak: gerinces, emlős, madár, párosujjú patás, páratlanujjú patás, ragadozó fogazat, mindenevő fogazat, növényevő fogazat, fészekhagyó fióka, fészeklakó fióka, agyar, tülkös szarv, összetett gyomor, kérődzés, kapirgáló láb, magevő csőr
Ismerje az emberi szervezet szervendszereit, azokat alkotó szerveket, a szervek működését. Legyen tisztában a szervezet egészségének megőrzéséhez szükséges életmóddal.
Fogalmak: emésztés, felszívódás, pulzus, légzés, gázcsere, anyagcsere
Tudja az időjárás és az éghajlat elemeit.
Hőmérsékleti adatokból tudja kiszámolni a napi középhőmérsékletet és a napi hőingást.
Igazodjon el az éghajlati övezetekben.
Ismerje hazánk nagy tájait.
Jellemezze hazánk éghajlatát.

6. évfolyam I. félév

Ismerje az I. félévben megismert hazai életközösségek (erdő, füves területek) környezeti jellemzőit. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a hazai életközösségek I. félév során (erdő, füves területek) megismert élőlényeit. A megismert jellemzők alapján tudja felismerni és csoportosítani a tanult élőlényeket.
Tudjon a hazai életközösségek tagjaiból táplálék láncot felállítani.
Fogalmak: élőhely, életközösség, erdő, természetes és mesterséges életközösség, lombhullató, örökzöld, zárvatermő, nyitvatermő, évelő, zuzmó, gyöktörzs, toboz, egyivarú virág, kétivarú virág, egylaki növény, cserje, ágtövis, tüske, gerinces, emlős, madár, téli álom, rágcsáló, rovarevő fogazat, tépőcsőr, fogóláb, kúszóláb, állandó madár, költöző madár, fészeklakó fióka, fészekhagyó fióka, átalakulás nélküli fejlődés, másodlagos rét, egyenes szárnyúak, kifejlés
Ismerje a kontinenseket és az óceánokat.
Ismerje a földrajzi fokhálózatot, tudjon a térképen tájékozódni a szélességi és a hosszúsági körök segítségével. Tudja mi a zónaidő.
Ismerje a Föld mozgásait, tudjon tájékozódni térben és időben.

6. évfolyam év vége

Ismerje a II. félévben megismert hazai életközösségek (füves területek, vizek és vízpartok) környezeti jellemzőit. A megtanult algoritmus szerint tudja jellemezni a hazai életközösségek II. félév során (füves területek, vizek és vízpartok) megismert élőlényeit. A megismert jellemzők alapján tudja felismerni és csoportosítani a tanult élőlényeket. Tudjon a hazai életközösségek tagjaiból táplálék láncot felállítani. Legyen tisztában a természetvédelem legfontosabb feladataival.

Fogalmak: változó testhőmérséklet, ásóláb, lemezes csőr, úszóláb, plankton, kétlaki növény, oldalvonal, úszóhólyag, kétéltű, hüllő,

Ismerje a Föld éghajlati övezeteit.

Tudja elhelyezni Magyarországot a Kárpát-medencében. Ismerje hazánk nagytájainak fő jellegzetességeit, legfontosabb természeti értékeit. (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-középhegység, Dunántúli-dombság, Északi-középhegység)

Mutassa meg az ezekhez kapcsolódó topográfiai fogalmakat.

Földrajz

7. évfolyam I.félév

I. Tájékozódás a földrajzi térben

1. Milyen térképek vannak?
2. Koordináta-rendszer a Földön
3. Légből készült képek

II. A földrajzi övezetesség rendszere

1. Az övezetesség rendszere
2. A forró övezet
3. Mérsékelt övezet1 - Hideg és meleg mérsékelt öv
4. Mérsékelt övezet 2. – Valódi mérsékelt öv
5. Hideg övezet és a függőleges földrajzi övezetesség

III. Európán kívüli térségek földrajza

Afrika földrajza

1. Afrika domborzata és vízrajza
2. Afrika éghajlata és mezőgazdasága
3. Afrika gazdasága és népessége

Amerika földrajza

4. Amerika határai és domborzata
5. Amerika éghajlata és vízrajza

6. Amerika népessége és települései

7-8. Az Amerikai Egyesült Államok

9. Latin-Amerika, Ázsia, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek földrajza

10. Ázsia határai és vízrajza

11. Ázsia domborzata és éghajlata

7. évfolyam II. félév

12. Ázsia népessége és települései

13-14. Japán és Délkelet-Ázsia országai

15. Kína

16. India

17. Délnyugat-Ázsia

18. Ausztrália és Óceánia

19. Sarkvidékek

20. A világtenger

IV. Európa földrajza

1. Európa fekvése, határai és tájai

2. Európa részei, éghajlata és vízrajza

3. Európa népessége és országai

4. Az Európai Unió

5. Észak-Európa

6. Az Egyesült Királyság

7. Franciaország

8-9. Dél-Európa meghatározó országai

10.-11. Németország

12. Ausztria és Svájc

13. Csehország és Szlovákia

14. Lengyelország és Ukrajna

15. Románia

16-17. A délszláv országok

18. Oroszország

8. évfolyam I. félév

I. A Kárpát-medence térsége

1. A Kárpát-medence térségének földrajzi egysége

2. A Kárpátok kialakulása és részei
3. Természeti erőforrások és környezeti veszélyek
4. Táji és kulturális értékek a határainkon túl
5. A Kárpát-medence térségének népessége

II. Magyarország földrajza
II/I. Magyarország természetföldrajza
1. Hazánk, Magyarország
2. Vizeink a felszínen és a felszín alatt
3. Természeti kincseink
4. Középhegységeink
5. Alföldi tájakon
6. Dombságok a Dunántúlon
II/II. Magyarország népessége és települései
7. Települések Magyarországon
8. Fővárosunk, Budapest
9-10. Magyarország népessége
11. Magyarország természetföldrajza, népessége
II/III. Magyarország gazdasága
12. Mezogazdaság és élelmiszeripar

8. osztály II. félév
13. Energiagazdaság 1.:Nem megújuló energiaforrások
14. Energiagazdaság 2.:Megújuló energiaforrások
15. Az ipar és környezeti hatásai
16. Infrastruktúra
17. Kutatás-fejlesztés, kereskedelem
18. Turizmus

III. Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza
1. A lakóhely földrajza
2. Természeti és kulturális értékeink
3. Népesség
4. Mibol, hogyan gazdálkodunk?
5. A lakóhely környezeti kihívásai

Etika

5. osztály I. félév

Az egyes leckékhez tartozó olvasmányok, szemelvények a lecke sorszámával megegyező szám alatt találhatók a tankönyv Gyűjtemények című fejezetében.

Témakörök, tartalmak:

1. Éntudat – Önismeret

Életkori szakaszok: az emberi élet szakaszai, testi és lelki változások, az önállósodás, növekvő felelősség

Jól érzem magam: testi-lelki egészség fontossága; a testi-lelki egészséget őrző tevékenységek ismerete és alkalmazása, helyes táplálkozás, mozgás, pihenés; egészséget veszélyeztető hatások felismerése, alapvető emberi viselkedésformák értékelése

Lelki egészségem: harmonikus élet, jövő, az egészséges és harmonikus életmód, érzelmek és kifejezésmódjuk, ezeknek megfelelő viselkedés / cselekvés, pozitív és negatív hatások felismerése saját élethelyzetekben, a nehéz helyzetek kezelése, megoldása

Adottságaim, lehetőségeim, korlátaim: az önértékelés módjai, a reális önértékelés; én és mások, az emberek közötti hasonlóságok és különbségek; a saját és társaink belső értékeinek, egyediségének felismerése; egészségesek és fogyatékkal élők, különböző emberi élethelyzetek megismerése

A lelkiismeretem: a lelkiismeret / a lelkiismeret-furdalás; döntések saját és mások értékeinek figyelembe vételével, cselekedeteink és szavaink következményei; a problémák elemzése és megoldási lehetőségek alkotása, önmagunk motiválása a problémamegoldás érdekében

Céljaim, terveim: önismeret; rövid és hosszú távú fejlődési, tanulási céljaim; a célok elérését szolgáló utak, eszközök – tudás, bátorság, akarat, kitartás, eltökéltség; a tudásszerzés módjai, hiteles források felhasználása; példaképeink a valós és virtuális környezetben pl. családban, ismeretségi körben; az egyéni sikerek értelmezése

Fogalmak: önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

2. Család – Helyem a családban

Családba születtem – otthonom: a család fogalma; a család szerepe életünkben; mitől jó egy család

Családi kapcsolataim – rokonság: családfa; családom viszonyrendszere; a családot összetartó érzelmek és közös értékek: a támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, hagyományok, közös tevékenységek;

Családi szokásaink, ünnepeink: hétköznapi szokások, tevékenységek, családi hagyományok és szokások; ünnepek: névnap, születésnap, karácsony, húsvét...stb.

A családi együttlét harmóniája: a szeretet, bizalom, tisztelet szerepe a családban a barátságokban és a párkapcsolatokban; együttélési szabályok; az érzelmeket is kifejező figyelmes kommunikáció fontossága; érték- és érdekütköztetések a családban, lehetséges konfliktusok és megoldási javaslatok
Feladataim otthon: a családban betöltött szerepek és feladatok, munkamegosztás; szerepem, feladataim, kötelezettségeim a családban – házimunka, önként vállalt feladat

A család külső kapcsolatai, kötődései: közösségek a családon kívül, kapcsolataink; közösen vagy egyedül végezhető tevékenységek; összefogás egy közös cél érdekében
Akikre érdemes hallgatni: családtagok, rokonok, ismerősök – bizalom, egymás segítése, támogatása, tudásátadás; a különböző problémás helyzetek megoldása - segítségkérés, segítség felajánlása
Kedvenc állataink: állatvédelem, felelős állattartás, állatok tisztelete, szeretete, gondozása, megértése
Fogalmak: támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

5. osztály II. félév

3. Baráti kapcsolatok – Helyem a közösségekben
Közösségeink értékei: szoros / laza kapcsolatok a közösségeimben; a jó közösség;
A barátság: a barátság fogalma; a jó barátság ismérvei; a kapcsolat ápolása: kapcsolatokat összetartó szokások, a jó működés feltételei; a bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formái; barátság az közösségi hálón: a virtuális identitások lehetséges megismerési módjai, hagyományos és a modern technológia nyújtotta kapcsolattartási lehetőségek; különbség a valóságos és a virtuális identitás között;
Haver vagy jó barát?: a haver és a jó barát közti különbség; barátság, bizalom, titok; megbízhatóság;
Baráti társaságaink: jó társaság, rossz társaság; szükségünk van társakra, a társas kapcsolatok fontossága; bátorítás, biztatás, fontosság érzése, biztonságérzet;
Iskolánk: iskola, évfolyam, osztály, osztályközösség; egymás megismerése; közös tevékenységeink, élményeink;
Szabályok: írott és íratlan szabályok: törvények, előírások, házirend; együttműködés, helyes, helytelen viselkedés, szabálykövetés, büntetés
Beilleszkedés a közösségbe: kapcsolat kezdete; rokonszenv – ellenszenv; a beilleszkedést segítő, akadályozó viselkedés, cselekvések; rokonszenv, ellenszenv azonosítása; az elhagyatottság, a kirekesztettség érzése; csoportban elfoglalt hely és szerep azonosítása, a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalása; valóságos és virtuális közösségek
Együttműködés: közös feladat, közös cél; a közösség szabályai, egyenletes terhelés, munkamegosztás; a megértésre törekvő, egyenrangú kommunikáció; saját véleményünktől eltérő

vélemények tiszteletben tartása, a saját álláspont melletti érvelés
Konfliktusok: a konfliktus kialakulására utaló jelzések, konfliktusok megelőzése, javaslatok a konfliktusok megoldására, konfliktuskezelési lehetőségek; érzelmi állapotunk és viselkedésünk milyen következményekkel járhat, milyen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatainak alakítására; helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezése;
Fogalmak: rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

6. osztály I. félév

Az egyes leckékhez tartozó olvasmányok, szemelvények a lecke sorszámával megegyező szám alatt találhatók a tankönyv Gyűjtemények című fejezetében.
Témakörök, tartalmak:
1. A társas együttélés kulturális gyökerei. Nemzet - helyem a társadalomban
Közösségeink értékei: a közösségek összetartó ereje a közös cél; azonosulás a közös célokkal, alkalmazkodás, hatékonyság; egyéni érdek, csoportérdek, konfliktusok, problémamegoldás
Magyar nemzetünk, magyar hazánk: nemzet, haza fogalma; a nemzet, a kulturális közösség fontos értékei, szerepük életünkben; magyarok a világban; külhoni és anyaországi magyarok;
Egy ország, több nemzetiség: nemzetiségek Magyarországon, másnemzetiségűek a magyar történelemben, művészetben, sportban
Anyanyelvünk, nemzeti jelképeink: nemzeti jelképeink – magyar zászló, címer, Himnusz; anyanyelvünk
Nemzeti értékeink, kultúránk: agrár- és élelmiszergazdaság, egészséges életmód, épített környezet, ipari és műszaki megoldások, kulturális örökség, sport, természeti környezet, turizmus, vendéglátás; hagyományőrzés;
Ünnepeink, hagyományaink: az vallási, világi, vidék-város emberének ünnepei, állami ünnepek jelentősége, közösségmegtartó szerepük, jelképeik; hagyományok, szokások; viselet;
Településünk értékei: településtípusok, a közösség szerepe a települések fejlődésében; a közösség összetartóerejének segítése; a köztulajdon megbecsülése, a magántulajdon védelme;
Egyéni felelősségünk a közösségben: közös célok meghatározása; egyéni és közösségi érdekek összevetése; a hatékony együttműködés feltételeinek számbavétele; írott és íratlan szabályok betartása; önkéntes, másokat segítő tevékenységek; valós és virtuális közösségek
A gyermekek jogai: Tetszőlegesen választás alapján ismertess 5 számodra fontos cikket a Gyermekjogi Egyezmény tankönyvben található cikkei közül!
Fogalmak: csoport, közösség, nemzet, nemzetiség, beilleszkedés, kirekesztés, érdek, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás, vezető, példakép

6. osztály II. félév

2. A természet rendjének megőrzése, fenntartható jövő

Technikai fejlődés: a technikai fejlesztések célja; életünket megkönnyítő találmányok, technikai eszközök; mesterséges intelligencia a hétköznapokban;

Képernyőink hatalma: infokommunikációs eszközök és használatuk szabályai;

Valós és valótlan információk, hiteles források, álhírek, a „kacsa”;

Túl nagy lábon élünk!: A Föld természeti erőforrásai felhasználásának hatásai; ökológiai lábnyom;

A környezetszennyezés hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére;

Magyarország ökológiai lábnyoma; személyes felelősségünk a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatok felsorolása;

Milyen szokások kialakításával, cselekvésekkel járulhatunk hozzá a fenntarthatóság megvalósításához?; szükséglet, fenntarthatóság, energia- és víztakarékosság;

Tudatos vásárlás: szükségletek, felhalmozás, felesleg, impulzusvásárlás, márkafüggőség; a tudatos vásárló, tudatos fogyasztó; környezetbarát, újrahasznosítható csomagolás, hulladékcsökkentés

A reklámok hatása: kereskedelmi és társadalmi célú reklámok; bárkinek bármit eladni; a reklám- és eladási trükkök, reklámok hatása

Egészséges táplálkozás: a testi és szellemi egészségünk forrásai; táplálékpiramis; élelmiszercímkék információi; élelmiszer termékgarancia-címkék

Valódi szépség: az emberi külső változása a történelem folyamán; vonzó külsőmesterséges eszközök nélkül; Mi a szép?; Mi minden rejlik a szépség mögött?

Virtuális tér: kapcsolattartás régen és ma – képeslap, levél, távirat, telefon; az internetes alkalmazások, lehetőségek, tevékenységek; az internethasználat szabályai

Rajtunk is múlik! a Föld betegeskedik, környezetszennyezés: talaj, víz, levegő, növények, állatok; környezetvédelem

Fogalmak: természetvédelem, környezetvédelem, média, virtuális tér, tudatos fogyasztó, létszükséglet, takarékosság, mértékletesség, felelősségvállalás

3. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére

Hol az igazság? tudomány, vallás, művészet; vallásos gondolkodás, tudományos gondolkodás; vallásos hit, meggyőződés, megtérés, tudás, ateizmus, sejtés, hagyomány; világnézeti elkötelezettség, a kölcsönös tolerancia elveinek alkalmazása

Vallási közösségek: vallás és közösségek, szertartások, ima, keresztelés, szentelés...stb.

Világvallások: az európai, a nemzeti kultúra közös eredete, forrásai; keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizus, kína vallásai, zsidó vallás; a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a

kultúrára gyakorolt hatása; világvallások emberi életre vonatkozó néhány erkölcsi tanítása
A kereszténység és ünnepei: keresztény felekezetek: római katolikus felekezet; protestáns felekezetek: református, evangélikus; a különböző felekezetek jelképei, ismertetőjegyei; vallások ünnepkörei, a hozzájuk tartozó jelképek, szokások; néphagyományok
Tények és feltételezések: mi a tény, mi a feltételezés; igaz – hamis; nem mindig hihetünk a szemünknek; a helyes és a helytelen dilemmái
Kíváncsiság és megismerés: tudományterületek, tudományágak, magyar feltalálók, találmányok; a tudásszerzés módjai, különös tekintettel a forrás hitelességére
A tudósok felelőssége: az emberiség életét, fejlődését biztosító, a legkevesebb káros hatást okozó találmányok; a helyes és a helytelen dilemmái
Fogalmak: világkép, világnézet, tudás, tény, vélemény, információ, hitelesség, együttélés, hit, istenhit, vallás, egyház, vallási tanítás, jó, rossz, lelkiismeret

7. osztály I. félév

Az egyes leckékhez tartozó olvasmányok, szemelvények a lecke sorszámával megegyező szám alatt találhatók a tankönyv Gyűjtemények című fejezetében.
Témakörök, tartalmak:
1. Ki vagyok én?
Ember vagyok: Az ember biológiai lény, társas lény, lelki lény; az ember jellemzője az egyéniség, egyediség, személyiség. Személyiségünket befolyásoló szüleinktől örökölt, életünk során szerzett tulajdonságaink, és a bennünket érő környezeti hatások, élethelyzetek.
Gyermekkor és felnőttkor között: Gyerekekre, serdülőkre, felnőttekre jellemző tulajdonságok. Testi, lelki változások kamaszkorban. A kamaszkor átvészeléséhez adható tanácsok. (táplálkozás, életmód, időbeosztás, gondolkodásmód, érzelmek, kommunikáció...)
Értelem és érzelem: Értelem és érzelem kapcsolata; érzelmeink kifejezése különböző élethelyzetekben: öröm, szeretet, boldogság, vidámság, bánat, harag stb. Értelmi és érzelmi intelligencia fontossága. Érzelmeink kifejezése, mások érzelmeinek figyelembevétele konfliktushelyzetben megfelelő kommunikáció segítségével.
A személyiség és szerepei: Önismeret, önértékelés, családi és társadalmi szerepek; szerepeink változása életünk során; szerepeinknek megfelelő viselkedés.
Az erkölcsi jó: A jó és a rossz megkülönböztetése; bűn és erény; erkölcsi szabályok, elvárások; erkölcsi dilemmák, elvek, szándékok, esetleges félelmek a döntésekben, következmények. Az internetezés veszélyei, a web illemszabályai.
Érték, vágy, cél: Az érték, egyéni és társadalmi értékrend, érdekek ütközése; érték és mérték, mértéktartás, az arany középút; érték és szükséglet, vágyak és célok, ami szükséges céljaink

eléréséhez, a jövőnkért végrehajtható tetteink;
Fogalmak: önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság
2. Család
Egységben: Család, családtagok, családi szerepek; női és férfi feladatok régen és ma a családban, a különböző szakmákban. Férfiak a női, nők a férfias szakmákban. Egyenlőség-egyenlőtlenség férfiak és nők között, az egyenjogúság és egyformaság különbsége. Érdeklődési köröm.
Szerelem: A szerelem régen és ma: ismerkedés, kezdeményezés, udvarlás, érzelmek kifejezése,figyelmességek, gesztusok, kommunikáció;
És boldogan éltek: Házasság, elköteleződés, fogadalmak, eskü; leánykérés régen és ma; a párválasztás szempontjai; Szeretet vagy szerelem? Ki érett a házasságra?; esküvő, lakodalom; a tartós párkapcsolat feltételei, a párkapcsolat nehézségei;
Otthon, család, közösség: Családi fészek; Mitől jó, mire való a család? A család funkciói; családok régen és ma; ünnepek a családban / családi ünnepek;
Családi mozaik: Családi kapcsolatok, családmodellek, mozaikcsalád, szülők, testvéri kapcsolatok; nagycsalád: több generáció együttélése, pozitívumai, generációs problémák
Kamasz a családban A család életre szóló támogatása; kapcsolat szülőkkel, testvérekkel; konfliktusok forrásai, szavak, gesztusok, tettek, alkalmazkodás, szabályok betartása;
Fogalmak: érzelem, szerelem, párkapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok
3. Társas kapcsolatok
Nincs egyebünk, csak a törvényeink: Írott és íratlan szabályok; szabályalkotás lépései; egyéni és közösségi érdek ütközése; szabályokon túl: a „fair play”; az előny: igazságos – igazságtalan előnyök
Alkalmazkodás és önállóság: Konfliktusok, alkalmazkodás, önállóság, szabadság, felelősség; alkalmazkodás egyénhez, közösséghez a kommunikációban: egyéniség, figyelem, tisztelet, megértés, együttérzés,
Senki sem különálló sziget: Erősségeim – gyengeségeim: ahogy magamat látom, ahogyan mások látnak; Ilyen voltam – ilyen vagyok – ilyen leszek; felelősség önmagamért, embertársaimért
Iskolai kapcsolataim: problémák, konfliktusok, megoldások; jogok és szabályok az iskolában; új tanuló az iskolában, alkalmazkodás
Érzelmeink a kapcsolatainkban: Pozitív, negatív érzelmek a kapcsolatokban; egyetemes emberi alapérzelmek (6); jó / rossz kapcsolataink; szükségleteink a kapcsolatainkban, érzelmeink kifejezése: tettek, szavak, gesztusok

Bizalmi társas kapcsolatok: A bizalom kialakulása; fenntartása társas kapcsolatokban; nehézségek, konfliktusok a bizalmi viszonyban; negatív viselkedési modellek tiltólistája, kapcsolat megszakítása
Azt mondom: NEM!: Bántalmazás, kirekesztés, megfélemlítés, zaklatás az iskolában, iskolán kívül; szexuális erőszak, családon belüli erőszak; veszélyhelyzetek, elővigyázatosság, „bulikódex"; Kihez fordulhatok segítségért?
Fogalmak: kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás

8.osztály I. félév

Témakörök, tartalmak:
I. A társas együttélés kulturális gyökerei
Közösség és egyén: Milyen vagyok: erősségeim, gyengeségeim? Közösségben betöltött szerepeim, együttműködés másokkal (csapatmunka). Hasznos tevékenységeim otthon, az iskolában, a településemen, karitatív tevékenységek.
Valóságos és virtuális közösségek: Valóságos és virtuális közösségeink; Médiahasználati szokásaink; Közösségi oldalak; Valóság vagy álarc? Mire használod a médiát, az internetet? A média hatása; Internetes etika, internetes bántalmazás
Egyéni és közösségi érdek: Ki mit szeretne? Családi konfliktus. Érdekek a közösségben. Érdekellentétek. Egyéni és közösségi érdekérvényesítés.
Társadalmi értékek: a közösség működésének fő szempontjai és érvényesülésük: cél, feladat, szabály, együttműködés; közösségi / egyéni felelősség (Egy mindenkiért, mindenki egyért!); a társadalom aranyszabálya a kölcsönösség; együttműködés és kölcsönösség a társadalomban; társadalmi szabálytalanságok (erkölcsi normák sértése) következményei
Európában magyarként: a magyarság mint nemzeti közösséghez tartozás feltételei (politikai, kulturális); határon túli magyarok, Magyarországon élő nemzetiségek; hagyományőrzés, hungarikumok;
A mi Európánk: földrajzi elhelyezkedése, jellegzetességei, szellemi egysége; az Európai Unió, szimbólumai, Magyarország és az EU, közös értékeink, magyar értékek Európában
Fogalmak: nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média
II. A fenntartható jövő
Ember és környezetének kölcsönhatása: az ember és környezete (természeti, társadalmi, gazdasági); ökonómia – ökológia, ökológiai gondolkodás, környezettudatosság, környezetvédelem, ökológiai lábnyom, az ember felelőssége
Jólétünk alapja: az energia: elektromos energia, energiaforrások (megújuló, nem megújuló),

felhasználásuk, hatásuk: környezetszennyező/-kímélő, előállítás, feldolgozás, szállítás nehézségei, export-import jelentősége; klímaváltozás és következményei, a Föld velünk és miattunk változik
Környezetalakító tevékenységek: az ember környezetátalakító tevékenysége és annak következményei, alkalmazkodás a környezeti változásokhoz; talaj, levegő, víz szennyezése - védelme
A jövő kötelez: fenntarthatóság fogalma, jelentése, pillérei, egyensúlya; környezetbarát technológiák, céljuk, szimbólumaik, jelölésük; környezetszépítés

8. osztály II. félév

Fogyasztói és pénzügyi tudatosság: szükségleteink, igényeink környezetet befolyásoló hatása, reklámok, tudatos fogyasztás; pénzügyi szokásaink/döntéseink, bevételek/kiadások összefüggése, javuló/romló pénzügyi helyzetünk; takarékosság, tudatos életmód
Az emberiség jövője: 17 fenntarthatósági cél jelentése, tartalma
Fogalmak: erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség
I. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére
Erkölcs és világnézet: jó és rossz a mesében és a valóságban, erkölcs, erkölcsi jó, erkölcsi döntések, világnézet: istenhívők, ateisták
A világvallások és a hit: az 5 világvallás és legfontosabb jellemzői, a hit és a vallásosság
A zsidóság és a kereszténység: az ábrahámi vallások eredete, a zsidó vallás, a kereszténység; zsidó és keresztény templomok, belépés szabályai, szertartások, szokások, zarándoklat
Európa vallási arculata: a kereszténység terjedése, európai vallások a kereszténységen kívül; Európa vallási megoszlása; vallási sokszínűség, lelkiismereti és vallásszabadság; vallások, egyházak az EU-ban és Magyarországon, Európa keresztény értékei, legfőbb keresztény értékek a mindennapi életben, a törvénykezésben vagy az erkölcsi normákban
A felebaráti szeretet az egyházak szerepvállalásában: a felebaráti szeretet, az emberek közötti viszony legegyetemesebb elve, ún. aranyszabálya a szeretetparancs, az emberek egyenértékűsége; az állam és egyház különválása, együttműködése; karitász (jótékonykodás), a magyarországi egyházak karitatív és egyéb hasznos tevékenysége; Te, mi hogyan segíthetünk?
A tízparancsolat mint értékrend törvény / szabály / parancsolat; A tízparancsolat 1., 2. kőtáblája; törvények és a tízparancsolat kapcsolata;
Az élet tisztelete minden élőlény életének értéke, az állatok, emberek életének tisztelete; honnan, mikortól számítjuk az életet; az élet védelme; az élet elvétele bűn; életmentés, Vöröskereszt
Fogalmak: vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitász, aranyszabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat.

TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEK - TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

Fejezetek az ókor történetéből

Az ókori Egyiptom világa

Földművelés a Nílus mentén. Egyiptomi vallás és halottkultusz. Az egyiptomi írás

Az ókori Hellász öröksége

Mindennapok egy görög városban: Athén és lakói. Görög istenek. Az olümpiai játékok. Az athéni és spártai nevelés.

Az ókori Róma öröksége

Róma alapítása a mondákban. Egy római polgár mindennapjai. A gladiátorviadalok és a kocsiversenyek. Római emlékek Pannóniában.

A görög-római hadviselés

Görög hadviselés a marathóni csata példáján. Nagy Sándor hadserege és hódításai. Az ókor „tankjai”: Hannibál elefántjai. Caesar légiói.

Képek a népvándorlás korából

A Római Birodalom szétesése. A Hun Birodalom. Attila és hadjáratai: az ókor egyik legnagyobb csatája (a catalaunumi csata).

A kereszténység

Az Ószövetség népe

Az Ószövetség/Héber Biblia: Ábrahám és Mózes. Az önálló zsidó állam alapítói: Dávid és Salamon története

Jézus élete, tanításai és a kereszténység

Történetek az Újszövetségből. A kereszténység főbb tanításai. A kereszténység elterjedése. A keresztény hitélet színterei és szertartásai. A kereszténység jelképei

A középkor világai

Élet a várban

Királyok és nemesek. Várépítészet - híres magyar középkori várak. Egy uradalom működése, a falvak világa (a jobbágyok élete).

Élet a kolostorban

A középkori egyházszervezet. A szerzetesség és a kolostor. Román és gótikus templomépítészet – híres magyar középkori egyházi emlékek. Oktatás a középkorban.
Élet a középkori városban
A céhek. A városi polgárok. Városépítészet – híres magyar középkori városok. Könyvnyomtatás és reneszánsz.

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Történetek a magyarok eredetéről
A hun-magyar eredettörténet a krónikákban: Hunor, Magor; Csaba királyfi. Az Árpád-ház eredettörténete: Emese álma, vérszerződés. Honfoglalás és kalandozások
Álmos és Árpád alakja a krónikákban.
A honfoglalás: Etelközből a Kárpát- medencébe.
Történetek a kalandozó magyarokról.
Szent István és a magyar állam
Géza és István alakja a krónikákban. István harca Koppánnyal és a koronázás. Államalapítás: egyházszervezés, vármegyék és törvények.

Árpád-házi királyportrék

Szent László, a lovagkirály. Könyves Kálmán, a művelt király. III. Béla, a nagyhatalmú király. II. András és az Aranybulla IV. Béla és a tatárjárás. Árpád-kori szentek
Szent Gellért. Szent Erzsébet. Szent Margit. **Árpád-kor**

győztes harcok és csaták

A pozsonyi csata. Német támadások nyugatról: felperzselt föld és a vértesi csata.
Nomád támadások keletről: a kerlési csata.
Magyarország koronázási jelvényei Szent Korona. Palást, jogar, országalma.

6. évfolyam

Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Magyar királyportrék a 14–15. századból
Károly és az aranyforint. Nagy Lajos, a hódító. Luxemburgi Zsigmond, a császár. Hunyadi János, a törökverő
Hunyadi János, a sokoldalú hadvezér. A nándorfehérvári diadal.
Hunyadi Mátyás, a reneszánsz uralkodó
Mondák és történetek Mátyás királyról. A fekete sereg. Mátyás reneszánsz udvara

Új látóhatárok

A földrajzi felfedezések

A felfedezők útjai. A világkereskedelem kialakulása. Gyarmatosítás Amerikában: az őslakosság sorsa, ültetvények és rabszolgák.

Korai kapitalizmus

A tőkés gazdálkodás kibontakozása és a polgárosodó életmód. A manufaktúrák, a világkereskedelem kialakulása. Az első bankok és tőzsdék.

A vallási megújulás

Egyházi reformtörekvések a kora újkorban. Reformáció és katolikus megújulás. Az anyanyelvi kultúra és oktatás felvirágzása magyar példák alapján. Vallási türelem Erdélyben.

Az új világkép kialakulása

A természettudományok fejlődése: a kopernikuszi fordulat. A középkorit felváltó világkép: a felvilágosodás.

Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

A török háborúk hősei

II. Lajos és a mohácsi csata. Buda eleste és az ország három részre szakadása. A várháborúk hősei (pl. Dobó; Zrínyi, a szigetvári hős).

Bocskai, Bethlen és Zrínyi

Bocskai István fejedelem, a hajdúk vezére. Bethlen Gábor, Erdély fejedelme.

Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér.

Buda visszavétele: a török kiűzése.

II. Rákóczi Ferenc és szabadságharca

Rákóczi fordulatos életpályája Munkácstól Rodostóig. Történetek a Rákóczi- szabadságharc idejéből.

A szatmári béke: függetlenség helyett megbékélés a birodalommal

Mária Terézia, a családanya és uralkodó. Intézkedései Magyarországon. Főúri kastélyok a művelődés szolgálatában (pl. Eszterháza, Gödöllő).

Élet a kora újkori Magyarországon

Élet a török hódoltság kori Magyarországon

A török uralom. A mezőváros élete. Szarvasmarha-kereskedelem. Élet a 18. századi Magyarországon

Magyarország újranépesülése és újranépesítése. Népek és vallások együttélése. A barokk városépítészet.

Forradalmak kora

Ipari forradalom
A textilipar fejlődése. A gőzgép. Bányászat, gyáripar, vasútépítés. Gyerekek és felnőttek mindennapjai egy iparvárosban.
Társadalmi-politikai forradalom
A köztársaság kísérlete Franciaországban. A forradalmi terror. Napóleon a császár és hadvezér.

A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora
A reformkor
Széchenyi István alkotásai.
A jobbágyfelszabadítás kérdése. A magyar nyelv és a nemzeti kultúra ügye.
A forradalom és szabadságharc története
A március 15-i események és a 12 pont. Kossuth Lajos szerepe. Az áprilisi törvények.
A Batthyány-kormány.
Történetek a szabadságharc idejéből. Görgei Artúr, a hadvezér. A tavaszi hadjárat. A Függetlenségi nyilatkozat. A fegyverletétel és megtorlás – Arad.
A kiegyezés
Az ellenállás formái. Deák Ferenc szerepe. A kiegyezés megkötése. Az Osztrák- Magyar Monarchia megszületése.

7. évfolyam

A modern kor születése
A nemzeti eszme és a birodalmak kora
A nemzeti eszme és a nemzetállamok Európája. A világ nagyhatalmai és ellentéteik a 20. század kezdetén.
Gyarmatbirodalmak a világ térképén.
Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus
A liberalizmus. A konzervativizmus. A szocializmus és kommunizmus eszméje. A kereszténységszocializmus.

A dualizmus kora: felzárkózás Európához
A modernizálódó Magyarország
Magyar feltalálók és találmányok, az ipar fejlődése. Vasútépítés. A millenniumi Budapest bemutatása. A

dualizmus kori vidék és város lakóinak és életmódjának bemutatása.

Egy világváros kiépülése – az urbanizáció Budapest.

A millenniumiMagyarország

A soknemzetiségű ország. A zsidó emancipáció, a hazai zsidóság szerepe a magyarországi modernizációban. A cigányság helyzete, hagyományos mesterségek. A millenniumi ünnepségek.

Az első világháború és következményei

Az első világháború, Magyarország a háborúban

A világháború kirobbanása. A hadviselő felek: az antant és a központi hatalmak. Az állóháború. Magyarok a világháborúban. A hátország megpróbáltatásai. Lenin és a bolsevik hatalomátvétel.

Magyarország 1918–1919-ben

A forradalmi kísérlet – elhibázott kül- és katonapolitika. Magyarország megszállásának folyamata. A tanácsköztársaság. Az ellenforradalom.

A trianoni béke

A Párizs környéki békék alapelvei, a vesztesek büntetése. A trianoni béke – a megcsonkított Magyarország. Magyarország területi, népességi és gazdasági veszteségei. A kisantant.

Totális diktatúrák

A kommunista Szovjetunió

Lenin és Sztálin diktatúrája. Az államosítás. A terror és a munkatáborok.

A nemzetiszocialista Németország

A nemzetiszocializmus: fajelmélet és antiszemitizmus. A náci hatalomátvétel, a hitleri diktatúra és terror.

A hitleri Németország terjeszkedése: Ausztria és Csehszlovákia.

A Horthy-korszak

A politika irányai

Horthy, a kormányzó. Antikommunizmus és revíziós törekvések. A politikai antiszemitizmus. Bethlen István miniszterelnöksége. Külpolitikai kényszerpályák Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés

Az oktatás, a kultúra és a tudomány néhány kiemelkedő képviselője. Társadalmi rétegződés és érintkezési formák Magyarországon. Életmód, szabadidő, sport.

A második világháború

Háború földön, tengeren és levegőben.

A hadviselő felek: a tengelyhatalmak és a szövetségesek. Sztálin-Hitler paktum, kezdeti német sikerek.

A háború európai frontjai és a csendes-óceáni hadszíntér. Fordulatok a háborúban: Sztálingrád és

Normandia, Berlin, az atombomba. Európa felosztása.

Magyarország a világháború idején

A revíziós eredmények A Szovjetunió elleni háború – a 2. magyar hadsereg a Donnál. Német megszállás. A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel. A hadszíntérré vált Magyarország

A háború borzalmai

A totális háború. A világháború fegyverei. A hátország szenvedései. Az ellenállás formái. A bombázások és városi harcok – Budapest példáján.

A holokauszt

A náci koncentrációs és megsemmisítő táborok. · Az európai és magyarországi zsidótörvények. · Kísérlet az európai és a magyar zsidóság és cigányság elpusztítására. Bűnösök, áldozatok és embermentők

A megosztott világ

A hidegháború

A kétpólusú világ – a vasfüggöny leereszkedése. Németország kettéosztása. Fegyverkezési verseny a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között. Hidegháborús konfliktusok: Korea, Kuba.

A Nyugat

A nyugati demokrácia és piacgazdaság. A jóléti társadalom. Az új tömegkultúra kialakulása.

Magyarország szovjetizálása

A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon

Háborús pusztítás és szovjet megszállás, deportálások a szovjet munkatáborokba. Bűnbakká tett németek és magyarok – kitelepítések, lakosságcsere. Az 1945-ös és 1947- es választások. Egypártrendszer, államosítás, diktatúra

A Rákosi-diktatúra

Az ÁVH működése. A személyi kultusz. Az egyházüldözés. A tervgazdaság működése.

8. évfolyam

A forradalomtól az ezredfordulóig

Az 1956-os forradalom és szabadságharc

Október 23., a forradalom kirobbanása. A pesti srácok és szabadsághősök. Szovjet tankokkal a népakarat ellen. A forradalom jelképei. A magyar forradalom a világtörténelem színpadán.

A kádári diktatúra

A kádári megtorlás. A pártállam működése: az elnyomás változó formái. Ellenőrzött társadalom,

tömegszervezetek

Élet a Kádár-rendszerben

A paraszti gazdaságok felszámolása, téeszesítés. A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”. A hiánygazdaság. A második gazdaság kiépülése. Életszínvonal- politika és eladósodás.

A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon

A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága.

Az ellenzék megszerveződése Magyarországon.

A tárgyalásos rendszerváltoztatás.

Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás. Antall József kormánya

Magyarország a rendszerváltoztatás után

A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése. A többpártrendszer működése. Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek. A társadalom átalakulása. Magyarország NATO-tagsága.

Együttélés a Kárpát-medencében

A határon túli magyarok

Határon túli magyarlakta területek. Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenes megtorlások, rendszerváltoztatás. A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma. Kivándorlás és asszimiláció.

A demokratikus állam

A modern demokrácia gyökerei

Az athéni demokrácia működése.

A parlamentáris rendszer működése Nagy Britanniában.

Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban.

A modern magyar állam.

Az Alaptörvény. Az Országgyűlés, a kormány és az igazságszolgáltatás. Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer.

Régiók története

Magyarország és az Európa Unió

Az Európai Unió születése és bővülése. Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai.

Magyarország európai uniós tagsága.

Közép-Európa

A régió sajátosságai (kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség). A második világháború hadszíntere. A szovjet megszállás. A visegrádi együttműködés.

Az Amerikai Egyesült Államok

Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte. Az amerikai polgárháború okai és eredményei. Az Amerikai

Egyesült Államok világhatalommá válása

India

Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai. A brit gyarmati uralom. Gandhi és a függetlenségi mozgalom. A jelenkori India ellentmondásai.

Kína

A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai. Kína félgyarmati sorban. A japán megszállás. Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra. A gazdasági óriás.

A Közel-Kelet

Az Oszmán Birodalom felbomlása. Izrael állam létrejötte. Az olaj szerepe a régió történetében. Az iszlám és az iszlamizmus. Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak

Mérlegen a magyar történelem

Lábnyomaink a nagyvilágban

Világjáró magyarok (utazók, felfedezők). Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás). Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon. Magyar művészek a világban.

A magyar megmaradás kérdései

Magyarország mint szuverén európai hatalom a középkorban. A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása. Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom. Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában. Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal.

A magyar megmaradás titkai: szabadságharcok, békés építkezés.

Tantárgyi követelmények – állampolgári ismeretek

Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmodell

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.

FOGALMAK

család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

A család gazdálkodása és pénzügyei

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét.

FOGALMAK

családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyeremény, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság¸ környezettudatosság;

Településünk, lakóhelyünk megismerése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri településének, lakóhelyének kulturális, néprajzi értékeit, a település történetének alapvető eseményeit és fordulópontjait;
- ismeri a saját településének, lakóhelyének alapvető jellemzőit, értelmezi a településen működő intézmények és szervezetek szerepét és működését.

FOGALMAK

intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság;

Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megfogalmazza a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is.

FOGALMAK

nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a magyar állam alapvető intézményeinek feladatkörét és működését;
- értelmezi a törvényalkotás folyamatát;
- azonosítja az igazságszolgáltatás intézményeit és működésük jellemzőit;
- értelmezi az állam gazdasági szerepvállalásának területeit.

FOGALMAK

állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképesség, korlátozott jogképesség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem;

Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit, az alapvető ellátó rendszerek funkcióját és működési sajátosságait;
- megismeri és értelmezi a diákmunka alapvető jogi feltételeit, kereteit.

FOGALMAK

ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaorientáció, életpálya-tervezés

A fogyasztóvédelem alapjai

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

FOGALMAK

fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- értelmezi az alapvető ellátórendszerek funkcióját.
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.

FOGALMAK

köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;

Tantárgyi követelmények – hon-és népismeret

Az én világom

- Családi történetek, családfa
- Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések

– A település jellegzetes mesterségei
– Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normái
– A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai

Fogalmak:

család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság

Az én világom

A paraszti háztartás

– Az egymásra utaltság, a közösen végzett munka jelentősége
– A lakókörnyezet funkciójának megértése
– Mesterségek megismerése nyomán a fizikai munka megbecsülése, értékelése
– A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házainak külső jellegzetességei, táji különbségei
– A konyha és az ételkészítés eszközei
– A szoba berendezése, bútorzata
– A családon belüli munkamegosztás

Ünnepek, jeles napok

– A keresztény ünnepek a népi hagyományokban:
– Őszi jeles napok, ünnepek
– Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások
– Farsangköszöntők, maszkos alakoskodások, iskolába toborzó szokások
– Nagyböjt, böjti játékok, húsvéti ünnepkör szokásai
– Májusfaállítás, pünkösdi szokások
– Szent Iván-napi szokások, nyári jeles napok,
– A közösségi alkalmak (vásárok, pásztorünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben
– Keresztelő, népi játékok, gyereklakodalom
– Leány-, legényélet jellegzetességei, szokásai
– A lakodalom, lakodalmi szokások

Életmód

– A társas munkák és gazdasági, társadalmi jelentőségük
– A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok
– Hétköznapi és ünnepi viselet
– Hagyományos paraszti ételek

– A népi táplálkozás jellemzői
– A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
– Gyermekjátékok
– A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században

Fogalmak:

jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás;

ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsőske, regölés, aprószentek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villőzés, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösdölés, pünkösdikirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom;

szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatya, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő

Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

– Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében
– Dunántúl, Felföld, Alföld, és a kapcsolódó határon túli területek néprajzi jellemzői
– Erdély és Moldva hon- és népismereti, néprajzi jellemzői
– A magyarság kulturális öröksége a határon túli területeken
– A hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, hagyományai
– Természeti kincseink, az épített környezet értékei
– A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban
– A hungarikumok

Fogalmak:

néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség.

Digitális kultúra

5. évfolyam I. félév

Adott informatikai környezet tudatos használata

Az informatikai eszközök választásának szempontjai.

Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet megismerése.

Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.

Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.

Állományok típusai.

év végi követelmény

Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.

Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.

Állományok típusai.

Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása.

Szöveg, kép, hang, animáció elhelyezése a dokumentumban

Az adat fogalmának megismerése

A problémamegoldás lépéseinek ismerete és ábrázolása.

Az algoritmuskészítés lépéseinek az ismerete

Algoritmusok megvalósítása a számítógép segítségével

Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo

6. **évfolyam I. félév**

Információforrások kiválasztása, használata.

Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.

Kulcsszavas és tematikus keresés.

A találatok során kapott információk tanulmányozása.

Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata.

év végi követelmény

Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése.

Kulcsszavas és tematikus keresés.

Információ küldése, fogadása.

A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.

Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése.

Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.

7. évfolyam I. félév

Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben.

Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat használata.

Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

év végi követelmény

Szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.

Objektumok szövegben való elhelyezése.

Táblázatkészítés szövegszerkesztővel

Táblázatos dokumentumok készítése

Összetett probléma megoldása fejlesztői környezetben.

A dokumentumok esztétikus megjelenítése érdekében képek gyűjtésére, feldolgozására kerül sor képszerkesztő program segítségével.

Ismerik a táblázatkezelés alapjait, a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit.

Tudnak különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájukban elhelyezni, ismerik a

webes publikáció jellemző elemeit.

8. **évfolyam** I. **félév**

ismerje meg a különböző informatikai környezeteket;

tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;

segítséggel legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas

hardver- és szoftvereszközök kiválasztására.

A modern infokommunikációs eszközök hatékony használata.

Az információ előállítása, megosztása, terjesztése, használata, átalakítása

Viselkedési szabályok közös kialakítása, a kulturált együttélés szabályainak betartása.

év végi követelmény

Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése

tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;

tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;

tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;

ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;

tudjon bemutatót készíteni.

Dráma és tánc

6**. évfolyam I. félév**

- A kommunikáció fogalma, a kommunikáció tényezői.
- A nem nyelvi jelek és jellemzőik – a testbeszéd.
- Hogyan tudunk kifejezni arcjátékkal, gesztusokkal, testtartással, mozdulatokkal különböző tulajdonságokat, testi és lelkiállapotot, véleményt, stb.
- A dráma születése, a színjátszás eredete.
- A színház lényege, jellemzői – a dráma és a színpad.
- A dráma és színjátszás fogalma.
- Színházi, dramaturgiai alapfogalmak: színjáték, színpad, színész, szerep, szereplők: fő- és mellékszereplők, a szereplők funkciója, karakter, viszony; téma, történet, cselekmény, cselekménnyszál, esemény; jelenet, felvonás; néző

6. évfolyam II. félév

- Alkotó részvétel többféle dramatikus, illetve mozgásos-táncos tevékenységben.
- Alapszintű improvizációs képességek fejlődése, erősödő biztonság a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán.
- Konstruktív részvétel a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében.
- A tanuló képes a munkamegosztásra, érti és értékeli társai munkáját; fejlődik önismerete, képviseli saját álláspontját, és figyelembe veszi társai véleményét a közös alkotó tevékenységben.
- Ismeri és használni tudja a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit, gondolatait. A minimumkövetelmények a vastag betűvel kiemeltek

Ének-zene

5. osztály I. félév

Zeneművek, énekes anyag:
Az alábbi nép-és műdalok (20 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Népdalok: (16) A bundának nincs gallérja...; A kapuba a szekér...; Aki dudás akar lenni...; Árpa is van...; Az ürögi faluvégen...; Erdő, erdő, de magos a teteje...; Erdő, erdő, erdő...; Érik a szőlő...; Hej, Dunáról fúj a szél...; Hídló végén...; Hull a szilva...; Jaj, de beteg vagyok...; Komáromi kisleány...; Megismerni a kanászt...; Száraz tónak nedves partján...; Úgy teccik, hogy jó helyen vagyunk itt...
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra: (4) Erkel Ferenc: Himnusz; Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj...; Pásztorok, keljünk fel...; Regösének

II. félév

Zeneművek, énekes anyag:
Az alábbi nép-és műdalok (17 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Népdalok: (7): A karádi falu végen szól...; Csínom Palkó, Csínom Jankó...; Esik az eső, ázik a heveder...; Megyen már a hajnalcsillag lefelé...; Még azt mondják, nem illik...; Összegyűltek, összegyűltek...; Régi táncdal...;
Műzenei szemelvények, más népek dalai: (8)
Népzenei ismeretek:
Jeles napok, ünnepek, szokások, hagyományok: karácsonyi ünnepkör - betlehemezés, regölés.
Fogalmak:

régi stílus: ereszkedő dallamvonal; sorszerkezet; kvintváltó szerkezet, kvintválasz; hangkészlet; hangterjedelem, pentaton hangsor (ötfokúság), sorzárlat; parlando, rubato előadásmód; adatközlő
új stílus: kupolás dallamvonal, visszatérő sorszerkezet, 3. sor a legváltozatosabb; hétfokúság; tempo giusto előadásmód
Zenehallgatás:
Népi hangszerek felismerése hallás után: duda, tekerő, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp. A dudanóta.
Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:
Ritmikai fogalmak-ismeretek: az alkalmazkodó ritmus; páros ütem; új ritmusértékek és szüneteik olvasása, írása, gyakorlóneve: a szinkópa, a nagy éles és nyújtott ritmus, a tizenhatod ritmus, gyakorlóneve, jele;
Dallami ismeretek: módosított hangok: „fi", „szi" szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése.
Hangközök: a hangköz fogalma; egész- és félhang távolság; a tiszta hangközök felismerése, szolmizált éneklése: tiszta prím = T1, tiszta oktáv = T8, tiszta kvart =T4; tiszta kvint= T5;
kis és nagy hangközök felismerése, szolmizált éneklése: szekund= k2, N2, terc= k3, N3
Hangnevek: abszolút hangnevek, ABC-s hangnevek jelölése G-kulcsban (violinkulcs) C'-C"-ig (C'D'E'F'G'A'H'C"). Hangsorok: a hétfokú dúr hangsor

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon);
J.S. Bach: Üdv rád és házad népére;
L. van Beethoven: A mormotás fiú dala;
Johannes Brahms: Bölcsődal;
Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam);
Édes fülmile (tatár népdal);
Pál, Kata, Péter (francia);
Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra: (2)
Klapka-induló – „Föl, föl vitézek..."; Kossuth Lajos azt írta...;
Népzene:
A népzenegyűjtésről, népzenegyűjtőkről. A népi zenekar felismerése hallás után: hegedű, cimbalom, klarinét.
Klasszikus zene:
Fogalmak:
a cappella, kamaraének – társasének; versmegzenésítés; piano, mezzoforte, forte.
karmester; karvezető; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma,

variáció; komolyzene, könnyűzene; madrigál; kórusfajták: a.) egynemű karok: gyermek-, női, férfikar; b.) vegyes kar és szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók, rézfúvók, vonós, ütős).
Zenei olvasás-írás, zeneelmélet
Ritmikai fogalmak-ismeretek: a nyolcad értékű szünet, páratlan ütem és váltakozó ütem
Dallami ismeretek: a felső „ré" és „mi" hangok;
Hangsorok: a hétfokú moll hangsor (természetes moll)
Tonalitás: dúr-moll tonalitás felismerése záróhang alapján
Előadási jelek: tempó és dinamikai jelek a tanult dalokhoz és a meghallgatott zeneművekhez kapcsolódva; dinamikai jelek: p – piano, f – forte, ff – fortissimo

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 5. o.

Zeneművek, énekes anyag:
A Himnusz kifejező éneklése emlékezetből!
Az énekes anyagból 20 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.
Zeneművek, zenehallgatás:
Népi hangszerek felismerése hangszínük és látványuk alapján (tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp). Ismerjen fel a többször hallgatott zeneművekből részleteket, és tudja stílusban és korban elhelyezni azokat.
Ismeretek, ritmikai fejlesztés:
Ismerje fel a negyed, nyolcad, tizenhatod, grafikai jelét, értékének szünetjelét, a szinkópa, nagy nyújtott és nagy éles, ritmust, és nevezze gyakorló néven őket.
Ismeretek, hallásfejlesztés:
Legyen képes egyszerű dallam ritmikai és dallami elemeit felismerni, szolmizálva kevés hibával megszólaltatni.
Zenei írás-olvasás:
Ismerje a hangok ABC-s nevét G-kulcsban C'-C"-ig.
Ismerje fel az egyszerű hangközöket, kevés hibával nevezze és szólaltassa meg őket oktávon belül kottából (k2, N2, k3, N3, T1, T4, T5, T8).

6. osztály I. félév

Zeneművek, énekes anyag
Az alábbi nép-és műdalok (16 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Népdalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből (13)
A Vargáék ablakja...; A horgosi csárda..., De szeretnék páva lenni...; Duna-parton van egy

malom...; Elment a két lány...; Énekeljünk, énekeljünk...; Este van már...; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája..., Elmegyek, elmegyek..., Madárka, madárka..., Sej, a tari réten..., Két tyúlom tavali...; Ősszel érik babám...;
Műzenei szemelvények, más népek dalai (1)
Mozart: Varázsfuvola - Mily szép ez, mily tiszta...
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (2)
Egressy Béni: Szózat; A kis Jézus megszületett;
Népzenei ismeretek:
Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:
Ritmikai fogalmak-ismeretek: felütés, kis szinkópa, csonka ütem, triola, váltakozó ütem.
Dallami ismeretek: módosító jelek (#, , feloldójel) és jelentésük; módosított hangok szolmizált (fi, ta,) és ABC-s nevei; dunántúli terc
Hangközök: A tiszta, kis és nagy hangközök megfigyelése, felismerése, megnevezése, szolmizált éneklése és lejegyzése.
Hangsorok: C-dúr, a-moll kottaképről történő olvasása, a módosító jelek értelmezése kottakép alapján, tanult dallamok éneklése betűkottáról és kottakép alapján segítséggel.

II. félév

Zeneművek, énekes anyag
Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (14 db) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből (4)
A Kállai kettős dalai: Felülről fúj az őszi szél..., Nem vagyok én senkinek sem adósa...; Tavaszi szél...; A jó lovas katonának...
Műzenei szemelvények, más népek dalai (7)
Jeles napok, ünnepek, szokások, hagyományok: karácsonyi ünnepkör - betlehemezés, regölés.
Fogalmak:
régi stílus: ereszkedő dallamvonal; sorszerkezet; kvintváltó szerkezet, lefelé kvintváltás; hangkészlet; hangterjedelem, pentaton hangsor (ötfokúság), sorzárlat; parlando, rubato előadásmód
új stílus: kupolás dallamvonal, visszatérő sorszerkezet, 3. sor a legváltozatosabb, felfelé kvintváltás, hétfokúság; tempo giusto előadásmód
Zenehallgatás:
Népi hangszerek felismerése hallás után: koboz, ütőgardon, tárogató, népi furulya.
Énekes és hangszeres népdalfeldolgozások felismerése, megnevezése.

Erkel Ferenc: Hunyadi László c. operájából a Meghalt a cselszövő; John Of Fornsete: Nyár-kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Szép csillagos az ég; J. Haydn: G-dúr „Üstdobütés" szimfónia: II. tétel Téma; Mozart: Varázsfuvola – Mily szép ez...

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (3)

A, a, a, a farsangi napokban...; Hej, igazítsad jól a lábod...; Azért, hogy én huszár vagyok...

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet:

Ritmikai ismeretek:

- kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása, gyakorlóneve

Dallami ismeretek:

 A módosító jelek (#, , feloldójel) és jelentésük; módosított hangok szolmizált (fi, szi, ta) és ABC-s nevei.

 A módosított hangok grafikai képe és írása.

Hangközök: A tiszta, kis és nagy hangközök megfigyelése, felismerése, megnevezése, szolmizált éneklése és lejegyzése.

Zeneirodalom:

Azonosítani tudja a tanult zenéket, a zenetörténeti stílusok főbb jellemzőit, a hozzájuk tartozó műfajokat, jellegzetes hangszereket a reneszánsz, barokk, klasszikus, romantikus korszakban.

Fogalmak: madrigál; históriás ének, a lant; karmester, karvezető, programzene, szimfonikus költemény; színpadi zene, alkalmazott zene, szonáta, szimfónia, dal, opera; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma, variáció; komolyzene;

Tinódi Lantos Sebestyén, Händel, Haydn, Mozart; néhány művük felsorolása.

Zenei formák, szerkezetek:

A klasszikus szimfónia felépítése, tételei, szonátaforma; szimmetria, triós forma; nyitás-zárás

Együttesek: a klasszikus szimfonikus zenekar, trió, vonósnégyes

A szimfonikus zenekar hangszercsoportjainak, hangszereinek megnevezése.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 6.o.

Zeneművek, énekes anyag:

A Szózat kifejező éneklése emlékezetből!

Az énekes anyagból 15 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.

Zeneművek, zenehallgatás:

Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!

Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket!

Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

Ismerje fel a tanult ritmikai elemeket: kis éles, kis nyújtott ritmus; páros, páratlan ütem.
Ismeretek, hallásfejlesztés:
Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással, szolmizálva. Ismerje fel és megnevezze meg a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket (tempó, dallam, dinamika, stb.)
Zenei írás-olvasás:
A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr – a-mollban.
Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából, kevés hibával (k2, N2, k3, N3, T1, T4, T5, T8).

7. osztály I. félév

Énekes dalanyag
Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (14) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Magyar népdalok (9)
A szennai lipisen-laposon...; Által mennék...; Ej, haj, gyöngyvirág...; Hopp ide tisztán...; Kerek uccaszegelet..., Megkötöm lovamat... (magyar); Megrakják a tüzet...; Sej, felszállott a kakas...; Tele szívünk örömmel...
Idegen népek dalai: (2): A szorgos pásztor... (svájci), Zöldellt a rózsafa...(lengyel)
Műzenei szemelvények (2)
Moniot d'Arras: Nyári ének (XIII. sz.); J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz.);
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (1)
Pásztorok, pásztorok, örvendezve;
Népzene
Népdalok és műdalok
A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
A népdalelemzés szempontjai, a népdalok jellemzőinek ábrázolása
Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben
Zenei olvasás-írás, zeneelmélet
Ritmika: a 3/8, 6/8-os ütemmutató; felütés - súlytalan indítás
Hangközök: a szext hangköz (k6, N6) felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése.
Hangsorok: dúr és moll hangsorok, az 1 előjegyzés (F-dúr, d-moll) kottaképről történő olvasása, a módosító jelek értelmezése kottakép alapján, tanult dallamok éneklése betűkottáról és kottakép alapján segítséggel.

Kis és nagy terc (k3, N3) szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában.

II. félév

Énekes dalanyag
Az alábbi tanult dalok, zeneműtémák (11) stílushű, szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése egyénileg emlékezetből.
Magyar népdalok (3): Kecskemét is kiállítja...; Te vagy a legény...; Kossuth Lajos táborában;
Műzenei szemelvények (6): Tinódi Lantos Sebestyén: Tinódi Sebestyén deák; Amadé László Arany János: Toborzó (A szépfényes katonának...); J. Haydn: Szerenád; W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Örömóda; Franz Schubert: A pisztráng
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (2): Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)
Műzene:
Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben
Zenei olvasás-írás, zeneelmélet
Ritmika: Tanult dal ritmizálása kottából. Eddig tanult ritmikai elemek felismerése: hangjegyértékek és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.
Hangközök: a szext hangköz (k6, N6) felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése.
Zeneirodalom
Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika elhelyezése e történelmi korszakokban, stílusjegyeik megfogalmazása, ismertetése. A korszakok legjelentősebb zeneszerzői.
Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene
A műfajok felsorolása, legfontosabb jellemzőik.
Homofónia, polifónia, hangszerelés.
Előadási jelek: tempójelzések (tempo giusto, andante, moderato, allegro vivace) és dinamikai jelek (pp, p, mp, mf, f, ff, crescendo, decrescendo) a tanult dalokhoz és a meghallgatott zeneművekhez kapcsolódva.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 7. oszt.

Zeneművek, énekes anyag:

- Az énekes anyagból 15 dal éneklése emlékezetből tisztán, kifejezően, egyénileg és csoportosan.
- Tudja alkalmazni a tempó, dinamikai, előadási utasításokat (tempo giusto, parlando, rubato, piano, mezzoforte, forte);

Zeneművek, zenehallgatás:

- Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!
- Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket!
- Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

- Ismerje fel az eddig tanult ritmikai elemeket: hangjegyértékek és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

- Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással, szolmizálva.
- Ismerje fel és nevezze meg a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket (tempó, dallam, dinamika, stb.)

Zenei írás-olvasás:

- A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr / a-moll, F-dúr / d-mollban.
- Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából, kevés hibával (k2, N2, k3, N3, k6, N6, T1, T4, T5, T8).

8. osztály I. félév

Énekes dalanyag
Az alábbi nép-és műdalok, zeneműtémák (25) szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése önállóan emlékezetből.
Magyar népdalok (8): A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Röpülj, páva, röpülj...
Műzenei szemelvények, más népek dalai (4): Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Schubert: A pusztai rózsa; DankóPista: Eltörött a hegedűm
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (1): Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj;
Műzene:
Népdalok és műdalok.
A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői.
Zenei írás-olvasás:

A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség.
Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában, szerepük a zenei kifejezésben.

II. félév

Énekes dalanyag

Magyar népdalok (3): Elmegyek, elmegyek; Bartók Béla: Négy szlovák népdal: Lányát az anya...; Enni, inni van csak kedved...

Műzenei szemelvények, más népek dalai (6): Gaudeamus igitur; Ballag már a vén diák...; Jut még eszedbe kedvesem...; Erkel Ferenc: Bánk bán c. operából a Keserű bordal; Hazám, hazám; Verdi: Nabucco – Szabadság-kórus (Rabszolgák kórusa)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra (3): Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsa; Ma van húsvét napja

Műzene:

Műzene és népzenei feldolgozások különbsége.

Homofon és polifon (kánon) szerkesztés.

A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői.

Zenei olvasás-írás, zeneelmélet

Ritmika, hangközök, hangsorok: a 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása 1#-1 -ig szolmizálva és ABC-s névvel önállóan.

Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete.

A korábban tanult ritmikai ismeretek összegző tudása.

A korábban tanult hangközök felismerése, szolmizált éneklése, lejegyzése. Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan.

Zeneirodalom

A zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyei. Az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajok, jellemzőik, hangszerelési sajátosságaik.

Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene. Legjelentősebb képviselőik.

Kimeneti követelmények, a továbbhaladás feltételei 8. évfolyam végén

Zeneművek, énekes anyag: Az énekes anyagból 15 dal éneklése tisztán, kifejezően emlékezetből egyénileg és csoportosan.

Zeneművek, zenehallgatás:

- Tudja megkülönböztetni a kórus különböző szólamait (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus).
- Ismerje fel és nevezze meg az énekes és hangszeres népdalfeldolgozásokat!

- Legyen képes felismerni a többször hallott zeneműveket, tudja elhelyezni a megfelel zenetörténeti korban
- Ismerje fel és nevezze meg a szimfonikus zenekar hangszercsoportjait, hangszereit hangszínük és látványuk alapján.

Ismeretek, ritmikai fejlesztés:

- Ismerje fel az eddig tanult ritmikai elemeket: hangjegyértékek és szünetjelek; ritmusképletek: pontozott ritmus, triola, szinkópa; ütembeosztás: páros, páratlan ütem, stb.

Ismeretek, hallásfejlesztés:

- Legyen képes könnyebb olvasógyakorlatok megszólaltatására felismerő kottaolvasással, szolmizálva.
- Ismerje fel, nevezze meg, alkalmazza a zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket (tempó, dallam, dinamika, stb.)

Zenei írás-olvasás:

- A 8 év anyagának összefoglalásaként könnyű dallamok, ritmusok olvasása, írása 1# -1 -ig szolmizálva és ABC-s névvel.
- A hangok ABC-s nevének ismerete G-kulcsban, C-dúr / a-moll, G-dúr / e-moll, F-dúr / d-moll hangsorban.
  Legyen képes a hangközök megnevezésére oktávon belül kottából (k2, N2, k3, N3, k6, N6, k7, N7, T1, T4, T5, T8).

Zárórendelkezések

A Balatonszárszói József Attila Általános Iskola Pedagógiai programját a nevelőtestület a 2024.augusztus 30. napján tartott ülésén elfogadta.

Balatonszárszó, 2024. augusztus 30.

.. ...Rédli Réka.....

a nevelőtestület képviseletében

A Balatonszárszói József Attila Általános Iskola Pedagógia programját érintő módosításokat a mai napon jóváhagytam.

Balatonszárszó, 2024. augusztus 30.

.....

intézményvezető

Balatonszárszói József Attila Általános Iskola 1.

Fenntartói jóváhagyás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) és 83. § (2) g) alapján a fenntartó a **Balatonszárszói József Attila Általános Iskola pedagógiai programját jóváhagyja**, a költségek vonatkozásában kizárólag a többletköltségeket tartalmazó mellékletben meghatározott finanszírozási keret szerint.

Siófok, 2024.11.21.

P.H.

Siófoki Tankerületi Központ 06

....

Plancon-Zádori Gyöngyi
szakmai vezető
tankerületi igazgató h.
hatáskör gyakorlója nevében és megbízásából